

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський державний університет харчування та торгівлі

АУДИТ

Практикум для поточного контролю знань
для студентів ступеня підготовки бакалавр,
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Харків
ХДУХТ
2016

Аудит. Практикум для поточного контролю знань для студентів ступеня підготовки бакалавр, галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Н.С. Акімова, А.О. Баранова, Т.А. Наумова, А.І. Кашперська. – Х. : ХДУХТ, 2016. – 157с.

Укладачі: Н.С. Акімова, канд. екон. наук, проф.
А.О. Баранова, канд. екон. наук, проф.
Т.А. Наумова, канд. екон. наук, доц.
А.І. Кашперська, ст. викл.

Рецензент: к.е.н., проф. О.В. Топоркова

Кафедра бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) 0.71 Облік і оподаткування

Протокол від « 30 » червня 2016 року № 9

Схвалено вченою радою ХДУХТ

Протокол від « 7 » липня 2016 року № 12

Схвалено редакційно-видавничою радою ХДУХТ

Протокол від « 6 » липня 2016 року № 4

© Н.С. Акімова, А.О. Баранова,
Т.А. Наумова, А.І. Кашперська, 2016
© Харківський державний
університет харчування
та торгівлі, 2016

ЗМІСТ

Вступ

МОДУЛЬ 1. Науково –теоретичні й організаційні основи аудиту

- Тема 1.* Аудит, його зміст та класифікація
Тема 2. Основні принципи, предмет та метод аудиту
Тема 3. Організація та регулювання аудиторської діяльності
Тема 4. Планування і оцінювання системи внутрішнього контролю
Тема 5. Аудиторський ризик, суттєвість, визначення обману та помилки

МОДУЛЬ 2. Методичні аспекти аудиту

- Тема 6.* Аудит активів, капіталу та зобов'язань підприємства.
Тема 7. Аудит найважливіших напрямків діяльності підприємств
Тема 8. Аудит обліку, звітності та фінансового стану господарюючих суб'єктів . . . . .

МОДУЛЬ 3. Узагальнення і реалізація результатів аудиту

- Тема 9.* Аудиторські докази та застосування вибірки в аудиті
Тема 10. Робочі документи аудитора
Тема 11. Узагальнення результатів аудиту
Тема 12. Аудит у комп'ютерному середовищі

Тести для модульного контролю

Тематика рефератів та методичні вказівки до їх виконання

Література

Додатки

Вступ

Розвиток України на сучасному етапі характеризується становленням ринкової економіки, її інтеграції у систему міжнародних економічних відносин, виникненням акціонерних компаній, товариств, різних фондів. До розвитку економіки залучаються зовнішні та внутрішні інвестиції, кредити, проводяться емісії цінних паперів, йде роздержавлення власності та приватизація майна. Учасники цих процесів потребують достовірної і неупередженої інформації про фінансово-майновий стан, перспективи розвитку та фінансову стабільність суб'єктів господарювання. Подання достовірної та неупередженої інформації зацікавленим особам забезпечується через аудиторський висновок, про що свідчить віковий досвід зарубіжних країн, а також робота вітчизняних аудиторів.

Об'єктивна потреба в набутті студентами знань з теоретичних основ організації та методології аудиту обумовлює актуальність навчального посібника.

У системі навчальних дисциплін курс “Аудит” введено до складу фахової підготовки бакалаврів за напрямком підготовки «Економіка і підприємництво». Вивчення курсу ґрунтується на теоретичних і практичних знаннях з економічної історії, статистики, бухгалтерського обліку, економіки, фінансів, економічного аналізу, основ господарського права та інших навчальних дисциплін.

Основною метою викладання дисципліни “Аудит” є формування у майбутніх економістів теоретичних знань і практичних навичок щодо методики аудиторських перевірок фінансово-господарської діяльності; обґрунтування власної думки з питань достовірності фінансової звітності та фінансового стану суб'єктів господарювання.

Робота над курсом “Аудит” передбачає аудиторне та самостійне опрацювання матеріалу студентами. Причому на останню програмою курсу відведено найбільше часу. Аудиторна робота включає лекційні, практичні та семінарські заняття.

Самостійне розв'язання наведених у посібнику практичних завдань є основою для отримання навичок вирішення типових ситуацій, що виникають в аудиторській діяльності. Кожне практичне заняття містить відповідні посилання на чинну нормативну базу з питань аудиту.

За кожною темою наведені тестові завдання та питання для обговорення в аудиторії, які дають змогу студентам закріпити отримані знання і пов'язати їх з практичною діяльністю аудитора.

Однією з форм поточного контролю є виконання рефератів. У практикумі наведена тематика рефератів, яка студентами обирається самостійно.

Після завершення виконання всіх практичних завдань студенти готують комплект робочих документів аудитора і складають аудиторський висновок.

Цифровий матеріал, назви підприємств і установ, прізвища посадових осіб у навчальних завданнях є умовними.

МОДУЛЬ 1.
НАУКОВО –ТЕОРИТИЧНІ Й ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ АУДИТУ
ТЕМА 1. АУДИТ, ЙОГО ЗМІСТ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ
(2 ГОДИНИ)

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Поняття та організаційна побудова фінансового контролю.
2. Класифікація господарського контролю за певними ознаками.
3. Місце аудиту в системі господарського контролю та його необхідність.
4. Етапи розвитку аудиту в світовій практиці.
5. Поняття користувачів аудиторської інформації.
6. Аудиторська діяльність та її складові.
7. Класифікація аудиту за певними ознаками.
8. Відмінності аудиту від інших форм контролю.

Поняття: управління економікою, господарський контроль, незалежний контроль, поточний контроль, наступний контроль, документальний контроль, фактичний контроль, аудит, аудит, мета аудиту, завдання аудиту, необхідність аудиту, види аудиту, користувачі фінансової звітності, що підлягає аудиту, інформаційні потреби, класифікація аудиту.

Питання для обговорення в аудиторії

1. Пояснити сутність і призначення господарського контролю.
2. Що є предметом господарського контролю?
3. В чому полягають основні завдання господарського контролю?
4. Яким чином пов'язаний господарський контроль з іншими функціями управління?
5. За якими ознаками класифікують господарський контроль? Дати характеристику основним видам господарського контролю.
6. Що є метою проведення контролю?
7. Яке значення та роль господарського контролю у становленні ринкових відносин?
8. Охарактеризуйте розвиток аудиту в світі і в Україні.
9. Наведіть основні етапи розвитку аудиту в світі.
10. Наведіть основні підходи щодо обґрунтування необхідності аудиту.
11. Яке місце України в історії розвитку аудиту?
12. Як визначається аудит в Законі України “Про аудиторську діяльність”?
13. Як визначається поняття аудиту МНА 200 “Ціль та загальні принципи аудита фінансової звітності”?

14. Назвіть користувачів публічної бухгалтерської звітності, підтвердженої аудиторським висновком.
15. Сформулюйте основне завдання аудиту.
16. В якій країні виник аудит як вид професійної діяльності?
17. В який період аудит мав назву “підтверджуючий” і яка його суть?
18. Чим характеризується розвиток аудиту в період 60-х років і початку 70-х років ХХ ст.?
19. Чим відрізняється звання аудитора в Росії від відповідного звання в світовій практиці?

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1.1. Сутність контролю полягає:

- а) в перевірці суб'єктом управління виконання вказівок щодо регулювання стану об'єкта управління;
- б) в плануванні майбутніх дій господарюючого суб'єкта;
- в) в порівнянні фактичних показників і виявлення відхилень, що виникли;
- г) в аналізі показників внутрішньої звітності.

1.2. Організація контролю –це:

- а) послідовне виконання контрольних процедур;
- б) здійснення циклічного контролю;
- в) впорядкування взаємозв'язків системи контролю;
- г) дотримання нормативних актів при проведенні контролю.

1.3. Господарський контроль охоплює:

- а) матеріальне виробництво;
- б) невиробничу сферу;
- в) матеріальне виробництво і невиробничу сферу;
- г) окремі стадії матеріального виробництва і невиробничої сфери.

1.4. Призначення контролю як однієї з функцій управління полягає у:

- а) вивченні фактичного стану справ в різних сферах суспільного життя;
- б) виявленні відхилень від нормативів, правил, планів з метою управління;
- в) виявленні наслідків можливих відхилень та ліквідації їх причин;
- г) управлінні різними процесами суспільного життя.

1.5. В якому з наведених варіантів перелічені види економічного контролю:

- а) державний, внутрішньо фірмовий; аудиторський, громадський;
- б) аудиторський, громадський, державний, міжвідомчий, внутрішньо фірмовий;
- в) попередній, аудиторський, документальний, державний, громадський;
- г) поточний, фактичний, документальний, внутрішньо фірмовий, наступний, попередній.

1.6. Хто має право проводити внутрішньофірмовий контроль?

- а) власник фірми та його заступник;
- б) головний бухгалтер фірми;
- в) головний аудитор (контролер) фірми;
- г) керівник і спеціалісти фірми.

1.7. Хто здійснює контроль за цільовим використанням грошових коштів на підприємстві?

- а) НБУ та його місцеві органи?
- б) Міністерство фінансів України та його місцеві органи;
- в) комерційні банки;
- г) головний бухгалтер підприємства.

1.8. Підконтрольні суб'єкти це:

а) посадові та матеріально відповідальні особи, які відповідають за веденням обліку, надходження, експлуатацію, витрачання, використання об'єкту контролю;

б) керівники підприємств, які уповноважені проводити господарський контроль;

в) працівники підприємств, з якими укладені трудові угоди;

г) співробітники підрозділів контролюючих органів, що безпосередньо здійснюють контроль та доповідають про його результати керівництву.

1.9. Незалежний контроль здійснюється:

а) бухгалтером-експертом;

б) аудитором;

в) головним бухгалтером підприємства;

г) посадовою особою Рахункової Палати України.

1.10. Муніципальний контроль здійснюється відповідно до Закону України:

а) "Про аудиторську діяльність";

б) "Про місцеві ради народних депутатів і місцеве регіональне самоврядування";

в) "Про банки і банківську діяльність";

г) "Про захист прав споживачів".

1.11. Суб'єктами контрольного процесу є:

а) посадові та матеріально відповідальні особи, які відповідають за ведення обліку, надходження, експлуатацію, витрачання, використання об'єкту контролю";

б) особи та органи, що мають повноваження на здійснення контролю за виробничою та фінансовою діяльністю підприємства, а також право втручатися в його оперативну діяльність та самостійно притягувати винних осіб до відповідальності;

в) керівники підприємств, які уповноважені проводити господарський контроль;

г) представники державних структур, яким надано право притягувати винних до відповідальності.

1.12. Мета незалежного аудиту полягає у:

а) виявленні помилок і порушень у бухгалтерському обліку і звітності клієнта з метою встановлення винних осіб;

б) наданні об'єктивної інформації про достовірність бухгалтерської звітності підприємств і організацій, їх фінансовий стан та інші аспекти діяльності;

в) виконанні замовлень державних органів щодо перевірки фінансової звітності суб'єктів господарювання для забезпечення контролю над недержавним сектором економіки;

г) немає правильної відповіді.

1.13. Перша в історії аудиторська організація (об'єднання):

а) Американська асоціація дипломованих суспільних бухгалтерів;

б) Единбурзький інститут аудиторів;

в) Нью-Йоркська асоціація аудиторів;

г) Комітет практики аудиту (Великобританія).

1.14. Організаційне оформлення аудиту в Україні відбулося у зв'язку з:

а) відкриттям в Україні дочірньої фірми Артур Андерсен (1992р);

б) діяльністю на території України представництв АТ "Ін аудит", заснованого за часів СРСР ;

в) прийняттям і введенням у дію Закону України "Про аудиторську діяльність"(1993р).

1.15. Які особи мають право складати іспит на отримання сертифіката аудитора:

а) громадяни України - випускники економічних вузів, котрі отримали освіту за спеціальністю "Облік і аудит" (не нижче освітнього рівня бакалавра) і попрацювали бухгалтером не менш двох років;

б) будь-які особи, які мають вищу освіту і стаж роботи не менш трьох років;

в) громадяни України, що мають вищу освіту (не нижче освітнього рівня спеціаліста) і стаж роботи не менш трьох років підряд за фахом аудитора, ревізора, юриста, фінансиста або економіста;

г) немає правильної відповіді.

1.16. Які завдання аудиту належать до завдань на макрорівні?

а) вивчення бізнесу клієнта;

б) складання загального плану аудиту;

в) розробка національних нормативів аудиту;

г) немає правильної відповіді.

1.17. Аудит фінансової звітності є функцією:

а) господарського контролю;

б) внутрішньогосподарського контролю;

в) економічного контролю;

г) фінансово-господарського контролю.

1.18. Супутні аудиту послуги є функцією:

а) фінансово-господарського контролю;

б) господарського контролю;

- в) управління;
  - г) економічного контролю.
- 1.19. Видами економічного контролю є:
- а) тематична перевірка фінансової звітності;
  - б) аудит фінансової звітності;
  - в) державний контроль;
  - г) службове розслідування;
- 1.20. Формами економічного контролю є:
- а) внутрішньогосподарський контроль;
  - б) внутрішньовідомчий;
  - в) аудит зовнішній;
  - г) немає правильної відповіді.
- 1.21. Сертифікат аудитора обов'язково повинен мати:
- а) старший аудитор;
  - б) молодший аудитор;
  - в) засновник аудиторської фірми, частка якого в статутному капіталі становить 25%;
  - г) директор аудиторської фірми;
- 1.22. До початкової стадії внутрішнього аудиту відносять такі етапи:
- а) укладання договору на аудиторську перевірку;
  - б) складання плану;
  - в) проведення тестування;
  - г) документальна перевірка;
- 1.23. Що розуміють під оприлюдненням звітності (публічна бухгалтерська звітність) за законодавством України?
- а) офіційна публікація в засобах масової інформації;
  - б) подання до органів Державної податкової адміністрації;
  - в) подання до органів статистики;
  - г) подання до установ банку.

Питання для самоконтролю

1. Який взаємозв'язок аудиту з економічною теорією, бухгалтерським обліком, правом та економічним аналізом?
2. Що розуміється під поняттям «контроль»?
3. Що є предметом господарського контролю? В чому полягають основні завдання господарського контролю?
4. Назвіть суб'єкти зовнішнього та внутрішнього контролю в Україні?
5. Охарактеризуйте контроль як функцію менеджменту.
6. Що є метою проведення контролю?
7. Назвіть етапи розвитку господарського контролю.
8. Що розуміється під поняттям «аудит»?
9. Які передумови виникнення аудиту?

10. Чим відрізняється аудит від ревізії?
11. Чому аудит не можна ототожнювати з експертизою?
12. Назвіть користувачів публічної бухгалтерської звітності, підтвердженої аудиторським висновком.
13. Чим відрізняються поняття «аудит» та «інші послуги аудиторських фірм»?
14. Які цілі мають учасники та користувачі аудиту?
15. Яка інформація цікавить користувачів аудиту?
16. Які існують види аудиту? Які види господарюючих суб'єктів підлягають обов'язковому аудиту згідно із Законом України «Про аудиторську діяльність»?

Реферативні виступи

1. Сучасна національна система побудови фінансово – господарського контролю України.
2. Поняття і відмінні риси зовнішнього та внутрішнього аудиту.
3. Основні відмінності аудиту від інших форм контролю.
4. Історія становлення контролю як науки.
5. Контроль як функція управління.
6. Технологія контролю в працях вітчизняних вчених-економістів.
- 7.

Рекомендована література

1,2,18, 20, 22, 25, 30, 38.

ТЕМА 2. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ, ПРЕДМЕТ ТА МЕТОД АУДИТУ (2 ГОДИНИ)

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Предмет аудиту.
2. Класифікація об'єктів аудиту.
3. Метод та методика аудиту.
4. Правила професійної етики аудиторів.

Поняття: аудит публічної фінансової звітності, метод аудиту, методика аудиту, предмет аудиту, ознаки і критерії, етика аудитора.

Ситуації для обговорення

Завдання 2.1.

Розгляньте подані ситуації та вкажіть, за допомогою якого методу перевірки їх можна встановити.

1. Відсутність ліцензії на виготовлення ліків.
2. Статутом акціонерного товариства не передбачено утворення резервного фонду.
3. Дивіденди засновникам були отримані на місяць раніше визначеного строку.
4. Відсутність Головної книги на підприємстві.
5. В обліковій політиці підприємства зазначено, що нарахування зносу МШП здійснюватиметься одразу після списання їх на виробництво, - на практиці знос нараховувався в розмірі 50% при передачі МШП в експлуатацію і 50% після їх списання.
6. Дані статей балансу на початок звітнього фінансового року не відповідають даним балансу на кінець попереднього фінансового року.
7. Товари, що надійшли від постачальника, не відображені в обліку.
8. В обліку відображений надто великий розмір оплати підприємством послуг юриста.
9. Фактична кількість продукції на складі перевищує кількість, зазначену в первинних документах.
10. На виробництво продукції на складі витрачається менше сировини, ніж передбачено за нормами.
11. Касиром привласнено 200 грн.
12. На виготовлення продукції витрачається більше енергії, ніж передбачено за нормами.
13. Середня прибутковість підприємства набагато нижча, ніж середній показник по галузі.
14. В бухгалтерії виявлено лімітно-забірні картки на списання сировини, які не зареєстровані в книгах реєстрації первинних документів.
15. В рахунку – фактурі підпис бухгалтера не відповідає справжньому.
16. На складі знаходиться майно, оприбуткування якого не оформлено документально.

Завдання 2.2.

Дані для виконання

Аудитором був проведений аудит товарно-матеріальних цінностей на ТзОВ “Дунган”. Його зацікавив той факт, що цінності на складі зберігались без будь-якої послідовності: борошно зберігалось на одних полицях з окремими будівельними матеріалами тощо.

Для проведення фактичної перевірки аудитор відібрав 4 позиції з матеріальних цінностей, що зберігались на складі (табл.2.1).

Таблиця 2.1- Виписка з карток складського обліку товарно-матеріальних цінностей на 1-ше квітня 200х року

Номеклатурний номер	Назва матеріалів	Одиниця виміру	Ціна, грн	Залишок на 1-ше січня		Надходження за 1-й квартал		Вибуття		Залишок на 1-ше квітня	
				к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума	к-ть	сума
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
05110	Борошно 1-го ґатунку	кг	0-50	1200	600	1080	540	960	480	1320	660
05120	Борошно 2-го ґатунку	кг	0-40	1000	400	1500	600	1850	740	650	260
05210	Напівфабрикати, гр.1	кг	5-00	157	285	34	170	60	300	31	155
05220	Напівфабрикати, гр.2	кг	4-00	45	180	-	-	12,5	50	32,5	130

Інвентаризаційною комісією за участю аудитора була проведена інвентаризація товарно-матеріальних цінностей (табл. 2.2).

Таблиця 2.2- Результати інвентаризації

№ з/п	Матеріали	Кількість на 01.04. 200хр.
1	Борошно 1-го ґатунку	1100
2	Борошно 2-го ґатунку	700
3	Напівфабрикати гр.1	32
4	Напівфабрикати гр.2	32

Необхідно:

1. Охарактеризувати фактичну перевірку як один із прийомів аудиторської перевірки.

2. За даними інвентаризації скласти порівняльну відомість результатів інвентаризації.
3. Скласти висновок аудитора щодо стану збереження цінностей на підприємстві.
4. З'ясувати, які ще методи проведення та організації перевірки були використані для встановлення істини?

Завдання 3.3.

Необхідно: Розглянути наведені ситуації і вказати, чи порушуються принципи професійної етики. Якщо так, то які саме.

Ситуація 1. Аудитор фірми “Поділля –Аудит”, що здійснював перевірку АТ “Корпус”, в минулому році надав інформацію про результати перевірки аудитору фірми “Аудит-Плюс”, що здійснює перевірку акціонерного товариства в цьому році без згоди на це клієнта.

Ситуація 2. Аудитор вимагав надання йому інформації, що складає комерційну таємницю підприємства, посилаючись на те, що інакше не зможе скласти об’єктивний висновок.

Ситуація 3. Аудиторська фірма призначила проводити аудит основних засобів на підприємстві “Норд” аудитора, який до цього часу самостійно не здійснював аудит і не був стажистом у інших аудиторів.

Ситуація 4. Аудитор робив зауваження бухгалтерам фірми-клієнта за неправильне ведення бухгалтерського обліку.

Ситуація 5. Аудитор вимагав від бухгалтерів фірми-клієнта надати необхідні йому документи в дуже короткі строки.

Ситуація 6. На прохання касира аудитор не повідомив керівника про здійснення касиром зловживання за умови, що той виправить скоєне.

Ситуація 7. Аудитор погодився не враховувати деякі недоліки роботи підприємства при складанні загального висновку у разі підвищення його гонорару.

Ситуація 8. Аудитор погодився за додаткову оплату допомогти виправити помилки бухгалтера до того, як складе загальний висновок.

Ситуація 9. Вивчаючи документи, аудитор побачив можливість примножити кошти клієнта, але не повідомив про це клієнта.

Ситуація 10. Після закінчення аудиту клієнт подарував аудитору цінний подарунок в знак вдячності за гарну та оперативну роботу. Аудитор подарунок прийняв.

Ситуація 11. Після завершення перевірки аудитор залишив у себе свої записи, пов’язані з аудиторською наведених нижче перевіркою клієнта.

Необхідно: Визначити, чи було порушення “Кодексу професійної етики” у кожному з сценаріїв. Якщо було, що може зробити аудиторська фірма для усунення такого порушення.

Ситуація 12. “Аудиторська фірма” обговорює гонорар, що його сплатить клієнт за майбутній аудит. Досягнуто згоди, що “Аудиторська

фірма” виставлятиме рахунок клієнтові на основі виконаної роботи за щогодинною ставкою. Крім того, клієнт погоджується сплатити додатковий гонорар, що дорівнюватиме 10% перевищення над сумою перевіреного чистого прибутку компанії у 10000 грн.

Ситуація 13. “Аудиторська фірма” зобов’язалася провести аудит банку “Добрий” за станом на кінець року. Партнер “Аудиторської фірми” отримав позику від банку “Добрий” на придбання будинку. Він отримав цю позику два роки тому, умови та ставки відсотку за якою були такими же, як за подібними позиками іншим особам на той час. Партнер своєчасно зробив всі необхідні платежі за позику.

Ситуація 14. “Аудиторська фірма зобов’язалася провести аудит “Виробничої компанії” за станом на кінець року. Працівнику “Аудиторської фірми”, який працює в ній другій рік, належать акції “Виробничої компанії”. Тому “Аудиторська фірма” бере на себе зобов’язання з аудиту, але не дозволяє цьому працівнику брати участь в аудиті.

Ситуація 15. Клієнт “Аудиторської фірми” має невеликий досвід у складанні фінансових звітів відповідно до Міжнародних стандартів б/обліку. Клієнт просить “Аудиторську фірму” допомогти у складанні фінансових звітів та підготовці приміток до фінансових звітів. “Аудиторська фірма” надає цю послугу клієнтові та також надає аудиторську думку про фінансові звіти.

Ситуація 16. Клієнт запрошує трьох штатних аудиторів (які виконують аудит на кінець року) на новорічну вечірку, яку клієнт влаштовує для всіх своїх працівників та основних замовників. На вечірці є їжа, напої, які коштували клієнтові близько 20 грн. на особу. Штатні аудитори відвідали вечірку.

Ситуація 17. Партнер, відповідальний за аудит, призначений для проведення аудиторської перевірки клієнта, є близьким другом директора клієнта протягом всього життя. Партнер з аудиторської діяльності відповідав за аудит клієнта протягом останніх шості років і також відповідатиме за аудит поточного року.

Ситуація 18. Новий штатний аудитор “Аудиторської фірми” був призначений провести аудит великої компанії, що надає послуги та зараз збирається пропонувати новий випуск звичайних акцій. Штатний аудитор обідає у ресторані з іншими працівниками “Аудиторської фірми”, які також призначені провести аудит цієї компанії. Після обіду обговорюють конфіденційну інформацію, що стосується клієнта.

Дані для виконання

В ході проведення аудиторської перевірки аудитором було встановлено нестачу 1 м³ дошок на складі № 3. Завідувач складом –Тищенко Т.О.

Необхідно: Визначити, чи дотримується аудитор в своїй діяльності відповідних етичних норм.

Ситуація 19. Про виявлену нестачу аудитор негайно повідомив керівника підприємства.

Ситуація 20. Про виявлену нестачу аудитор повідомив бухгалтера підприємства і порадив списати недостачу дошок за рахунок заробітної плати Тищенка Т.О.

Ситуація 21. Про виявлену нестачу нікого не повідомив з причини родинних стосунків з Тищенко Т.О.

Необхідно: На підставі наведених даних визначити, чи дотримується аудитор в своїй діяльності відповідних етичних норм.

Ситуація 22. Аудитором було проведено перевірку АТ “Ніколь”, за результатами якої був виданий позитивний висновок. Директор АТ Кравченко К.О. в знак щирої вдячності подарував аудиторіві незначну кількість привілейованих акцій на пред’явника АТ “Ніколь”.

Ситуація 23. В ході аудиторської перевірки фірми “Онікс” аудитором було виявлено, що на підприємстві випускається і реалізується за готівку неврахована готова продукція. Крім цього, вона не проходить відділу технічного контролю. Для того, щоб фірма не спричинила шкоди покупцям, аудитор передав виявлену інформацію в редакцію місцевої газети “Місто”.

Ситуація 24. В ході проведення аудиторської перевірки в зв’язку із встановленими недоліками в системі бухгалтерського обліку аудитор вимушений був домовитись з керівником клієнта про збільшення терміну перевірки та оплати за виконання робіт. Пропозиції аудитора письмово оформлені не були.

Ситуація 25. З метою залучення клієнтів приватний аудитор Іваненко І.О. провів роз’яснювальну роботу серед фірм, які обслуговувались аудиторською фірмою “Імпульс”, пояснивши їм, що перевірки фірма робить неякісно, використовуючи працю асистентів, а розцінки у них в 2 рази перевищують розцінки, за якими працює він.

Ситуація 26. Будучи власником простих акцій аудиторської фірми “Форвард”, аудитор провів аудит фінансової звітності даної фірми та видав позитивний висновок. Враховуючи власну зацікавленість у прибутковості фірми та її іміджі, аудитор не вказав виявлені суттєві недоліки.

Ситуація 27. Фірма “Макс” уклала договір з аудиторською фірмою “Компліт” про надання послуг з перевірки складеної фінансової звітності. В ході перевірки при ознайомленні їх звітністю аудитор виявив незаповнені фінансові документи. З власної ініціативи аудитор вирішив заповнити документи, не вимагаючи при цьому додаткової оплати своїх послуг.

Ситуація 28. ТзОВ “Лінда” уклало договір з аудиторською фірмою “Квантон” про надання послуг з перевірки фінансової документації. В ході перевірки було виявлено, що деякі з операцій, засвідчених документами, які перевірялись, були протизаконними. З цієї причини аудиторська фірма відмовилась від співпраці з ТзОВ “Лінда”.

Ситуація 29. Аудиторська фірма “Кристал” отримала повідомлення з прокуратури штату про необхідність проведення аудиторської перевірки ПП “Мелокс”. В результаті перевірки було виявлено не оформлені документально фінансові надходження із-за кордону. Про результати перевірки аудиторська фірма повідомила прокурора, правоохоронні органи штату та надала інформацію для оголошення по місцевому радіо.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

2.1. За видами об’єкти аудиту поділяються на:

- а) ресурси;
- б) об’єкти, які перебувають постійно у полі зору аудитора;
- в) об’єкти зовнішнього аудиту;
- г) об’єкти внутрішнього аудиту;

2.2. За функціональним призначенням об’єкти аудиту поділяються на:

- а) об’єкти одноразової оцінки;
- б) об’єкти, які перебувають постійно у полі зору аудитора;
- в) об’єкти сфери постачання;
- г) об’єкти процесу виробництва;

2.3. За фінансово-аналітичними ознаками об’єкти аудиту поділяються на:

- а) засоби, придбані за рахунок власних джерел;
- б) засоби, придбані за рахунок позик;
- в) необоротні - оборотні активи;
- г) власний капітал;

2.4. До загальнонаукових методів аудиту належать:

- а) метод документального контролю;
- б) інвентаризація;
- в) сканування;
- г) індукція;
- д) дедукція.

2.5. До методичних прийомів аудиту належать:

- а) синтез;
- б) інспекція;
- в) оцінка;
- г) опитування;

2.6. За способом відбору аудиторські вибірки поділяються на:

- а) ідентифікаційні;
- б) імовірності;
- в) звичайні;
- г) неймовірності.

- 2.7. За методом відбору прийоми аудиторського вибіркового контролю поділяються на:
- а) ручні;
  - б) комп'ютерні;
  - в) неупорядковані;
  - г) систематичні;
- 2.8. Тестування відносять до:
- а) процедур аудиту;
  - б) прийомів аудиту;
  - в) форм контролю;
  - г) методів контролю.
- 2.9. Аудиторські тести складають:
- а) запрошені експерти;
  - б) аудитори;
  - в) керівник підприємства
  - г) головний бухгалтер.
- 2.10. Аудиторські тести складають за принципами:
- а) від загального до конкретного;
  - б) від конкретного до загального;
  - в) за принципами зворотного зв'язку;
  - г) немає правильної відповіді.
- 2.11. Тести на відповідність –це:
- а) перевірка конкретних аспектів внутрішнього контролю;
  - б) почергова перевірка об'єктів;
  - в) перевірка відповідності процедур внутрішнього контролю встановленим нормам;
  - г) немає правильної відповіді.
- 2.12. Незалежні тести:
- а) перевірка від первинних документів до головної книги;
  - б) перевірка правильності складання фінансової звітності незалежно від ступеня ефективності внутрішнього контролю;
  - в) перевірка господарських операцій і залишків на рахунках, завдяки якій аудитор отримує докази стосовно їх достовірності;
  - г) немає правильної відповіді.
- 2.13. До тестів внутрішнього контролю відносять:
- а) тести на суттєвість;
  - б) тести на відповідність;
  - в) тести залишків на рахунках;

г) не має привільної відповіді.

2.14. Коли використовуються аудиторські вибірки для процедур перевірки по суті, аудитор може зменшити розмір вибірки у наступній ситуації:

а) коли аудитор збільшує свою оцінку властивого (притаманного) ризику;

б) коли збільшується сума помилок, які аудитор очікує знайти у генеральній сукупності;

в) коли аудитор збільшує свою оцінку ризику контролю;

г) коли збільшується загальна помилка, яку аудитор готовий визнати допустимою (допустиму помилку).

2.15. Поділ генеральної сукупності на дискретні під-сукупності, які мають певні визначні характеристики, називається:

а) стратифікацією;

б) ризиком вибірки;

в) випадковою вибіркою;

г) 100% вивченням.

2.16. Які з перерахованих тестів можна вважати тестами контролю?

а) перевірка специфічних статей звітності;

б) порівняння оцінки виробничих запасів у обліку із супровідними документами постачальника;

в) перевірка наявності підписів керівника на видаткових касових ордерах;

г) огляд нового обладнання, придбаного у звітному періоді.

2.17. Яким з прийомів Ви скористаєтесь для перевірки своєчасності оприбуткування готівки, отриманої з розрахункового рахунку у касу?

а) інвентаризація;

б) спостереження;

в) звірка записів у касовій книзі і витягів банку;

г) звірка записів у реєстрах синтетичного обліку з первинними документами.

2.18. Який прийом застосовує аудитор, щоб пересвідчитись у дотриманні умов зберігання коштів у касі?

а) інвентаризація;

б) опитування;

в) огляд приміщення каси;

г) ознайомлення з договором про матеріальну відповідальність касира.

2.19. З якою метою аудитор проводить тести узгодженості?

а) для оцінки ефективності контролю;

- б) щоб переконатись, що виконуються повні процедури контролю;
- в) щоб знищити аудиторський ризик;
- г) для вивчення системи контролю.

2.20. Наступні події розглядаються у міжнародній практиці аудиту як такі, що мають відбутись:

- а) на дату балансу;
- б) на дату аудиторського висновку;
- в) у період після дати бухгалтерського балансу до дати зборів акціонерів;
- г) у період після дати бухгалтерського балансу до дати аудиторського висновку.

2.21. Кодекс професійної етики (стосовно податкової практики) говорить про те, що “Сумніви можуть вирішуватися на користь клієнта або роботодавця, якщо...”

- а) бухгалтер-професіонал підписав відмову від відповідальності;
- б) бухгалтер-професіонал бере на себе відповідальність за виповнення податкової декларації;
- в) оціночні значення не використовуються;
- г) існує розумне обґрунтування відповідної позиції.

2.22. Чи має місце порушення Кодексу професійної етики?

2.22.1. Дружині власника аудиторської фірми належать акції клієнта аудиторської фірми.

2.22.2. Аудиторська фірма здійснює аудиторську перевірку клієнта та готує податкову декларацію для клієнта.

2.22.3. Компанія шукає нового аудитора, але компанія відмовляється надати запропонованій новій аудиторській фірмі дозвіл на спілкування з існуючим аудитором. Таким чином, запропонована аудиторська фірма відмовляється від того, що її було призначено новим аудитором.

2.22.4. Професійний бухгалтер розповсюджує рекламні брошури, в яких вказано, що цей бухгалтер має певний вплив на податкові органи.

2.22.5. Партнер аудиторської фірми залишає фірму і переходить на роботу до компанії, перевірку якої здійснює ця аудиторська фірма.

2.22.6. Сума гонорару за проведення аудиторської перевірки може бути зафіксована у суді.

2.22.7. Професійний бухгалтер публікує оголошення у газеті для того, щоб поінформувати публіку про зміну адреси.

2.22.8. Аудиторська фірма розкриває конфіденційну інформацію стосовно клієнта аудиторської фірми у відповідь на повістку з суду.

2.22.9. Новий великий ресторан отримує пропозиції від фірм на виконання річного аудиту. Професійний бухгалтер готує аудиторську

пропозицію, в якій перераховано десять інших “ресторанів-клієнтів” (без роз’яснень того, які саме послуги надавалися цим клієнтам). Цей професійний бухгалтер надавав цим десяти ресторанам податкові послуги, але не аудиторські.

2.22.10. Професійний бухгалтер готує податкову декларацію для клієнта на основі інформації, яку надав клієнт. Клієнт не має впевненості щодо того, чи є правдивою певна частина цієї інформації, і клієнт інформує бухгалтера про відсутність такої певності.

Питання для самоконтролю:

1. Що є предметом аудиторської діяльності?
2. Чим відрізняється предмет аудиту від предмету ревізії?
3. Розкрийте поняття об’єкта аудиту.
4. Наведіть методи проведення аудиторської перевірки.
5. Як поділяється аудит за об’єктами?
6. Як проводиться фактична перевірка?
7. Чим відрізняється підтвердження від опитування?
8. Чим відрізняється спостереження від обстеження?
9. Наведіть основні методи аналітичних процедур.
10. Наведіть прийоми документальної перевірки.
11. Що включає в себе перевірка по суті?
12. Як проводиться зустрічні перевірки?
13. Назвіть основні принципи професійної етики аудитора?

Реферативні виступи

1. Філософський аспект термінів предмет та об’єкт аудиту.
2. Методи господарського контролю в працях вітчизняних економістів.
3. Характеристика основних етичних принципів згідно Кодексу етики міжнародної федерації бухгалтерів.

Рекомендована література

1, 2, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 33.

ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (2 ГОДИНИ)

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Організація аудиту в Україні.
2. Створення і функціонування аудиторських фірм.
3. Аудитор, його статус та сертифікація.
4. Методика проведення аудиту.

Поняття: аудитор, сертифікат, сертифікація, клятва аудитора, аудиторська фірма, принципи аудиту, аудиторські організації, нормативи аудиту, контроль якості аудиторських послуг.

Ситуації для обговорення **Завдання 3.1.**

Необхідно: На підставі наведених витягів із Статуту, Установчого договору та даних про склад засновників фірми визначити і пояснити, чи мають право зазначені фірми займатись аудитом. При відповіді слід посилатись на відповідні нормативні документи).

Ситуація 1. Витяг із Статуту і установчого договору аудиторської фірми “Консалтинг”.

Мета і завдання функціонування фірми. Діяльність аудиторської фірми “Консалтинг” передбачає: 1) складання аналітичних таблиць; 2) ведення бухгалтерського обліку; 3) консультації з оподаткування.

Ситуація 2. Витяг із статуту і Установчого договору аудиторської фірми “Аудит –ЛГ”.

Мета і завдання функціонування фірми. Діяльність аудиторської фірми “Аудит-ЛГ” передбачає: 1) аудит; 2) супутні аудиту роботи; 3) рекламну діяльність; 4) видання інструктивних матеріалів.

Ситуація 3. Витяг із Статуту і Установчого договору аудиторської фірми “Шанс”.

Мета і завдання функціонування фірми. Діяльність аудиторської фірми “Шанс” передбачає: 1) аудит; 2) аудиторські послуги; 3) забезпечення інструктивними матеріалами своєї фірми; 4) торгівля канцелярськими товарами.

Ситуація 4. Витяг із Статуту і Установчого договору аудиторської фірми “Аудит”.

Мета і завдання функціонування фірми. Діяльність аудиторської фірми “Аудит” передбачає: 1) аудит; 2) розробку програмного забезпечення; 3) супутні аудиту роботи; 4) дослідницькі роботи.

Ситуація 5. Витяг із Статуту і Установчого договору аудиторської фірми “Імпульс”.

Мета і завдання функціонування фірми. Діяльність аудиторської фірми “Аудит” передбачає: 1) аудит; 2) аудиторські послуги; 3) консультації щодо створення комерційних підприємств.

Ситуація 6. Аудиторська фірма “Аудит-місто” зареєстрована 01.02.01 р. до реєстру АПУ, на проведення аудиту фірма внесена 01.05.01 р. Аудитом та проведенням супутніх аудиту робіт фірма займалася починаючи з лютого 2001 р.

Ситуація 7. У Статуті та установчому договорі аудиторської фірми “Інаудит” зазначено, що її засновниками є представники іноземної держави, яким належить 30% статутного капіталу, і три громадянина України, що мають сертифікати на аудиторську діяльність і володіють разом 70% статутного капіталу.

Ситуація 8. Аудиторську фірму “Такт” створено згідно з чинним законодавством 20.04.01 р. До складу її засновників входить українська аудиторська фірма “Аудит”, що має дозвіл на аудиторську діяльність (20% статутного капіталу), та 4 фізичні особи – 4 громадяни України (по 20% статутного капіталу). Сертифікат на аудиторську діяльність мають три фізичні особи. 01.06.01 р. Рішенням правління фірми із складу її засновників виключено Бондаря Б.Р., який мав сертифікат, і замість нього введено Голуба Г.Б., який сертифіката не мав.

Ситуація 9. Статутом аудиторської фірми “Віта” передбачено, що внесений при її заснуванні капітал розподілено таким чином: представники Німеччини – 20%, представники Англії – 20%, представники України (фізичні особи, що мають сертифікати на аудиторську діяльність) – 60%.

Ситуація 10. До складу засновників аудиторської фірми “Мир” входить аудиторська фірма “КРМ” (930% капіталу) і 4 громадянина України, яким належить 70% капіталу, однак один із них, власник 40% капіталу, не має сертифіката на проведення аудиторської діяльності.

Ситуація 11.

а) Чи може отримати сертифікат аудитора України особа з характеристиками, наведеними в таблиці 3.1. Якщо ні, то поясніть чому.

Таблиця 3.1- Характеристики осіб, які претендують на сертифікат аудитора

№ з/п	Освіта	Досвід роботи		Громадянство країни
		посада	стаж	
1	Вища педагогічна	бухгалтер	5 років підряд	Україна
2	Вища економічна	економіст	3 роки підряд	Росія
3	Середня економічна	фінансист	25 років підряд	Україна
4	Вища юридична	вихователь в школі-інтернаті	15 років підряд	Україна
5	Вища економічна	аудитор	7 років підряд	Україна
6	Вища економічна	головний бухгалтер	1 рік	Україна

б) Чи відповідають умови сертифікації аудиторів в окремих зарубіжних країнах характеристикам, наведеним в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2- Характеристики осіб, які претендують на сертифікат аудитора

№ з/п	Країна	Освіта	Досвід роботи посада стаж	Екзамени
1	Іспанія	Вища освіта	П'ятирічний курс практичної підготовки	Випускний екзамен з професійної підготовки, який визначається державними контрольними органами
2	Португалія	Вища економічна чи юриспруденція	Трирічна практика	Кваліфікаційні екзамени
3	Люксембург	Середня економічна	Трирічна практика	Кваліфікаційні екзамени
4	Франція	Вища юридична	Трирічна практика	Кваліфікаційні екзамени
5	Німеччина	Вища освіта чи 15-річний стаж роботи	Стаж практичної роботи більше року	Кваліфікаційні екзамени
6	США	Вища економічна	Шестирічна практична діяльність в економічній галузі й не менш чотирьох років виконання певних контрольних функцій	Кваліфікаційні екзамени
7	Швеція	Вища освіта	Трирічна практика	Кваліфікаційні екзамени

Завдання 3.2.

Дані для виконання

Аудиторська фірма ТОВ “АУДИТ -КАПІТАЛ” придбала Лист-пропозицію від АТЗТ “Сінтез” на проведення аудиторської перевірки річної звітності за 2001 р. АФ повинна підготувати лист -зобов’язання, при підготовці якого необхідно брати до уваги:

- лист прямується Раді директорів АТЗТ “Сінтез”;
- у листі – зобов’язанні слід надати посилання на діюче законодавство з аудиту та бухгалтерського обліку;
- є усна домовленість з клієнтом:
  - про надання клієнту календарного плану аудиту;
  - про перевірку вірогідності не тільки бухгалтерської, а також і податкової звітності.
- лист прямується клієнту в квітні 2002 р.
- аудит планується завершити до 01.06.02 р.

Необхідно:

Підготувати текст листа - зобов’язання АФ про погодження здійснити аудит бухгалтерської звітності АТЗТ “Сінтез” за 2001 рік. Підготувати договір про надання аудиторських послуг.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

3.1. Які з наведених пунктів не включаються до листа-домовленості про проведення аудиторської перевірки:

- а) завдання аудиту фінансової звітності;
- б) відповідальність керівництва за представлену фінансову звітність;
- в) обсяги аудиту;
- г) вид аудиторського висновку (умовно-позитивний, безумовно-позитивний, негативний), який планує зробити аудитор.

3.2. Що з наступного є порушенням вимог щодо дотримання правил етичної поведінки аудитора:

- а) партнер аудиторської фірми залишає фірму та переходить на роботу до компанії, яка є клієнтом аудиторської фірми;
- б) гонорар за проведення аудиторської перевірки дорівнює 50% річного чистого прибутку клієнта;
- в) сусід партнера аудиторської фірми є найбільшим клієнтом компанії, який замовив аудиторську перевірку;
- г) партнеру аудиторської фірми належить 40% акцій компанії, яка не є клієнтом аудиторської фірми, а цій компанії, яка не є клієнтом аудиторської фірми, належить 40% акцій клієнта.

3.3. Для забезпечення того, щоб всі аудиторські перевірки проводилися у відповідності до Міжнародних стандартів аудиту або до Національних стандартів, аудиторська фірма повинна:

- а) наймати на роботу лише тих працівників, які мають попередній аудиторський досвід;
- б) впровадити положення та процедури, які забезпечать контроль якості;
- в) передати відповідальність за планування аудиту асистенту аудитора;
- г) уникати використання стандартизованих форм, контрольних листів та анкет.

3.4. Міжнародні стандарти аудиту розробляються та публікуються:

- а) Міжнародним комітетом з аудиторської практики (International Auditing Practice Committee(IAPC));
- б) Комітетом з фінансового та управлінського обліку(Financial and Management Accounting Committee(FMAC));
- в) Американським Інститутом Сертифікованих Громадських Бухгалтерів (American Institute of Certified Public Accountants (AICPA));
- г) Всесвітньою Торгівельною Організацією (World Trade Organization (WTO)).

3.5. Який термін чинності сертифікату аудитора України?

- а) 3 роки;
- б) 10 років;
- в) 5 років;
- г) не обмежений.

3.6. До аудиторської фірми з проханням про проведення аудиту звернулося підприємство, керівник якого має прямі родинні стосунки з аудитором цієї фірми. Чи має право фірма укласти договір?

- а) це суперечить чинному законодавству;
- б) це є порушенням принципу незалежності, але не суперечить чинному законодавству;
- в) це не суперечить чинному законодавству;
- г) має право, якщо вказаний аудитор не братиме участь в обслуговуванні клієнта.

3.7. За яких умов аудиторська фірма може здійснювати аудит фінансової звітності інвестиційної компанії?

- а) за умови укладання договору на аудит;
- б) аудит фінансової звітності інвестиційної компанії не є обов'язковим;
- в) при наявності сертифікату й ліцензії;
- г) при відсутності порушення спеціальних вимог до статті 24 Закону України "Про аудиторську діяльність".

3.8. Аудиторська фірма отримала кредит у банку, де відкритий її розрахунковий рахунок. Чи може вона здійснювати аудит річної бухгалтерської звітності цього банку?

- а) може, якщо її аудитор має сертифікат серії “В”;
- б) це не суперечить чинному законодавству;
- в) це суперечить чинному законодавству;
- г) може, якщо її аудитор має сертифікат серії “АВ”.

3.9. Який термін чинності ліцензії аудиторської фірми згідно із Законом України “Про аудиторську діяльність”?

- а) не обмежений;
- б) 3 роки;
- в) 10 років;
- г) 5 років.

3.10. Аудиторська фірма здійснює бухгалтерський облік господарських операцій підприємства. Чи має вона право підтвердити річний звіт цього підприємства за законодавством України?

- а) ні, це суперечить принципу незалежності;
- б) така ситуація не розглядається законодавством України;
- в) має право згідно з Законом України “про аудиторську діяльність”;
- г) немає правильної відповіді.

3.11. Директор аудиторської фірми одночасно є з засновником ВАТ – інвестиційного фонду. Оцініть цю ситуацію згідно з вимогами законодавства України

- а) це порушення принципу професійної незалежності згідно з міжнародними стандартами, але дозволяється законодавством України;
- б) це заборонено законодавством України, але дозволяється міжнародними стандартами;
- в) це заборонено і законодавством України і міжнародними стандартами;
- г) це не заборонено, якщо вказано товариство не належить до клієнтів цієї фірми.

3.12. Перевірка достовірності показників річної бухгалтерської звітності здійснювалась помічниками аудитора під його керівництвом. Хто несе відповідальність за аудиторський висновок?

- а) аудиторська фірма;
- б) безпосередні виконавці;
- в) керівник підприємства, діяльність якого перевірялась;
- г) аудитор.

3.13. Який орган уповноважений здійснювати ліцензування аудиторської діяльності в Україні?

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Ліга аудиторів України;
- в) Аудиторська палата України;
- г) Спілка аудиторів України.

3.14. Вашого знайомого спіткала невдача. Йому не вдалося скласти іспит для отримання сертифікату аудитора. Чи доведеться йому забути свою мрію стати аудитором?

- а) так, адже повторно іспит не складається
- б) ні, він може спробувати ще раз через 5 років;
- в) ні, повторно іспит може бути складений через рік;
- г) ні, він може спробувати ще раз – через 2 роки.

3.15. Хто несе відповідальність за достовірність бухгалтерської звітності, що перевірена аудитором?

- а) аудитор;
- б) головний бухгалтер підприємства;
- в) керівник підприємства;
- г) керівник та головний бухгалтер підприємства.

3.16. Хто визначає порядок припинення чинного сертифікату та ліцензії на аудиторську діяльність в Україні?

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Спілка аудиторів України;
- в) Аудиторська палата України;
- г) Арбітражний суд.

3.17. Ви створили підприємство і перед датою подання першого квартального звіту хочете переконатись, що у вас не буде проблем з податковим інспектором та представником інших органів, до яких сплачуються обов'язкові платежі. За рахунок якого джерела будуть віднесені витрати на здійснення аудиту в цьому випадку?

- а) за рахунок коштів спеціальних фондів;
- б) за рахунок собівартості (витрат обігу);
- в) за рахунок прибутку до оподаткування;
- г) за рахунок прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства.

3.18. У чому полягає головна відмінна риса сучасного аудиту?

- а) сучасний аудит визначає не всі помилки, а лише такі, що суттєво впливають на правдивість та об'єктивність фінансової звітності;
- б) виявлення шахрайства є головним завданням аудиту;
- в) сучасний аудит концентрує свою увагу на сферах підвищеного ризику і готує звіт на підставі результатів вибіркової перевірки;

г) відповідальність за попередження помилок і шахрайства покладена на керівника підприємства.

3.19. У чому полягає необхідність аудиту фінансової звітності?

- а) зростання вимог до розкриття шахрайства;
- б) захист інтересів власника (інвестора);
- в) збільшення масштабів і укладення організації бізнесу;
- г) вимога господарського законодавства.

3.20. Під час зустрічі з керівництвом компанії-клієнта щодо погодження контракту про аудит фінансової звітності менеджер по рекламі запропонував, щоб один із працівників аудиторської фірми, дядько якого є власником рекламного агентства, здійснив перевірку рекламних витрат. Аргументами, які він висунув, були: висока питома вага рекламних витрат у собівартості послуг компанії, хороша обізнаність цього працівника про відносини з рекламним агентством.

Чи погодитесь Ви з цією пропозицією? Дайте відповідь на підставі критеріїв міжнародних стандартів та законодавства України?

- а) так, це реальний шлях до скорочення часу і зменшення витрат на аудит;
- б) це заборонено міжнародними стандартами, але можливо для України;
- в) це дозволяється міжнародними стандартами, але заборонено в Україні;
- г) така пропозиція не може бути прийнята ні з позиції міжнародних стандартів, ні з позиції законодавства України.

3.21. Яке призначення договору про здійснення аудиту?

- а) бажання з'ясувати суперечливі питання поза судом;
- б) пояснення ролі аудиту клієнтові;
- в) можливість запропонувати інші послуги й збільшити очікуваний гонорар;
- г) встановити відповідальність сторін, обсяг робіт, їх оплату та строки.

Питання для обговорення в аудиторії

1. Хто може бути аудитором?
2. Як отримати кваліфікаційний сертифікат?
3. Який порядок отримання реєстрації права на здійснення аудиторської діяльності в Україні та зарубіжних країнах?
4. Яким нормативним документом регламентуються основні принципи, що регулюють аудит?

5. Які положення бажано уточнити аудитором в листі – відповіді при згоді на проведення аудиту?
6. Якими документами оформляють результати обстеження?
7. В яких випадках аудитор відмовляється від підписання договору?
8. Охарактеризуйте договір на проведення аудиту як документ, що характеризує відносини між клієнтом і аудитором.
9. Яким міжнародним та вітчизняним нормативом регламентуються основні вимоги щодо оформлення договору на проведення аудиту?
10. Які форми оплати праці аудитора?
11. Які види відповідальності може нести аудитор?
12. Яким чином контролюється відповідальність аудиторів у різних країнах?

Реферативні виступи

1. Регулювання аудиторської діяльності в Україні.
2. Концептуальна основа та зміст Міжнародних стандартів аудиту.

Рекомендована література: 3, 4, 12, 15, 18, 20, 22, 23, 28, 30, 34.

ТЕМА 4. ПЛАНУВАННЯ І ОЦІНЮВАННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ (2 ГОДИНИ)

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Суть планування та його необхідність в аудиті.
2. Етапи планування.
3. Мета та принципи складання плану та програми аудиту. План та програма аудиту

Поняття: планування аудиторської діяльності, план та програма перевірки, етапи планування, стратегічне планування; оперативне планування.

Завдання 4.1.

Дані для виконання

У ТзОВ “Юність” працює 100 штатних одиниць, 7 сумісників, а також практикувалося залучення до роботи осіб за трудовою угодою. Річний фонд оплати праці – 276 тис. грн. За планом аудит розрахунків з оплати праці проводить один аудитор і один асистент. Договір на проведення аудиту укладено на 12 календарних днів.

Необхідно:

Скласти програму аудиту розрахунків з оплати праці у ТзОВ “Юність”. При складанні програми використати аудиторські процедури, запропоновані в наступному зразку, та доповнити їх на власний розсуд з метою більш детальної перевірки. Програму оформити у вигляді таблиці.

Зразок

Програма аудиту розрахунків з оплати праці у ТзОВ “Юність”

Організація, що перевіряється _____

Період аудиту _____

Кількість людино-годин _____

Керівник аудиторської групи _____

Запланований аудиторський ризик _____

Запланована суттєвість _____

№ з/п	Перелік аудиторських процедур за розділами аудиту	Період проведення процедур перевірки	Виконавець	Обсяг перевірки	Назва робочих документів аудитора	Примітки
1	2	3	4	5	6	7

Оцінка системи внутрішнього контролю

Встановлення:

наявності особових карток, договорів, контрактів, трудових книжок, документів обліку особового складу;

дотримання встановленого документообігу;

своєчасності оформлення розпоряджень, наказів про прийом на роботу, звільнення, надання відпусток;

акуратності ведення первинних документів, табелів обліку робочого часу, записів на рахунках бухгалтерського обліку, розрахункових і платіжних відомостей;

своєчасності проведення нарахування заробітної плати і утримань із неї;

обліку розрахунків за депонованими сумами.

Реальність існування

Вивчення і перевірка:

тарифних ставок (окладів) і відрядних розцінок для робітників та посадових окладів для службовців;

документів на виготовлення і передачу на склад готової продукції;

обґрунтованості виплати доплат і надбавок;

правильності нарахування премій;

відповідності розрахунків по кожному працівнику даним розрахунково-платіжної відомості;

відповідності отриманих працівником сум його окладу за штатним розкладом;

факту отримання окремими працівниками нарахованих сум.

Перевірка законності нарахованої заробітної плати

Встановлення фактів:

виплати зарплати за невідпрацьований час;

виплати на підставних осіб;

правильності підсумків у відомостях на виплату заробітної плати;

наявності ніким не обумовлених підчисток, дописувань;

заохочувальних і компенсаційних виплат;

помилкок та порушень за розрахунками по заробітній платі, нарахуванню відпускних, нарахуванню заробітної плати сумісникам, по виплатах за трудовими угодами.

Перевірка повноти і своєчасності

Встановлення фактів:

утримань із заробітної плати;

нарахувань внесків до державних цільових фондів;

сплати внесків до бюджету і державних цільових фондів.

Перевірка правомірності віднесення сум по оплаті праці і нарахувань до державних цільових фондів на відповідні рахунки бухгалтерського обліку у відповідності з чинним законодавством

Перевірка:

витрат на оплату праці у фактичній калькуляції;

звітності по праці;

звітності по витратах на виробництво і собівартість продукції в частині витрат на оплату праці.

Керівник аудиторської фірми _____

Керівник аудиторської перевірки _____

Завдання 4.2.

Дані для виконання

На підприємстві працює 300 працівників, з них адміністративно-управлінського персоналу-50 чоловіків, робітників –250 чоловіків. Річний фонд оплати праці 910 тис. грн.. Річний обсяг будівельно-монтажних робіт – 10700 тис. грн..

У своєму листі з проханням про виконання аудиту керівник підприємства просить провести перевірку за 18 робочих днів.

Аудиторська група складається з аудитора і двох асистентів.

При складанні плану аудиторської перевірки слід скористатися загальними методиками аудиту, які розроблені в аудиторській фірми (таблиця 4.1).

Необхідно:

Скласти план аудиторської перевірки витрат на виконання будівельно-монтажних робіт ТзОВ “Кристал”.

Таблиця 4.1 - Витяг із загальної методики проведення

Завдання	Процедури перевірки
1	2
Попереднє дослідження клієнта за допомогою процедур спостереження і опитування	Встановлення: <ul style="list-style-type: none"> - характеру і стану галузі, в якій працює підприємство; - фінансового стану підприємства; - організаційної структури підприємства; - попереднього досвіду аудиту; - кваліфікаційного складу аудиторської групи; - кваліфікаційного складу керівництва і його ділової репутації; - можливих користувачів звітності замовника; - потенційних постачальників і замовників

Підписання договору	
Оцінка системи внутрішнього контролю за допомогою процедур перевірки, спостереження, опитування	<p>Встановлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідності бухгалтерського обліку діючому законодавству; - рівня кваліфікації облікового персоналу; - здійснення спеціалізації облікових робіт; - зміни облікових працівників; - визначення облікової політики за звітний період; - здійснення контролю достовірності облікової інформації; - арифметичного; - перевірка за змістом; - оборотної відомості аналітичного обліку до синтетичних рахунків; - оборотної відомості синтетичних рахунків; - амортизація; - інші.
Оцінка системи внутрішнього контролю за допомогою процедур перевірки, спостереження, опитування	<p>Чи були встановлені суттєві недоліки під час:</p> <ul style="list-style-type: none"> - попереднього аудиту; - перевірки податкових органів; - інших уповноважених органів; <p>чи застосовується графік документообігу; чи розроблений робочий план рахунків.</p>
Встановлення рівня ризику	
перевірка нарахування і розподілу амортизації	Перевірка амортизації за допомогою процедур перевірки, підрахунків, аналітичних процедур
Перевірка організації обліку матеріалів за допомогою процедур перевірки, підрахунків, підтвердження, аналітичних процедур	<p>Перевірити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стан складського господарства; - облік матеріалів на складі; - облік руху матеріалів; - облік матеріалів у бухгалтерії; - стан нормативів витрат матеріалів.

Перевірка організації обліку праці і заробітної плати за допомогою процедур перевірки, підрахунків, підтвердження, аналітичних процедур	Перевірити: <ul style="list-style-type: none"> - чисельність підрозділів підприємства; - форми і системи оплати праці, що застосовуються; - положення про преміювання; - організацію обліку заробітної плати; - стан нормативного господарства.
Перевірка організації обліку витрат і об'єктів калькуляції за допомогою процедур перевірки, підрахунків, підтвердження, аналітичних процедур	Перевірити: <ul style="list-style-type: none"> - об'єкти обліку витрат і об'єкти калькуляції; - облік використання матеріалів при виконанні робіт; - розподіл заробітної плати; - підсумок і розподіл витрат на утримання і експлуатацію будівельних машин і механізмів, а також загальногосподарських витрат; - облік відходів і витрат на виробництво; - зведений облік витрат на виробництво; - облік і оцінку незавершеного виробництва; - калькуляцію, нормативне господарство.
Виявлення недоліків та рекомендацій щодо удосконалення бухгалтерського обліку	Складання плану-графіка робіт з впровадженням нормативного методу обліку; визначення недоліків системи обліку і рекомендації щодо її поліпшення; пропозиції щодо удосконалення і розвитку автоматизації обліку; складання і підписання аудиторського висновку.

План аудиторської перевірки оформити у вигляді наступного зразка.

Зразок

План аудиторської перевірки витрат на виконання будівельно-монтажних робіт

Організація, що перевіряється _____

Період аудиту _____

Кількість людино-годин на перевірку _____

Керівник аудиторської перевірки _____

Запланований аудиторський ризик _____

Запланована суттєвість _____

№ з/п	Заплановані види робіт	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	2	3	4	5

Керівник аудиторської фірми _____

Керівник аудиторської перевірки _____

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

4.1. До завдань аудиту на початковій стадії відносяться:

- а) ознайомлення з бізнесом клієнта і його обліковою політикою;
- б) оцінка аудиторського ризику;
- в) складання аудиторського висновку;
- г) складання акта виконаних робіт.

4.2. Основними показниками планування аудиторської перевірки є:

- а) обсяг робіт;
- б) чисельність аудиторського персоналу, залученого до аудиту;
- в) кількість днів, відведених на перевірку;
- г) аудиторські процедури.

4.3. Поточне планування аудиторської діяльності передбачає:

- а) розробка і складання конкретної програми аудиторської перевірки;
- б) розробка та складання бізнес-плану на поточний рік;
- в) розробка і складання стратегічного плану;
- г) розробка загального плану конкретної аудиторської перевірки підприємства.

4.4. За змістом процесу аудиторські процедури поділяються на:

- а) однорідні;
- б) комплексні;
- в) основні;
- г) допоміжні.

4.5. За циклами господарських операцій аудиторські процедури поділяються на:

- а) погоджені;
- б) незалежні;
- в) придбання і витрачання;
- г) одержання доходів.

4.6. Ваш постійний замовник звернувся до Вас із проханням розробити Положення про відділ внутрішнього аудиту та інструкції для внутрішніх аудиторів. Чи маєте Ви право як аудитор прийняти замовлення? Дайте відповідь з позиції МНА та законодавством України:

- а) це загрожуватиме втратою незалежності і тому слід відмовити в обох випадках;
- б) МНА дозволяють аудитору надавати подібні послуги, а законодавство України забороняє;
- в) з позиції МНА це означає втрату замовлення на аудит, але повністю прийнятне для умов України;

г) так, адже ця пропозиція свідчить про визнання вашої компетентності, надає можливість розширити співробітництво з клієнтом. В обох випадках слід прийняти замовлення.

4.7. Які з перерахованих нижче факторів обмежують ефективність системи внутрішнього контролю?

а) ефективність контрольних процедур залежить від розподілу функціональних обов'язків;

б) процедури контролю визначаються згідно із вказівками керівництва;

в) значний вплив зовнішніх факторів;

г) співвідношення витрат на організацію контролю з перевагами, які він гарантує.

4.8. З якою метою МНА вимагають обов'язково документувати результати вивчення й оцінки системи внутрішнього контролю?

а) для отримання документальних свідчень про здійснені процедури аудиту;

б) для кращого розуміння системи контролю;

в) для підготовки звіту про недоліки системи внутрішнього контролю;

г) для визначення потенційно слабких місць контролю.

4.9. Які прийоми вивчення системи внутрішнього контролю використовує аудитор?

а) документування;

б) тести узгодженості (відповідності);

в) опис, анкетування, складання блок-схем, комбінований;

г) вивчення документів, опитування, спостереження.

4.10. Які види планування аудиторської діяльності Ви знаєте:

а) стратегічне

б) складання плану на тиждень;

в) поточне;

г) складання плану на квартал.

4.11. Які з наведених ознак, не входять до складу підготовчих робіт аудиторської діяльності:

а) провести аналіз структури власного і залученого капіталу;

б) вивчити особисту справу директора та головного бухгалтера підприємства;

в) ознайомитись з актами перевірок попереднього аудиту;

г) провести аналіз систем внутрішнього контролю.

4.12. Які з наведених ознак не повинен враховувати план аудиторської перевірки:

а) умови договору на виконання аудиту;
б) відповідальність аудитора згідно з законодавством;
в) систему і форму бухгалтерського обліку;
г) звільнення посадових осіб у разі установлення фактів шахрайства з їх боку.

4.13. Джерелом отримання інформації про діяльність підприємства для аудитор можуть бути:

- а) статут підприємства;
- б) статистична звітність;
- в) паспортні дані робітників підприємства;
- г) акти податкових перевірок.

4.14. Який МСА розкриває суть внутрішнього контролю на підприємстві?

- А) МСА 220 “Контроль якості аудиторської роботи”;
- б) МСА 400 “Оцінка ризику та система внутрішнього контролю”;
- в) МСА 310 “Знання бізнесу”;
- г) МСА 520 “Аналітичні процедури”.

4.15. Елементами структури внутрішнього контролю є:

- а) середовище контролю;
- б) сфера управління;
- в) система обліку;
- г) планування.

4.16. Процедури внутрішнього контролю повинні містити:

- а) визначення відповідного санкціонування використання операцій;
- б) перевірка виконавчої дисципліни;
- в) перевірка дотримання графіка документообігу;
- г) визначення відповідальності партнерів по бізнесу

4.17. Внутрішній контроль є функцією:

- а) аудиту;
- б) ревізії;
- в) тематичної перевірки;
- г) управління.

4.18. До завдань внутрішнього контролю належать:

- а) визначення критичного стану об'єкта в даний момент;
- б) перевірка виконання прийнятих управлінських рішень;
- в) експертна оцінка стратегічного розвитку підприємства;
- г) надання кваліфікованої допомоги партнерам по бізнесу.

4.19. Суб'єктами внутрішнього контролю є:

- а) керівник підприємства;

- б) працівники внутрішнього аудиту;
- в) посадові особи структурних підрозділів;
- г) брокери.

4.20. Користувачами контрольної інформації є:

- а) керівник підприємства;
- б) внутрішній аудитор;
- в) менеджери;
- г) незалежний аудитор.

4.21. Основними напрямками внутрішнього контролю є:

- а) вартість;
- б) ціна;
- в) сума;
- г) реальність.

4.22. Внутрішній контроль –це:

- а) процес, який забезпечує відповідність функціонування конкретного об'єкта прийнятим управлінським рішенням і спрямований на успішне досягнення поставленої мети;
- б) один із видів підприємницької діяльності, суб'єктами якої можуть бути як фізичні, так і юридичні особи;
- в) контроль за виконанням умови договору про надання аудиторських послуг;
- г) усі відповіді вірні.

4.23. Як класифікується внутрішній контроль за часом проведення?

- а) документальний, фактичний, комбінований;
- б) попередній, поточний (оперативний), наступний;
- в) ревізія, тематична перевірка, службове розслідування, внутрішній аудит;
- г) усі відповіді вірні.

Питання для самоконтролю:

1. Що є метою планування аудиту?
2. Наведіть основні завдання планування.
3. Наведіть і охарактеризуйте основні етапи планування.
4. Які джерела інформації використовуються для попереднього планування аудиту?
5. Подайте структуру загального плану проведення аудиту.
6. Яка інформація повинна бути відображена в загальному плані проведення аудиту?

7. Що таке програма аудиту?
8. Наведіть типи підготовки програми аудиту.
9. Як формується середовище внутрішнього контролю?
10. Чи впливає на організацію внутрішнього контролю підпорядкованість підприємств?
11. Які внутрішні фактори середовища контролю Вам відомі? Наведіть приклади.
12. Як Ви розумієте поняття «організаційна структура як фактор внутрішнього контролю»?
13. Як впливає форма бухгалтерського обліку на організацію внутрішнього контролю?
14. При якій формі бухгалтерського обліку ризик контролю зростає?
15. Які контрольні функції здійснюються при оформленні первинних документів?
16. При яких формах обробки документів ризик контролю зменшується?
17. Наведіть процедури контролю які здійснюють облікові працівники.
18. Як впливає оцінка ризику контролю на вибір методики і обсягу аудиту?
19. Чи є обов'язковим документуванням результатів вивчення системи внутрішнього контролю?
20. Як використовуються тести підтвердження при вивченні системи внутрішнього контролю?
21. Які види тестів з вивчення і оцінки системи внутрішнього контролю?
22. Охарактеризуйте структуру системи внутрішнього контролю та дайте їй оцінку.
23. Які шляхи одержання інформації, необхідної для оцінки внутрішнього контролю, Вам відомі?

Реферативні виступи

1. Планування роботи аудитора та аудиторської фірми.
2. Використання аудитором інформації юриста підприємства – клієнта під час аудиторської перевірки.
3. Оцінка системи внутрішнього контролю з метою планування аудиторських процедур.
4. Оцінка ризику та система внутрішнього контролю згідно МСОН № 400.
5. Суб'єкти внутрішнього контролю на прикладі відкритих акціонерних товариств.
6. Мета та методи вивчення системи внутрішнього контролю.

Рекомендована література

1, 2, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 30, 35.

ТЕМА 5. АУДИТОРСЬКИЙ РИЗИК, СУТТЄВІСТЬ, ВИЗНАЧЕННЯ ОБМАНУ ТА ПОМИЛКИ (2 ГОДИНИ)

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Аудиторський ризик та його складові
2. Суттєвість помилок в аудиті
3. Ознаки шахрайства згідно МСА №240 “Шахрайство та помилки”.

Поняття: клієнти, договір, предмет договору, аудиторський ризик, оцінка ризику, помилки, шахрайство, відхилення в звітності, суттєвість помилок, істина, джерела інформації; навмисні відхилення; протизаконні дії; знищення результатів; фальсифікація; неадекватні записи.

Завдання 5.1.

Необхідно: Оцінити ризик контролю та ризик не виявлення (як складових аудиторського ризику) на підставі наведених ситуацій.

Ситуація 1. На спільному підприємстві “Мрія” аудиторська перевірка буде проводитись вперше, внутрішній контроль відсутній. Аудиторську перевірку на прохання адміністрації планується провести за 5 днів.

Ситуація 2. Бухгалтерський облік ведеться в СП за участю іноземних вкладів на головному підприємстві і його філіях. Головний бухгалтер фірми Потапенко П.О. має значний досвід практичної роботи на державних підприємствах; у спільних підприємствах та інших комерційних структурах не працювала. Інші обліковці не мають достатніх знань з міжнародних принципів та відповідних систем обліку. Працівники бухгалтерії одержують досить високу заробітну плату. Виникають труднощі щодо прийняття правильних рішень з обліку господарських операцій; мають місце запізнення надходжень бухгалтерських документів (в минулому звітному періоді) і відповідно відображення їх даних в обліку. Багато зведених сум в облікових записах важко перевірити. При попередньому вибіркового перегляді облікових реєстрів з реалізації продукції аудитором встановлено, що не всі суми мають підтвердження первинними документами. протягом року підприємство 6 разів одержувало кредит банку на суму 300 тис. грн., не здійснюючи капітальних вкладень.

Завдання 5.2.

Необхідно: Оцінити власний ризик підприємства як складову частину аудиторської перевірки на підставі наведених ситуацій.

Ситуація 1. Оцінюючи рівень ризику на спільному підприємстві “Юність”, аудитор встановив, що менеджер Воронов А.С. має незначний досвід практичної роботи, є випадки затвердження ризикових проектів, не забезпечених власними джерелами коштів; Воронов А.С. обіймає свою посаду з часу створення підприємства, виконує значну частку робіт в оперативному управлінні підприємством.

Ситуація 2. АТ “Еліт” здійснює експериментальне пошиття одягу і його реалізацію з властивими виробництву частими технологічними змінами. Має місце значний вплив зовнішніх факторів; претензії і звинувачення з боку держави, клієнтів, банків, інвесторів та постачальників відсутні. На підприємстві передбачається випуск акцій та їх вільний продаж. Є ймовірність збільшення числа філій фірми з двох до п’яти.

Завдання 5.3.

Дані для виконання

Фірма “Катерина” має дві філії: готель і базу відпочинку.

В першій філії – бар, ресторан і здача номерів готелю – основне джерело прибутку. В готелі 100 кімнат на дві особи, але вони можуть бути зняті і одним клієнтом.

Добова плата за кімнату – 25 грн. з однієї особи, 30 грн. – з двох.

В другій філії – на базі відпочинку – 50 службовцям заробітна плата видається готівкою, а іншим – перераховується на рахунок у банку. Починаючи з 01.04. 2003 р., всім службовцям була підвищена заробітна плата на 5%. На заробітну плату нараховуються відрахування в обсязі 30% (умовно).

Загальна сума витрат на заробітну плату складається з:

- щотижневої оплати праці за тиждень, який закінчився 31.02.2003р., - 3000 грн.;
- витрати на оплату праці працівникам, заробітна плата яким виплачується помісячно, за 1 місяць становить – 2580 грн.

Загальна сума витрат на оплату праці за рік, який закінчився 01.01.2003 р., склала 216000 грн.

Таблиця 5.1-Статистичні дані за 2003 рік по фірмі “Катерина”

Ступінь зайнятості, %		
	Номерів	Ліжок
Січень	65	41
Лютий	67	48
Березень	71	56
Квітень	70	51
Травень	65	52
Червень	63	47
Липень	60	44

Таблиця 5.1.

Серпень	57	45
Вересень	57	46
Жовтень	61	52
Листопад	58	43
Грудень	63	47
В середньому	63	47,67

Таблиця 5.2 – Показники виручки по фірмі “Катерина” за 2003 р. (в грн.)

Підрозділи фірми	Виручка	
	Минулий рік	Поточний рік
Бар	400987	435000
Ресторан	349876	367589
Здача номерів	600321	622710
Всього	1351184	1425299

Необхідно:

1. Проаналізувати подану інформацію.
2. Визначити, чи правильно у звітності показані суми одержаного прибутку та витрат на оплату праці, використовуючи процедури аналітичного огляду.
3. Якщо є помилки, то визначити їх суттєвість.

Завдання 5.4.

Необхідно: Використовуючи таблицю 5.3, проаналізувати подані умови, які збільшують ризик шахрайства, та їх прояви. Віднесіть необхідні прояви до відповідної умови, що збільшує ризик шахрайства.

Таблиця 5.3 - Умови, які збільшують ризик шахрайства та їх прояви

Номер прояву умови	Умови, які збільшують ризик шахрайства	Їх прояви
1	2	3
-	Цілісність або компетентність управлінського персоналу	1. Незвичайні угоди, особливо в кінці року, які суттєво впливають на величину фінансових показників: платежі за послуги (зокрема адвокатам, консультантам та ін.), які не відповідають кількості та якості наданих послуг

Таблиця 5.3.

-	незвичайні впливи у рамках підприємства	2. Значне та довготривале не доукомплектування облікового персоналу, недоліки в усуненні слабких сторін внутрішнього контролю, часті зміни в юридичному відділі або у відділі внутрішнього аудиту
-	Незвичайні операції	3. неадекватність записів (неповні файли, зайві виправлення в книжках і рахунках, не відображені в обліку операції). Неадекватність документального оформлення операцій, відсутність підтверджуючих документів та заміна документів (особливо, якщо це стосується незвичних операцій), різниця між обліковими записами і підтвердженнями третьої сторони, суперечливі аудиторські докази та зміни, які мають суттєвий вплив на інформацію щодо показників фінансово-господарської діяльності. Неточні або необґрунтовані відповіді керівництва на питання аудитора.
-	Проблеми отримання необхідних аудиторських доказів	4. Галузь переживає кризу, і можливість банкрутства підприємства зростає; підприємство має значні внески в галузях, які переживають кризу; підприємство в значній мірі залежить від одного замовника або невеликої кількості замовників; на бухгалтерський персонал здійснювали тиск з метою складання фінансової звітності в незначні строки

Завдання 5.5.

Необхідно: Використовуючи табл.5.4, проаналізувати подані ознаки порушення вимог, що пред'являються до порядку оформлення документації, та визначте зміст порушень. Результати дослідження оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 7.4- Зміст та ознаки порушення вимог, що пред'являються до порядку оформлення документації

№ озн. поруш.	Зміст порушень	Ознаки порушення
1	2	3
-	При документах відсутні додатки, на які зроблені посилання	1. В документах вказані додатки, а в дійсності їх немає
-	В документах письмові реквізити вказують на невластиві для даної організації операції	2. довіреності, товарні чеки, квитанції та ін. без печатки або штампа
-	Операції, які пройшли по документах, недійсні	3. В документах містяться операції, які насправді не відбувалися (недійсні)
-	В документах повністю або частково відсутні письмові реквізити	4. Сліди підчисток, виправлень, дописок і т.д.
-	У виправдовую чому документі відсутнє розпорядження на здійснення операції	5. Відсутність підписів керівників, витягів з наказів, рішень ради директорів, засновників (акціонерів)
-	Документи підписані особами, які не мають на це права	6. грошові документи підписує касир, накладні –завскладом і т.д.
-	Аналіз за даними розрахункових і платіжних документів одних і тих же операцій вказує на їх невідповідність	7. витрачання товарно-матеріальних цінностей не підтверджується відпуском їх зі складу. Перерахування грошових коштів за надані послуги проводиться без пред'явлення рахунка-фактури і без договору

-	Документи складені з порушенням встановленої форми	8. Довіреності, рахунки, акти та ін. складені в довільній формі
-	Відсутність штампів, печатки на відповідних документах	9. Операція з будь-яких причин не здійснилась
-	В одному і тому ж документі не співпадають реквізити	10. Відсутність обов'язкових реквізитів, зміст операції сформульовано некоректно
-	При розпорядчому документі немає виправдовуючого	11. Дані пред'явлених рахунків-фактур за надані послуги і платіжних доручень з оплати цих рахунків не співпадають
-	підробка підписів, наявність підчисток, виправлень	12. Документи складані від імені однієї організації, а штамп-іншої

Завдання 5.6.

Дані для виконання

Ваш клієнт володіє трьома великими магазинами. У кожному з них декілька відділів. Усі відділи повинні бути детально перевірені щонайменш один раз у п'ять років. Більш детально слід перевіряти ті відділи, де найбільш високий аудиторський ризик. Відомо, що в минулому році в цих магазинах також був проведений аудит. В кожному з магазинів існує відділ внутрішнього контролю.

Необхідно: Визначити, які дії повинен запровадити аудитор для оцінки ризику.

Завдання 5.7.

Дані для виконання

- 1) Фінансова звітність не може бути вірною на 100%
- 2) Внутрішній ризик може бути знижений в результаті аудиторської перевірки.
- 3) Діяльність керівництва фірми впливає на внутрішній ризик.
- 4) Внутрішній ризик змінюється в залежності від виду діяльності фірми.
- 5) Аудитор може знизити ризик при контролі шляхом внесення припущень по вдосконаленню (в листах до керівництва).
- 6) Якщо внутрішній та контрольний ризики високі, то також високий і ризик не виявлення.

- 7) Якщо внутрішній і контрольний ризики низькі, то аудитор може знизити ступінь деталізації перевірки.
- 8) Ризик не виявлення має один і той же рівень для всіх областей перевірки – циклу покупок, реалізації та ін.

Необхідно: Встановити, чи вірне дане ствердження.

Завдання 5.8.

Дані для виконання

Фірма К обрала вас аудитором перший раз. Контракт з попереднім аудитором був припинений внаслідок несвоечасного надання висновку.

У фірми є два незалежні підрозділи. Перший та головний офіс знаходиться в одному місці. Перший підрозділ виробляє опалювальні системи для офісів, заводів та ін. Всі роботи виконуються на замовлення споживачів. Другий підрозділ знаходиться у 250 км. від першого та виробляє побутову електротехніку.

В кожному підрозділі працює свій бухгалтер. Звіт про прибутки та збитки та баланс підготовлюються окремо, потім в головному офісі складається консолідована звітність. В останні роки перший підрозділ став дуже прибутковим, в той час, як рентабельність другого знизилась. Рада директорів займається пошуком покупців для другого підрозділу. Якщо їх не знайдуть, то воно буде закрито.

Менеджери першого підрозділу відрізняються високим професіоналізмом та мають добру репутацію. Директори сподіваються підняти курс акцій підприємства, оголошуючи результати діяльності, по цьому підрозділу раніше, ніж це зроблять конкуренти. тому вони бажають, щоб аудиторський висновок по бухгалтерській звітності було підготовлено як можна раніше. Вони настільки не приховують комерційну інформацію, що вже сповістили деяких журналістів, які висвітлюють аналіз бізнесу, про свої очікування, що прибуток за поточний рік по першому підрозділу перевищить минулорічну принаймні на 30%.

Необхідно: Перелічити індикатори ризику і шляхи їхнього можливого подолання.

Завдання 5.9.

Дані для виконання

Надана така інформація про підприємство:

- 1) звіт про фінансові результати (за півроку) за 2002 і 2003 рр. та річний за 2002 р.;
- 2) баланс за 2002 р.;
- 3) витяги з файлів документів.

Таблиця 7.5-Звіт про фінансові результати, тис. грн.

	Річний	Піврічний	
	2002	Друге півріччя 2002	Перше півріччя 2003
Виручка	15910	7629	8437
Собівартість реалізованих товарів	14167	6797	6990
Прибуток від реалізації	1743	832	1447
Інші операційні витрати	533	250	434
Прибуток від фінансово-господарської діяльності	1210	582	1013
Інші позареалізаційні витрати			513
Прибуток звітного періоду	1210	582	500
Податок на прибуток	440	204	350
Відокремлені кошти	342	142	120
Нерозподілений прибуток звітного року	482	236	30

Таблиця 5.6-Баланс, тис. грн.

	На 01.01.2003 р.
Позаобігові кошти:	
Основні кошти та нематеріальні активи	6425
Довгострокові фінансові інвестиції	533
Всього позаобігових активів	6958
Обігові кошти	
Запаси	913
Дебітори та короткострокові фінансові вкладення	3520
Грошові кошти в касі та банку	165
Всього обігових коштів	4598
<i>Баланс</i>	11556
Власний капітал:	
Статутний капітал	4453
Резервний капітал	2052
Нерозподілений прибуток	1304
Всього капітал і резерви	7809
Кредитори:	
Довгострокові запозичені кошти	486
Короткострокова кредиторська заборгованість	3261
<i>Баланс</i>	11556

Витяг з файлу документів

Сума виручки, що очікується на 01.01.2003 –17 млн. грн. аудиторський гонорар за цей рік повинен скласти 20000 грн. (згідно з угодою). Суттєвість у минулому році була визначена аудитором на рівні 120000 грн. В поточному році вона планувалася на рівні 90000 –100000 грн. Визначені такі рівні суттєвості показників: від прибутку від фінансово-господарської діяльності – 5% (враховуються дані другого півріччя минулого 2002р. і першого півріччя звітного 2003р.); від суми виручки, яка очікується за рік –1%, від валюти балансу (за 2002р.) –2%.

Необхідно: Перевірити вірність установаження рівня суттєвості на стадії планування, використовуючи звітні дані за минулий звітний рік і півріччя поточного року.

Завдання 5.10.

Дані для виконання

У листопаді 2003 р. аудиторській фірмі надійшла пропозиція від фірми К укласти угоду про надання послуг по підтвердженню річної бухгалтерської звітності за 2003р. Існує бухгалтерська звітність за 2003р: на 01.04.2003р., на 01.07.2003р., на 01.10.2003р.

Таблиця 5.7-Звіт про прибутки та збитки, тис. грн.

	01.04.2003	01.07.2003	01.10.2003
Виручка від реалізації товарів (робіт, послуг)	54050	68900	98000
Собівартість реалізації товарів (робіт, послуг)	27140	38500	65140
Комерційні витрати	3500	6800	8200
Управлінські витрати			
Прибуток від реалізації	23410	23600	24660
Відсотки до отримання			
Відсотки до сплати			
Прибутки від участі в інших організаціях			
Інші операційні прибутки	12700	16600	28750
Інші операційні витрати	8900	9100	15700
Прибуток від фінансово-господарської діяльності	27210	31100	37710
Інші позареалізаційні прибутки	140	310	560
Інші позареалізаційні витрати	60	190	310
Прибуток звітного періоду	27290	31220	37960
Податок на прибуток	9006	11140	14540
Нерозподілений прибуток звітного періоду	18284	20080	23420

Таблиця 5.8-Баланс на 01.10.2003р., тис. грн..

Позаобігові кошти:	
Основні кошти	61100
Нематеріальні активи	15140
Всього поза обігових коштів	76240
Обігові кошти:	
Запаси	9300
Дебітори і аванси	62500
Грошові кошти	3700
Всього обігових коштів	75500
Власний капітал	
Статутний капітал	10000
Фонди	63370
Нерозподілений прибуток	23420
Всього	96790
Кредитори:	
Довгострокові позичені кошти	19700
Заборгованість робітникам і службовцям	5700
Заборгованість фондам соціального страхування	1720
Заборгованість бюджету	9800
Заборгованість постачальникам	18030
Всього	54950
Баланс	151740

Необхідно:

Визначити нижню межу рівня суттєвості* на 01.01.04р. (з урахуванням коректування на 1,25)

Рівень суттєвості може бути встановлений в наступних значеннях: прибуток –5%; виручка від реалізації –2%; валюта балансу –2%; власний капітал –10%; загальні витрати –2%.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

5.1. Згідно з Міжнародним стандартом аудиту, який описує суттєвість аудиту, інформація вважається суттєвою, якщо:

а) вартість отримання інформації є більшою, ніж 5% аудиторського гонорару;

б) якщо її викривлення можуть вплинути на економічні рішення користувачів, прийняті на основі цієї фінансової звітності;

в) якщо є щонайменше 80% кореляція між інформацією та її джерелом;

г) нічого з вищезгаданого.

5.2. “Аудиторський ризик” означає ризик того, що:

- а) аудитор зробить неправильний аудиторський висновок, якщо фінансова інформація є суттєво викривленою;
- б) клієнт не пройшов аудиторської перевірки минулого року;
- в) аудитор може надати тільки “негативну впевненість”;
- г) аудитор має тільки загальні знання економіки та галузі, в якій працює клієнт.

5.3. Тести, які виконуються для отримання аудиторських доказів з метою виявлення суттєвих викривлень фінансової звітності, називаються:

- а) процедури перевірки по суті;
- б) тести контролю;
- в) оцінка властивого (притаманного) ризику;
- г) стандарти для аудиторських висновків.

5.4. Коли властивий (притаманний) ризик є високим, прийнятим рівнем ризику не виявлення повинен бути:

- а) змінний;
- б) високий;
- в) низький;
- г) помірний.

5.5. Коли аудитор збільшує запланований оцінений ризик контролю, оскільки певні системи контролю виявилися в результаті перевірки неефективними, аудитор, скоріш за все, збільшить:

- а) ступінь використання тестів по суті;
- б) рівень властивого(притаманного) ризику;
- в) ступінь використання тестів контролю;
- г) рівень ризику не виявлення.

5.6. Який з наступних елементів зрештою визначає конкретні аудиторські процедури, які необхідні за певних умов для того, щоб можна було отримати розумну основу для висловлення висновку?

- а) судження аудитора;
- б) суттєвість;
- в) аудиторський ризик;
- г) розумна впевненість.

5.7. Що з наступного **не є** “тестом контролю”:

- а) перевірка наявності дозволу (авторизації) на проведення операції;
- б) визначення (шляхом опитувань та спостережень) того, чи насправді функції контролю виконуються особами, які мають на це належні повноваження;
- в) порівняння основних операційних коефіцієнтів клієнта з середніми показниками по галузі;

г) повторне виконання засобів внутрішнього контролю для того, щоб переконатися, що вони виконані компанією належним чином.

5.8. Розглядаючи концепцію суттєвості для цілей планування аудиту, аудитор вважає, що викривлення, які в сукупності будуть складати 10000 грн. будуть мати суттєвий вплив на звіт про фінансові результати клієнта. Він також вважає, що викривлення в сукупності повинні складати 20000грн для того, щоб суттєво вплинути на балансовий звіт. За звичайних умов потрібно було б розробити аудиторські процедури, які могли б вивчити викривлення, які сукупності складають:

- а) 10000;
- б) 15000;
- в) 20000;
- г) 30000.

5.9. Існує прямий зв'язок між ризиком контролю та:

- а) надійністю фінансової звітності;
- б) ступенем необхідних аудиторських перевірок по суті;
- в) рівнем нагляду за роботою персоналу в процесі виконання аудиторської перевірки;
- г) немає правильної відповіді.

5.10. Звіт аудитор по підготовці (компіляції) фінансової інформації надає:

- а) не висловлює впевненість щодо фінансової звітності;
- б) негативну впевненість;
- в) висновки щодо внутрішнього контролю;
- г) позитивну впевненість.

5.11. Аудиторські докази потрібні для:

- а) укладання угоди на аудиторську перевірку;
- б) для складання плану аудиторської перевірки;
- в) для складання робочої програми;
- г) для складання аудиторського висновку.

5.12. Основною метою контролю якості роботи аудитора є:

- а) підвищення кваліфікації аудиторів;
- б) відповідність здійснення аудиту прийнятим стандартам і нормативам;
- в) зменшення аудиторського ризику;
- г) немає правильної відповіді.

5.13. Аудитори оцінили, що властивий ризик /IR/ та ризик контролю /CR/ на підприємстві становлять 0,75 / $IR * CR = 0,75/$. Який ризик не виявлення помилок /DR/ повинні ви запланувати, якщо бажаний аудиторський ризик /AR/ дорівнює) 0,15?

- а) 00,0;
- б) 0,75;
- в) 0,20;
- г) 0,15.

5.14. Для кожної з перерахованих процедур вкажіть, які з них можуть бути провадитися вибірково:

- а) оцінка умов збереження товарів;
- б) надсилання листів для підтвердження дебіторської заборгованості /400 замовників, залишок по кожному –незначний/;
- в) порівняння фактичних витрат з даними кошторису;
- г) надсилання листів для підтвердження дебіторської заборгованості. Є 40 замовників, по кожному з них є залишок несплачених сум.

5.15. Які з перерахованих доказів мають найбільше значення для аудитора?

- а) внутрішні документи;
- б) письмове пояснення, отримане безпосередньо від третьої сторони /банку, постачальників, покупців/;
- в) інформація, отримана аудитором у результаті проведеного аналізу;
- г) немає правильної відповіді.

5.16. Аудитор несе відповідальність за якісне проведення аудиту та контроль:

- а) властивого ризику;
- б) відносного ризику;
- в) ризику контролю;
- г) ризику не виявлення помилок.

5.17. Які прийоми отримання аудиторських доказів за класифікацією МНА Ви застосовуєте, щоб підтвердити залишки по розрахунках з бюджетом?

- а) підрахунок;
- б) підтвердження;
- в) прослідковування;
- г) спостереження.

5.18. На яких етапах процесу аудиту використовується модель аудиторського ризику?

- а) вибір замовника і укладання договору;
- б) тестування системи внутрішнього контролю;
- в) планування;
- г) оцінка отримання свідчень та підготовка аудиторського висновку.

5.19. Які з перерахованих нижче обставин можуть вважатись факторами підвищеного ризику під час вибору клієнта?

- а) зміна директора підприємства;
- б) конфлікт між керівником і головним бухгалтером;
- в) складна технологія виробництва;
- г) постійне підвищення офіційного обмінного курсу іноземної валюти.

5.20. Суттєвість виявлених помилок і відхилень під час завершення аудиту розглядається у контексті впливу на достовірність:

- а) усієї фінансової звітності;
- б) окремих форм фінансової звітності;
- в) залишків на синтетичних рахунках бухгалтерського обліку;
- г) залишків на аналітичних рахунках бухгалтерського обліку

Питання для самоконтролю:

1. Що Ви розумієте під аудиторським ризиком?
2. Наведіть основні види ризику.
3. Чим відрізняється ризик контролю від ризику обліку?
4. В чому полягає тестування величини ризику контролю?
5. В чому полягає ризик не виявлення при проведенні аудиторських процедур?
6. Як оцінюється аудиторський ризик?
7. Наведіть ознаки, що вказують на високу ймовірність наявності помилок.
8. З якої точки зору оцінюються виявлені помилки?

Реферативні виступи

1. Суттєвість помилок та шахрайства.
2. Дослідження аудитором можливих порушень (“золоті правила аудитора”).
3. Порівняння термінології, що визначає елементи аудиторського ризику, в різних наукових джерелах.

Рекомендована література

1, 2, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 30, 35.

МОДУЛЬ 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ

ТЕМА 6. АУДИТ АКТИВІВ, КАПІТАЛУ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА (6 ГОДИН)

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Мета, інформаційна база та методи перевірки руху основних засобів та нематеріальних активів підприємства
2. Цілі та інформаційна база перевірки правильності організації обліку оборотних активів
3. Перевірка правильності обліку формування та використання основних видів капіталу підприємства
4. Мета, інформаційна база та методи перевірки зобов'язань

Поняття: методика аудиту, аудиторські процедури, нормативна база аудиту, облікова політика, предметна область досліджень, внутрішній контроль активів, пасивів та зобов'язань, зовнішній контроль активів, пасивів та зобов'язань, штрафні санкції, мета, задачі та методика аудиту активів, пасивів та фінансової звітності, результати інвентаризації.

Завдання 6.1.

Дані для виконання

Під час аудиторської перевірки в присутності аудитора 29.06.2005р. інвентаризаційною комісією була проведена інвентаризація бланків суворої звітності у касі. Під час перевірки встановлено:

- бланки довіреностей – 88 шт.
- бланки векселів – 12 шт.

Згідно з даними бухгалтерського обліку на 01.06.2005р. у звітному періоді підприємством були придбані:

- бланки довіреностей у кількості 100 шт. загальною вартістю – 18 грн. (у т.ч. ПДВ – 3 грн.)
- бланки векселів у кількості 16 шт. загальною вартістю – 3,68 грн. (у т.ч. ПДВ – 0,61 грн.).

На протязі місяця було витрачено 8 бланків довіреностей та 2 бланки векселів, з яких зіпсовано та повернено до бухгалтерії відповідно 5 шт. (довіреностей) та 1 шт. (векселів).

Додаткова інформація. Синтетичний облік бланків суворої звітності ведеться за рахунком 209 “Інші матеріали” за вартістю придбання (без суми

ПДВ, якщо підприємство є платником ПДВ). Одночасно вартість бланків суворої звітності обліковується на балансову рахунок 08 “Бланки суворої звітності” за номінальною вартістю. На бланк номінальна вартість не встановлена, тому на рахунок 08 субрахунок “Вексельні бланки” вони зараховуються за цінами придбання. Номінальна вартість бланків довіреності є 1,50 грн.

Розрахунок розміру відшкодування збитків винним здійснюється таким чином:

- якщо бланк суворої звітності має номінальну вартість, то використовується коефіцієнт 5

$$CB = (NB * K + ПДВ * K) * 5$$

де:

CB – сума відшкодування, грн.;

NB – номінальна вартість бланка, грн.;

ПДВ – сума податку на додану вартість бланка, грн.;

K – кількість викрадених бланків, шт.

- якщо бланк суворої звітності не має номінальної вартості, то використовується коефіцієнт 50:

$$CB = (ВП * K + ПДВ * K) * 50$$

де:

ВП – вартість придбання викрадених бланків, грн.

Необхідно:

1. Визначити результат інвентаризації, враховуючі, що винний у нестачі знайдений і в наступному звітному періоді збиток був ним відшкодований.

2. Розрахувати розмір збитку, що підлягає відшкодуванню відповідною особою.

3. Відобразити результати інвентаризації в бухгалтерському обліку.

Завдання 6.2.

Дані для виконання

Перевірка аудитором правильності формування статутного капіталу підприємства показала наступне:

1) У відповідності з Установчим договором частина внесків засновників зроблена у вигляді основних засобів. В акті прийому-передачі зроблена помітка “Внесок у статутний капітал”, показана первісна вартість засобу 61200 грн., а також сума ПДВ – 10200 грн.

2) На підставі акту в бухгалтерському обліку зроблено такі записи:

Дт 10   51000

Дт 641   10200

Кт 46   61200

Необхідно:

1. Виявити та обґрунтувати зроблені порушення.

2. Які нормативні документи при цьому порушені?

3. На підставі яких аудиторських свідоцтв могли бути виявлені ці порушення?
4. Які корегуючі записи слід зробити в бухгалтерському та податковому обліку?

Завдання 6.3.

Дані для виконання

Під час аудиторської перевірки аудитором проведена інвентаризація грошових коштів у касі підприємства. При цьому встановлено наступне (грн.):

1. Грошові кошти	442
2. Прибутковий касовий ордер № 25 від 20.01. (повернення підзвітних грошей)	160
3. Прибутковий касовий ордер № 26 від 20.01 (отримано в банку за чеком на виплату заробітної плати)	4600
4. Видатковий касовий ордер № 34 від 20.01 на видачу грошей під звіт	150
5. Платіжна відомість на виплату заробітної плати	4580
у тому числі підтверджено підписами в отриманні грошей	4250

Згідно зі звітом касира на 20.01. на початок дня 20.01. залишок грошей у касі був 120 грн.

Необхідно:

1. Виявити порушення касової дисципліни на підприємстві.
2. Визначити результат інвентаризації в касі.
3. Вказати, які нормативні документи були порушені.
4. Зробити записи в обліку по відображенню результатів інвентаризації.

Завдання 6.4.

Дані для виконання

На прохання аудитора йому була надана касова книга підприємства для перевірки дотримання підприємством встановленого ліміту каси. Дані касової книги магазину “Світоч” за період з 03.07 по 07.07.05 р. наведено у таблиці:

Таблиця 6.1 – Касова книга магазину “Світоч”

Дата	Від кого одержано або кому видано	Кореспондуючий рахунок	Надходження	Витрати
	Залишок на початок дня		5	
3.07	Виручка від реалізації	702	2476	
3.07	Інкасація	333		2200
4.07	Оплата за товар	631		200
4.07	Виручка від реалізації	702	1685	
4.07	Інкасація	333		1200
5.07	Оплата за авто послуги	685		450

Таблиця 6.1.

5.07	Виручка від реалізації	702	860	
5.07	Видано на відрядження	372		647
5.07	Інкасація	333		213
6.07	Виручка від реалізації	702	3783	
6.07	Оплата за товар	631		1546
6.07	Інкасація	333		2237

Продовження табл.6.1

7.07	Виручка від реалізації	702	1849	
7.07	Видано у підзвіт	372		356
7.07	Видано депонованої заробітної плати	662		1200
7.07	Інкасація	333		293
	Залишок на кінець дня:		5	

Довідка: встановлений ліміт каси в сумі 180 грн.

Необхідно:

1. Проаналізувати дані касової книги та виявити порушення.
2. Вказати, які порушення допущені?
3. Вказати, які нормативні документи порушені?
4. Які штрафні санкції можуть бути застосовані до підприємства?

Завдання 6.5.

Дані для виконання

До авансового звіту Кириченко Т.Л. №14 від 16.08.2007 р., який був відряджений до Києва з 05.08.2005 р. по 15.08.2005 р., додані такі документи:

- два залізничних квитка, що підтверджують проїзд до Києва і назад на загальну суму 160 грн.;
- квитанції за постільне на суму 22 грн.40
- квитанції готелю на проживання з 06.08 по 14.08 з дворазовим харчуванням на загальну суму 515 грн.

Фактичні витрати робітника на відрядження були розраховані і відшкодовані у розмірі 1005 грн.:

Проживання – 515 грн.

Проїзд – 160 грн.

Добові – 330 грн.

Аудитор визнав дії бухгалтера неправильним і розрахунок невірним.

Необхідно:

1. Визначити, хто правий у даній ситуації?
2. підтвердити своє рішення посиланням на нормативний документ.

Завдання 6.6.

Дані для виконання

Аудитором під час перевірки фактичної наявності товарів на складі за результатами інвентаризації було виявлено наступне (табл.9.2):

Необхідно:

1. Скласти інвентаризаційну та порівняльну відомості.
2. Провести пересорту товарів, для яких це можливо.
3. Нарахувати природний убуток.
4. Зробити записи в обліку по відображенню результатів інвентаризації.

№ п/п	Найменування товарів	Но- менкла - турни й номер	Од. ви- мір у	Ціна грн. коп.	Фактично		За даними обліку	
					К-ть	Сума, грн	К-ть	Сума, грн
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Телевізор Philips 21 PT5207/60	2548	Шт.	1380, 0	8	11040,0 0	8	11040,0 0
2	Телевізор Saturn 25 F1	1175	Шт.	1320, 0	11	14520,0 0	12	15840,0 0
3	Телефон Panasonic Dect 460	1258	Шт.	330,0	14	4620,00	14	4620,00
4	Телефон Panasonic 1205	8564	Шт.	154,0	7	1078,00	6	924,00
5	Телефон ТА 253 F	1458	Шт.	32,0	11	352,00	9	288,00
6	Телефон ТА 253F	1458	Шт.		10	350,00	13	455,00
	Всього:		Шт.		61	31960,0 0	62	33167,0 0

Завдання 6.7.

Дані для виконання

Під час аудиторської перевірки при виконанні процедур перевірки якості інвентаризаційної роботи на підприємстві, що перевіряється, аудитором прийнято рішення про проведення вибіркової інвентаризації на складі бакалійних товарів підприємства.

Згідно з вимогами нормативів аудиту інвентаризація була проведена за наказом керівника підприємства назначеною ним комісією. Відповідними працівниками в присутності аудитора була проведена інвентаризація на складі бакалійних товарів.

В таблиці представлені дані інвентаризаційної комісії про фактичну наявність товарів та дані бухгалтерії про кількість товарів з аналітичного обліку товарів.

Таблиця 6.3 – Дані інвентаризації

№ п/п	Найменування товарів	Сорт	Ціна грн. коп.	Наявність товарів, кг		Оборот за межін-вентари заційний період	Норма природно го убутку %
				Факт ично	За даними аналітич ного обліку		
1	Мука пшенична	1	1-20	11700	11795	240500	0,04
2	Мука пшенична	В/с	1-40	15800	15950	271600	0,04
3	Крупа гречана	1	1-80	5900	5912	90320	0,02
4	Крупа манна	1	1-60	2110	2075	125610	0,02
5	Рис	1	2-30	3420	3401	223605	0,02
6	Масло соняшникове	1	3-50	8500	8650	176415	0,01
7	Чай цейлонський	В/с	25-0	400	410		
8	Чай грузинський	1	20-0	220	212		

Необхідно:

1. Скласти інвентаризаційну та порівняльну відомості.
2. Провести пересортую товарів, для яких це можливо.
3. Нарахувати природний убуток.
4. Зробити записи в обліку по відображенню результатів інвентаризації.

Завдання 6.8.

Дані для виконання

Ліміт каси встановлений у розмірі 1000грн. 01.09 залишок коштів у касі складав 800 грн. З 02.09 по 10.09 за даними Касової книги, щодня в касу оприбутковувалось по 300 грн. 02.09 Кравцову А.К. на відрядження з каси підприємства було видано 500 грн. Термін відрядження 03.09 -05.09. Відзвітувався Іванов 09.09 на суму 400 грн., з яких 100 грн витратив на господарські потреби. У цей же день невитрачені кошти він повернув у касу підприємства. Інкасація зроблена 10.09 на всю суму готівки в касі.

Також перевіркою було встановлено:

- По відрядженню були надані такі документи:
  - квиток на проїзд Харків –Дніпропетровськ -50 грн.;
  - квитанція за проживання в готелі -100 грн.;
  - квитанція за телефонні переговори з містом Дніпропетровськ -20 грн.;
  - квитки на проїзд в електротранспорті м. Дніпропетровськ на суму -43 грн.;
  - квитанція сервісного центру -15 грн.;
 чек за покупку запчастин на автомобіль на 100 грн.
- Фактично за період з 02.09 по 10.09 підприємством було реалізовано товарів за готівку на суму 5000 грн.

Необхідно:

Проаналізувати ситуацію, визначити порушення і за необхідності застосувати штрафні санкції..

Завдання 6.9.

Дані для виконання

Відповідно до наказу №206 від 12.05 підприємство відряджало свого працівника у відрядження в Полтаву з 14.05 по 24.08. З каси був виданий аванс у сумі 600грн.

По поверненні з відрядження, підзвітною особою наданий авансовий звіт, що був затверджений 28.05 в сумі 580 грн., різниця повернута в касу. Витрати на проживання в авансовому звіті зазначені загальною сумою 174 грн., всі інші витрати на відрядження підтверджені виправдовувальними документами. В бухгалтерському обліку зроблені такі записи:

Дата	Зміст господарської операції	Первинний документ	Дебет	Кредит	Сума, грн
12.05	Видано в підзвіт на відрядження Смирнову С.В.	Наказ №206 від 12.05.2004р., ВКО №54	372	301	600
25.05	Повернуті в касу невикористані підзвітні суми	Розрахунок, ПКО №301	301	372	20
28.05	Списано на загально – виробничі витрати на відрядження	Авансовий звіт	91	372	580

Необхідно:

Вказати, чи правильно складені проведення; які суми не підлягають списанню з підзвітної особи.

Завдання 6.10.

Дані для виконання

Під час перевірки аудитором встановлено, що працівники перевіряємого підприємства використовують свої власні автомобілі для виконання виробничих завдань (це не оформлено укладанням договорів). Бухгалтер підприємства відносив на валові витрати вартість придбання палива, запасних частин, оплати охорони та стоянки автомобілів.

Необхідно вказати:

1. Які помилки допустило підприємство?
2. Які нормативні документи були порушені?
3. До яких наслідків призвело таке порушення?
4. Які корегуючі запаси слід зробити в обліку?

Завдання 6.11.

У результаті інвентаризації виявлено нестачу факсу (2 групу ОФ), його первинна вартість -1400грн. Балансова вартість у податковому обліку - 875 грн., у бухгалтерському -800грн., бух амортизація -600грн., податковий кредит, що припадає на недоамортизовану частину -175грн., загальний індекс інфляції -100,1%. Матеріально –відповідальна особа –завгосп Рябченко Р.Д. – визнала свою провину і погодилися відшкодувати збиток.

Завдання 6.12.

Дані для виконання

На підприємстві була проведена інвентаризація розрахунків. Була виявлена дебіторська і кредиторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість виникла в результаті відвантаження продукції на загальну суму 12000грн.з ПДВ. Кредиторська заборгованість виникла у зв'язку з придбанням товарів у постачальника на загальну суму 10800грн з ПДВ.

На підприємстві не був сформований резерв сумнівних боргів.

Необхідно:

Відобразити в обліку результати інвентаризації розрахунків.

Завдання 6.13.

Дані для виконання

В ході перевірки достовірності фінансової звітності ВАТ «РОДОС» аудитором виявлено, що відповідно до виписки банку за 04.06.2004р. підприємством оплачено рахунок ТзОВ «Лакмас» за отримані будівельні матеріали на суму 15000 грн. При проведенні взаємної перевірки встановлено, що накладної на отримання цих цінностей на ВАТ «РОДОС» немає, в матеріальних звітах МВО складу відомостей про отримання будівельних матеріалів на суму 15000 грн. також немає. В обліковому реєстрі Журналі 1 на цю суму зроблено запис: Дт 36 Кт 31 та Дт 205 Кт 36. В журналі 5 зроблено запис Дт 23 Кт 205 на суму 15000 грн. Документів, які б підтверджували цей запис до Журналу 5 надано не було. Відповідно до

пояснень МВО, ці будівельні матеріали безкоштовно передано дочірньому підприємству для виробництва напівфабрикатів для ВАТ «РОДОС».

Необхідно:

Оцінити ситуацію та зробити висновки для написання аудиторського висновку; у випадку виявлення відхилень, оцінити їх вплив на фінансовий стан підприємства.

Завдання 6.14.

Дані для виконання

Перевірка аудитором правильності формування вилученого капіталу підприємства показала наступне:

1) Акціонерне товариство викупило власні акції у акціонерів (номінал однієї акції -100 грн.): 500-за ціною 120 грн. за одну акцію готівкою;

600 – за номіналом готівкою;

600 – за ціною 90 грн. за одну акцію (за безготівковим розрахунком).

3 викуплених акцій було анульовано 400, а останні реалізовано за безготівковим розрахунком по 110 грн. за акцію.

2) В бухгалтерському обліку зроблено такі записи:

Господарська операція	Дебет	Кредит	Сума
Викуплено 500 акцій по 120 грн. готівкою	451	301	60000,00
Викуплено 600 акцій по 100 грн. готівкою	451	301	60000,00
Викуплено 600 акцій за безготівковим розрахунком по 90 грн.	451	311	54000,00
Анульовано 400 акцій по 110 грн.	40	451	40000,00
Продано 1300 акцій по 110 грн.	311	451	154000,00
Відображено емісійний дохід	451	421	9000,00

Необхідно:

1. Виявити та обґрунтувати зроблені порушення.
2. Які нормативні документи при цьому порушені?
3. На підставі яких аудиторських свідоцтв могли бути виявлені ці порушення?
4. Які корегуючі записи слід зробити в бухгалтерському обліку?

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

- 6.1. В наявності яких видів внутрішнього контролю щодо організації труда на підприємстві повинен впевнитись аудитор?
- а) арифметичний контроль;
  - б) контроль кадрів;
  - в) доступ до матеріальних активів;
  - г) розподіл обов'язків.
- 6.2. Головні ознаки шахрайства з основними засобами наступні:
- а) нестачі грошових коштів;
  - б) продаж за вартістю, яка сфальсифікована управлінцями;
  - в) відсутність відповідних документів;
  - г) великі особисті борги робітників або великі втрати компанії у цьому періоді.
- 6.3. Аудиторськими доказами циклу закупок (процесу постачання) є:
- а) первинні документи на оприбуткування запасів
  - б) прибуткові касові ордери;
  - в) засновницькі документи підприємства;
  - г) звіти матеріально-відповідальних осіб.
- 6.4. Детальне тестування операцій та залишків за рахунками нематеріальних активів передбачається завданнями аудиту і включає перевірку:
- а) основних елементів облікової політики підприємства;
  - б) витрат на ремонт та модернізацію обладнання;
  - в) права власності патентів, ліцензій, торгових знаків;
  - г) розрахунок фактичної собівартості виготовленої продукції.
- 6.5. Ціллю проведення інвентаризації у касі під час аудиту є:
- а) надання інформації зовнішнім користувачам;
  - б) контроль роботи касира;
  - в) оцінка якості інвентаризаційної роботи по касі;
  - г) визначення ступеня довіри даним бухгалтерського обліку.
- 6.6. Проведення інвентаризації запасів здійснюється аудитором на першому етапі та провадиться з метою:
- а) установлення фактів незаконного привласнення виручки;
  - б) дотримання працівниками комерційної таємниці;
  - в) перевірки даних фінансової звітності;
  - г) виявлення товарів, які вже відвантажені, але у реалізацію в цьому періоді не включенні.
- 6.7. Перевірка якості організації труда на підприємстві, що перевіряється, проводиться аудитором:
- а) за бажанням аудитора;

- б) обов'язково у відповідності з нормативами аудиту;
- в) обов'язково, так як від цього залежить висновок аудитора про перспективи роботи підприємства в майбутньому;
- г) за бажанням керівництва підприємства, що перевіряється.

6.8. Який метод використовується в зарубіжній практиці як надійний доказ надходження грошей у касу чи видачі готівкою?

- а) підтвердження матеріально-відповідальних осіб;
- б) зустрічна перевірка;
- в) метод опитування;
- г) банківське підтвердження.

6.9. Головними завданнями аудиту дебіторської заборгованості є:

- а) перевірка наявності та правильності оформлення документів на відвантаження продукції;
- б) перевірка правильності нарахування амортизації;
- в) контроль правильності перенесення вхідного сальдо на рахунок та визначення його на кінець звітного періоду;
- г) контроль виконання трудової дисципліни.

6.10. До аудиторських процедур капіталу належать:

- а) перевірка наявності дебіторської заборгованості;
- б) перевірка залишків на рахунках зобов'язань;
- в) перевірка наявності договорів о матеріальної відповідальності;
- г) перевірка дотримання вимог законодавства щодо розподілу прибутку в частині нарахування дивідендів.

6.11. Які основні завдання Ви поставите перед собою, при перевірці даних обліку дебіторської заборгованості:

- а) повнота обліку й правильність оцінки;
- б) правильність оцінки, право клієнта на отримання цієї заборгованості;
- в) існування (реальність), право клієнта на отримання заборгованості;
- г) існування (реальність) та повнота обліку.

6.12. Листи про підтвердження оплачених рахунків постачальників розіслані згідно із записами в обліковому реєстрі. Пізніше виявилось, що значна частина рахунків постачальників не була зареєстрована. Для наведеної ситуації визначте, що стало причиною помилок:

- а) неправильне застосування процедури;
- б) неправильне тлумачення результатів застосування процедури;
- в) неналежне виконання службових обов'язків.

6.13. Аудитор взяв розписку у касира, що всі виплати готівкою були оформлені документально і відображені в обліку. Пізніше виявилось, що

були здійснені незначні незаконні виплати готівкою. Назвіть мету, яку хотів досягти аудитор, та характер порушення:

- а) мета - наявність виплат готівкою, порушений порядок документування операцій;
- б) мета – повнота обліку, порушена законність операцій;
- в) мета - наявність виплат, порушена правильність представлення і розкриття;
- г) мета - повнота обліку, допущена неправильна оцінка.

6.14. Визначте, які завдання стоять перед аудитором під час перевірки розрахунків з підзвітними особами:

- а) правильність представлення і розкриття;
- б) достовірність оцінки;
- в) реальність існування зобов'язань підзвітних осіб;
- г) законність і повнота відображення в обліку.

6.15. Підприємство здійснювало торгівлю алкогольними напоями без наявності ліцензії. Визначте тип порушення:

- а) неправильна оцінка активів;
- б) неправильне представлення інформації;
- в) порушення законності господарських операцій;
- г) неповне відображення операцій в обліку.

6.16. Під час перевірки аудитор виявив наявність незаконних виплат. Чи буде таке порушення визнане суттєвим?

- а) це залежить від абсолютної величини цих виплат ;
- б) це залежить від відносної величини цих виплат до суми прибутку до оподаткування;
- в) такі порушення є суттєвими через їх незаконність;
- г) це залежить від частоти повторювання цих виплат.

6.17. З якою метою аудитор зіставляє дані реєстру розрахунків з постачальниками з даними реєстрів обліку касових операцій на рахунках у банках? Для перевірки:

- а) законності розрахунків;
- б) санкціонування розрахунків;
- в) повноти обліку кредиторської заборгованості;
- г) своєчасності й повноти оплати рахунків постачальників.

6.18. Яку процедуру повинен виконати аудитор, щоб пересвідчитись в ефективності внутрішнього контролю за правильністю розрахунків з оплати праці?

- а) спостереження за виплатою оплати праці з каси;
- б) перевірка наявності належних підписів на платіжній відомості;
- в) арифметична перевірка розрахункової відомості;

г) зіставлення списку працівників у табелях та розрахункових відомостях.

9.19. Аудиторська перевірка операцій обліку матеріальних цінностей починається:

а) із ознайомлення з формою обліку та виправлення помилок, вказаних попереднім аудитором;

б) з розробки детального плану перевірки із зазначенням строків виконання матеріалів перевірки;

в) з перевірки документів та реєстрів по надходженню та руху матеріальних цінностей;

г) з перевірки відповідності даних аналітичного та синтетичного обліку.

9.20. Виявлений факт нестачі чи надлишку основних засобів можна підтвердити:

а) довідкою установи банку;

б) довідкою бухгалтерії;

в) інвентаризаційним описом і порівняльною відомістю;

г) виписками з відповідних реєстрів.

9.21. При перевірці сумарної вартості коштів на рахунку 40 “Статутний капітал” на кінець звітного періоду в акціонерному товаристві “Світанок” аудитор повинен визначити реальність відображення сальдо по даному рахунку, яке повинно дорівнювати:

а) сумарній вартості коштів, що належать до оплати учасниками за придбані ними акції товариства;

б) сумарній номінальній вартості випущених акцій товариства;

в) сумарній вартості активів товариства;

г) немає правильної відповіді.

. 9.22. Цикл отримання доходів охоплює такі операції:

а) відвантаження товарів покупцям;

б) оформлення рахунків покупцям та отримання грошей;

в) операції з купівлі виробничих запасів;

г) сукупність господарських операцій з виробничого споживання засобів праці.

Питання для обговорення в аудиторії

1. Мета аудиторської перевірки активів, пасивів та зобов'язань підприємства?
2. Які функціональні задачі стоять перед аудитором при перевірці активів, пасивів та фінансової звітності підприємства?
3. Законодавча та нормативна база перевірки?
4. Що передбачає перевірка якості інвентаризаційної роботи підприємства щодо активів, пасивів та фінансової звітності підприємства?
5. Інформаційна база, напрямки та послідовність аудиту активів, пасивів та фінансової звітності підприємства?
6. На підставі яких аудиторських доказів проводиться перевірка активів, пасивів та фінансової звітності підприємства?
7. Методика та основні етапи аудиторської перевірки активів, пасивів та фінансової звітності підприємства?
8. Що передбачає аудит розкриття інформації щодо активів, пасивів та зобов'язань у фінансовій звітності підприємства?
9. Ціль та методика аудиторської оцінки політики підприємства?
10. Що розуміють під критеріями загальної оцінки показників фінансової звітності підприємства?
11. Що передбачає перевірка наявності та належності підприємству активів, що відображені в бухгалтерському балансі?
12. Які цілі передбачає оцінка достовірності та повноти відображення в балансі зобов'язань підприємства?
13. Які цілі передбачає вивчення аудитором правильності принципів оцінки активів та зобов'язань підприємства?
14. Обґрунтуйте необхідність вивчення аудитором видів діяльності, які здійснювалися підприємством у звітному періоді?
15. Яку ціль ставить аудитор при оцінці повноти та своєчасності відображення підприємством доходів і витрат?

Реферативні виступи

1. Предметна область аудиторського дослідження оборотних активів.
2. Внутрішній та зовнішній контроль за дотриманням порядку ведення операцій із готівкою.
3. Об'єкти аудиту власного капіталу.
4. О нормативної бази аудиту доходів і фінансових результатів.

Рекомендована література

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 24, 28, 31.

ТЕМА 7. АУДИТ НАЙВАЖЛИВІШИХ НАПРЯМКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ (2 ГОДИНИ)

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Аудит операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.
2. Аудит об'єктів приватизації.
3. Аудит операцій з цінними паперами.
4. Аудит інвестиційної та довірчої діяльності.
5. Аудит експортно-імпортних та валютних операцій.

Поняття: інвестиція, фінансова діяльність, акціонерні товариства, довірчі товариства, операційна діяльність, акції, облигації вексель, експортні операції, імпортні операції, валютні операції.

Питання для обговорення в аудиторії

1. Що таке інвестиції та на які види вони поділяються?
2. Яким нормативним документом регламентується інвестиційна діяльність?
3. Що таке фінансові ресурси суб'єкта господарювання?
4. Як поділяється капітал акціонерного товариства? Назвіть основні методичні прийоми аудиторської перевірки формування і використання капіталу у підприємницької діяльності.
5. Які основні цілі та напрямки аудиту цінних паперів акціонерного товариства?
6. Який порядок аудиту довірчих товариств?

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

7.1. Сума власного капіталу, відображена у фінансовій звітності, показує:

- а) ринкову вартість власників підприємства;
- б) ринкову вартість активів підприємства, які належать йому за правом власності;
- в) облікову вартість прав власників підприємства;
- г) облікову вартість активів підприємства, які належать йому за правом власності.

7.2. Дивіденди –це:

- а) сума коштів, яку підприємство одержує від основних засобів, наданих в оренду;
- б) відсотки, які треба сплатити за користування позикою банку;

в) прибуток платників податку у вигляді відсотки за акції або з внесків до статутного капіталу;

г) немає правильної відповіді.

7.3. Що таке інвестиції?

а) Довгострокові вкладення майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти підприємницької діяльності;

б) грошові документи, які застосовуються у комерційній і фінансово-господарській діяльності;

в) вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів юридичних осіб;

г) економічні відносини, що виникають між кредитором і позичальником з приводу одержання позики у грошовій формі.

7.4. Що таке цінні папери?

а) довгострокові вкладення майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти підприємницької діяльності;

б) грошові документи, які застосовуються у комерційній і фінансово-господарській діяльності;

в) вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів юридичних осіб;

г) письмове боргове зобов'язання встановленої форми, що дає його власнику беззаперечне право після певного строку вимагати від боржника сплати зазначеної суми.

7.5. Що є об'єктами аудиту інвестиційної діяльності?

а) маркетингова діяльність, її стан та напрямки розвитку;

б) облікова політика і стандарти, перспективні і поточні плани удосконалення обліку;

в) предмети і засоби праці, а також сама праця, яка використовується в процесі розширеного виробництва;

г) інвестиційні проекти, знову створювані та модернізовані основні фонди і оборотні кошти у всіх галузях і сферах господарства.

7.6. За допомогою яких мелодичних прийомів аудитор визначає розмір статутного капіталу ВАТ?

а) інформаційне моделювання, дослідження документів, нормативно-правове регулювання, групування недоліків;

б) інформаційне моделювання, експеримент, експертиза, групування недоліків;

в) інформаційне моделювання, дослідження документів, нормативно-правове регулювання, економічний аналіз. Економіко-математичні методи;

г) інвентаризація, хіміко-технологічний контроль, дослідження документів, нормативно-правове регулювання, групування недоліків.

7.7. Що є об'єктами аудиту цінних паперів?

а) акції, звіти касира, бланки довіреностей, облігації підприємств, векселі, ощадні сертифікати;

б) акції, облігації, внутрішніх і місцевих позик, облігації підприємств, векселі, ощадні сертифікати;

в) акції, облігації, внутрішніх і місцевих позик, облігації підприємств, звітність підприємства, накладні;

г) акції, облігації, внутрішніх і місцевих позик, акти приймання-передачі, договори постачання.

7.8. Що є інформаційною базою для аудиту цінних паперів?

а) бухгалтерський облік, звітність про обіг цінних паперів;

б) бухгалтерський облік, звітність про обіг цінних паперів, інвентаризаційні описи;

в) бухгалтерський облік, звітність про обіг цінних паперів, договори про матеріальну відповідальність;

г) бухгалтерський облік, звітність про обіг цінних паперів; штатний розпис.

7.9. Які операції здійснюють довірчі товариства для громадян?

а) збереження та представницькі послуги для обслуговування майна довіртелів;

б) надання консультаційних послуг;

в) скуповування дорогоцінного каміння та дорогоцінних металів;

г) розміщення реклами клієнтів.

7. 10. Який нормативний документ регламентує порядок здійснення аудиту акціонерних товариств?

а) Закон України “Про аудиторську діяльність”;

б) Закон України “Про господарські товариства”;

в) Закон України “Про бухгалтерський облік та звітність в Україні”;

г) вимоги до аудиторського висновку АТ.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні об'єкти, джерела інформації та методичні прийоми аудиту інвестиційної діяльності?
2. В чому суть аудиторської експертної оцінки вартості об'єктів приватизації?
3. Який порядок оцінки вартості цілісного майнового комплексу?
4. Який орган здійснює контроль за обігом цінних паперів в Україні? Назвіть основні етапи аудиту реєстрації цінних паперів?
5. Що таке зовнішньоекономічні зв'язки? Як відбувається оцінка аудитором економічної ефективності діяльності зовнішньоторговельних організацій?

Реферативні виступи

1. Порядок аудиторської (експертної) оцінки вартості об'єктів приватизації.
2. Інвестиційна діяльність та завдання її контролю.
3. Довірчі товариства та аудиторський контроль їх діяльності.
4. Особливості аудиту діяльності акціонерних товариств та підприємств-емітентів.

Рекомендована література

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 24, 28, 31.

ТЕМА 8. АУДИТ ОБЛІКУ, ЗВІТНОСТІ ТА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ГОСПОДАРЮЮЧИХ СУБ'ЄКТІВ (2 ГОДИНИ)

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Методика проведення загального аудиту
2. Загальний огляд фінансової звітності підприємства.
3. Формальна та аналітична перевірка звітності.
4. Перевірка правильності складання фінансової звітності.

***Поняття:* метод аудиту, методика аудиту, нормативна база, принципи підготовки фінансової звітності, предметна область дослідження, етапи аудиторської перевірки, склад та елементи фінансової звітності, баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до річної фінансової звітності, формальна перевірка, аналітична перевірка, оцінка фінансового стану, показники фінансової стійкості, показники ліквідності балансу, зіставлення показників різних форм.**

Завдання 8.1.

Використовуючи роздавальний матеріал **необхідно:**

1. Визначити фінансовий ризик клієнта (табл.8.1).
2. Проаналізувати структуру власного і залученого капіталу в динаміці(табл.8.2,8.3).
3. Визначити показники результативності експлуатації капіталу(табл.8.4).
4. Обґрунтувати висновки аудитора щодо одержаних показників.
5. Перерахуйте основні коефіцієнти, які використовуються при аналізі фінансового стану підприємства.

Таблиця 8.1. - Аналіз фінансового ризику клієнта

№ з/п	Показники	Рівень показника		
		На початок року	На кінець року	Відхилення (+,-)
1	Питома вага власного капіталу у валюті балансу (коефіцієнт фінансової автономності клієнта), %			
2	Питома вага залученого капіталу у валюті балансу (коефіцієнт фінансової залежності), % у т.ч. довгострокового, короткострокового			
<i>Продовження табл.8.1</i>				
3	Коефіцієнт фінансового ризику			
4	Коефіцієнт обертання капіталу			
<i>Примітка. Висновки аудитора</i>				

Таблиця 8.2 –Динаміка структури власного капіталу

№ з/п	Складові власного капіталу	Сума тис. грн.		Структура капіталу, %		
		На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Відхилення (+,-)
1	Статутний капітал					
2	Додатковий капітал					
3	Резервний капітал					
4	Нерозподілений прибуток					
5	Неоплачений капітал					
6	Вилучений капітал					
7	Всього					
<i>Примітка. Висновки аудитора</i>						

8.3 – Динаміка структури капіталу

№ з/п	Складові власного капіталу	Сума тис. грн.		Структура капіталу, %		
		На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Відхилення (+,-)
1	Довготермінові позики банку					
2	Короткотермінові позики банку					
3	Кредиторська заборгованість: - по заробітній платі; - органам соціального страхування; - бюджету; іншим кредиторам					
Всього						
Довідково						
4	Дебіторська заборгованість					
5	Імобілізація власного капіталу					
6	Сплачені пені, неустойки, штрафи за несвоєчасні розрахунки					
Примітка. Висновки аудитора						

Таблиця 8.4. – Показники результативності експлуатації капіталу (%)

№ з/п	Показники	Попередній рік	Рік, що перевіряється
1	Рентабельність капіталу (відношення суми прибутку до середньорічної вартості основного і оборотного капіталу)		
2	Коефіцієнт обертання капіталу (відношення виручки від реалізації продукції, робіт і послуг до середньорічної вартості капіталу)		
Примітка. Висновки аудитора			

Завдання 8.2.

Дані для виконання

За 1 квартал 200_р. АТ “Імідж” за даними бухгалтерського і податкового обліку мало наступні показники:

- дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	13015 тис. грн.
- податок на додану вартість	2169 тис. грн..
- чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10846 тис. грн.
- собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	7500 тис. грн.
- інші операційні витрати	500 тис. грн.
- адміністративні витрати	1500 тис. грн.
- витрати на збут	350 тис. грн.
- валові доходи	12000 тис. грн.
- валові витрати	8000 тис. грн.
- амортизація	1000 тис. грн.

Необхідно:

На прохання клієнта надати консультацію по нарахуванню та відображенню в бухгалтерському обліку податку на прибуток.

Завдання 8.3.

Дані для виконання

- Баланс на 31 грудня 2004_{р.}; Див. Додаток 4
- Баланс на 31 грудня 2005_{р.}

Необхідно:

1. Перевірити правильність складання балансу та достовірність залишків по статтях на початок і кінець звітної періоду.

2. Скласти висновок аудитора щодо правильності балансу, що перевіряється.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

8.1. Метою аудиту стану бухгалтерського обліку є:

а) визначення повноти бухгалтерського обліку, своєчасності надання достовірної інформації про активи, зобов'язання, фінансовий стан та результати діяльності підприємства;

б) встановлення достовірності первинних даних щодо накопичення та списання витрат діяльності;

в) встановлення достовірності первинних даних відносно формування та використання капіталу і забезпечення зобов'язань підприємства;

г) виявлення фактичної наявності основних засобів та оборотних активів, відповідності їх облікової і справедливої вартості.

8.2. Завдання аудиту стану обліку наступні:

а) дослідження організації документообігу та встановлення якості оформлення документів;

б) перевірка організації складського господарства;

в) вивчення розподілу функціональних обов'язків та їх дотримання працівниками бухгалтерії підприємства;

г) перевірка наявності затверджених кошторисів та дотримання законності використання коштів цільового фінансування і надходжень.

8.3. Що є предметом аудиту стану обліку?

а) господарські процеси та операції на позабалансових рахунках;

б) встановлення ефективності системи обліку;

в) процеси та господарські операції, пов'язані зі створенням статутного капіталу підприємства;

г) процеси та господарські операції, пов'язані з наявністю, рухом та використанням виробничих запасів.

8.4. Що є об'єктами стану обліку?

а) статут, установчі документи, Наказ про облікову політику, інструкції, положення.

б) примітки до фінансової звітності, акти на списання матеріалів, довіреності.

в) статут, інвентаризаційні описи, штатний розклад, аудиторський висновок;

г) наказ про облікову політику, платіжні доручення, довідки бухгалтерії.

8.5. Які завдання аудиту облікової політики?

а) встановити наявність наказу (розпорядження) керівника про прийняття облікової політики підприємства;

б) визначити відповідність прийнятої облікової політики вимогам законодавства та П(С)БО;

г) наявність статуту та установчих документів.

8.6. Вимогам яких нормативних документів повинна відповідати фінансова звітність підприємства?

а) Закону України "Про аудиторську діяльність" та П(С)БО №10;

б) Міжнародним стандартам бухгалтерського обліку та міжнародні стандарти аудиту;

в) Кодексу аудиторської етики та Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств";

г) Закону України “Про фінансовий облік та фінансову звітність в Україні” та П(С)БО №1-5.

8.7. Що є основою для аналізу фінансового стану підприємства?

а) баланс за минулий та поточний роки, Звіт про фінансові результати підприємства, дані про рух грошових коштів, установчі документи, аналітичні огляди тощо;

б) баланс за минулий та поточний роки, Звіт про фінансові результати підприємства, дані про рух грошових коштів, установчі документи, прибутковий та видатковий касові ордера тощо;

в) платіжна відомість, виписки банку, Звіт про фінансові результати підприємства, дані про рух грошових коштів, установчі документи, аналітичні огляди тощо;

г) баланс за минулий та поточний роки, розрахунково-платіжна відомість, довіреність, дані про рух грошових коштів, установчі документи, аналітичні огляди тощо.

8.8. Які фінансові коефіцієнти використовуються для характеристики фінансової стійкості підприємства?

а) автономії, співвідношення позикових і власних коштів, забезпеченості власними засобами, маневреності, фінансування;

б) автономії, співвідношення позикових і власних коштів, забезпеченості власними засобами, маневреності, погашення дебіторської заборгованості;

в) обертає мості запасів і власного капіталу, співвідношення позикових і власних коштів, забезпеченості власними засобами, маневреності, фінансування;

г) автономії, співвідношення позикових і власних коштів, стійкості економічного зростання, котировки акцій, маневреності, фінансування.

8.9. Що таке ліквідність активів?

а) величина, зворотна часу, необхідному для перетворення їх на гроші;

б) спроможність підприємства своєчасно і повністю розрахуватися за своїми зобов'язаннями;

в) процес розподілу генеральної сукупності на більш дрібні під сукупності, кожна з яких має власну вартісну характеристику;

г) відношення величини власних оборотних засобів до вартості запасів.

8.10. Яка послідовність перевірки фінансової звітності?

а) формальна перевірка, аналітична перевірка, перевірка по суті та рахункова перевірка показників фінансової звітності;

б) аналітична перевірка, формальна перевірка, перевірка по суті та рахункова перевірка показників фінансової звітності;

в) перевірка по суті та рахункова перевірка показників фінансової звітності; формальна перевірка, аналітична перевірка,

г) хронологічна перевірка, формальна перевірка, аналітична перевірка, перевірка по суті та рахункова перевірка показників фінансової звітності.

Питання для самоконтролю

1. Дайте характеристику основоположних принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності.
2. Визначить основні вимоги до наказу про облікову політику як нормативного документа аудиту.
3. Яка мета складання фінансової звітності?
4. З чого складається формальна перевірка звітності?
5. Як ви розумієте аналітичну перевірку звітності, її завдання?
6. Для чого складають порівняльний баланс?
7. Як провести аналіз платоспроможності й фінансової стійкості підприємства?
8. Як провести аналіз кредитоспроможності й ліквідності балансу підприємства?
9. Як перевірити правильність показників балансу?
10. Які робочі документи складають при перевірці показників балансу?
11. Які фактори впливають на мотиви викривлення показників звітності?
12. Які викривлення вважаються суттєвими?

Реферативні виступи

1. Мета, завдання та основні напрямки перевірки правильності складання фінансової звітності.
2. Методика аналізу кредитоспроможності й ліквідності балансу підприємства.
3. Організація та загальна методика аудиту фінансової звітності підприємства.
4. Аудиторська оцінка подій, що відбуваються після дати складання фінансової звітності

Рекомендована література

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 24, 28, 31.

МОДУЛЬ 3.
УЗАГАЛЬНЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АУДИТУ

**ТЕМА 9. АУДИТОРСЬКІ ДОКАЗИ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ВИБІРКИ В
АУДИТІ
(2 ГОДИНИ)**

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Аудиторські докази, їх класифікація та вимоги до них
2. Первинний документ як доказове джерело
3. Методика одержання доказів

Поняття: джерела інформації, неадекватні записи в обліку, арифметична неточність, маніпуляція обліковими записами, фальсифікація бухгалтерських документів і записів, аудиторські докази, джерела доказів, методи отримання доказів.

Завдання 9.1.

Необхідно: Розглянути наведені ситуації та визначити:

1. Джерела інформації;
2. Докази тієї або іншої дії чи події;
3. Охарактеризувати ці докази щодо їх достовірності, переконливості та релевантності;
4. Охарактеризувати методи, за допомогою яких були отримані докази;
5. Визначити, підтверджують отримані докази порушення чи спростовують їх?
6. Пояснити, як отримані докази вплинули на думку аудитора щодо аудиторського висновку

Ситуація 1.

Аудитором при перевірці встановлено, що ТзОВ “Будтех”, яке займається підготовкою фундаментів, за погодженням із проектною організацією, що видала проектно-кошторисну документацію, та за згодою замовника провела додаткове дослідження пального поля і за допомогою даного дослідження встановила, що в багатьох місцях, де згідно з проектом були передбачені палі довжиною 24 м, фактично можна забити палі лише довжиною 14 м, тому що йде тверда порода.

За документами будівельної організації списані палі довжиною 14 м, а договірна ціна залишилась за палі довжиною 24 м, які крім того, що є дорожчими, потребують виконання трудомісткості роботи по зварюванню стиків двох паль. Економія від заміни паль складає за рік 250 305 у.о.

Будівельна організація подала аудитору нормативний документ, який свідчить про те, що економія від дій будівельників, які направлені на удосконалення проекту кошторисної документації, направляється на прибутки їх організації і використовується за їх рішенням.

Ситуація 2.

На ЗАТ “Будівельник –2”, який займається будівництвом житлових будинків, розрахунки із замовником здійснюються за комплексними розцінками, які застосовані проектною організацією при складанні проектно-кошторисної документації. Так, за 1 м. кв. підлоги з лінолеуму застосована розцінка 210 грн. До цієї розцінки включені: цементна стяжка, укладання утеплювача та настелення лінолеуму.

При перевірці списання матеріалів на ЗАТ “Будівельник –2” встановлено, що цемент та утеплювач для настелення підлоги застосовувались, лінолеум покладено на залізобетонні плити. Лінолеум списано за ціною 78 грн. Всього за рік ЗАТ “Будівельник-2” постелило 7000 м. кв. підлоги.

Ситуація 3.

На будівельно-монтажному комбінаті (БМК) аудитором була встановлена некоректна бухгалтерська проводка по Головній книзі: Д-т 949 К-т 311 на суму 5000 грн. Згідно з платіжним дорученням № 51 від 13.03.2005р. БМК перерахував магазину №15 гроші в сумі 5000 грн., в т.ч. ПДВ за мисливське знаряддя.

У Книзі реєстрації платіжних доручень аудитор знайшов запис, що свідчив про видачу головному інженеру Логвинову Л.В. доручення на отримання від магазину №15 мисливського знаряддя на суму 5000 грн.

Перевіркою рахунків з обліку матеріальних цінностей, включаючи МШП та основні засоби, оприбуткування мисливського знаряддя не встановлено. На цю суму збільшені витрати підприємства.

Завдання 9.2.

Необхідно: Вказати, якими письмовими доказами може бути підтверджена або спростована зібрана аудитором інформація по розрахунках з підзвітними особами (табл. 9.1). Навести методи збору доказів.

Таблиця 9.1– Аналіз інформації, зібраної аудитором

№ з/п	Інформація, зібрана аудитором	Письмові докази	Методи збору доказів
1	Видача грошових коштів особам, не зазначеним в переліку осіб, яким у відповідності з наказом керівника підприємства можуть бути видані гроші для господарсько –операційних витрат		

Таблиця 9.1.

2	Видача грошових сум з каси в підзвіт особам, які не є працівниками підприємства		
3	Видача грошових сум з каси в підзвіт особам, які не відзвітували по раніше отриманих авансах		
4	Невідповідність фактичних витрат підзвітних сум цілям, для яких вони були видані		
5	Відсутність наказів (розпоряджень) про направлення працівників у відрядження		
6	Відсутність посвідчень про відрядження з відмітками в місцях перебування		
7	Недотримання встановлених норм витрат на відрядження		
8	Відсутність аналітичного обліку витрат на відрядження в межах норм і понад норм		
9	Відсутність утримання прибуткового податку з сум перевищення витрат на відрядження понад встановлених норм		
10	Некоректне виділення податку на додану вартість у витратах на відрядження		
11	Виділення сум податку на додану вартість розрахунковим шляхом від вартості матеріальних цінностей, придбаних за готівку в роздрібній торгівлі		
12	Списання на витрати сум податку на додану вартість від вартості матеріальних цінностей, придбаних через підзвітних осіб у виробників в оптовій торгівлі		
13	Невідповідність фактичного розміру представницьких затвердженому кошторису		
14	Відсутність аналітичного обліку представницьких витрат в межах норм і понад норм		
15	Некоректне складання бухгалтерських проводок по операціях розрахунків з підзвітними особами		
16	Неправильне виведення залишків на кінець звітного періоду		
17	Невідповідність записів в авансових звітах і журналі-ордері "Розрахунки з підзвітними особами"		

Завдання 9.3.

Необхідно: Використовуючи таблицю 9.2., проаналізувати, як часто трапляються порушення в оформленні документів за галузями народного господарства, видами первинних документів, видами реквізитів, способами підробки документів, і визначте, перевірці яких первинних документів аудиторю слід приділити більше уваги? Поясніть чому?

Таблиця 9.2 – Порушення в оформленні документів

№ з/п	Підробка документів	Частка в (%)
За галузями народного господарства		
1	В торгівлі та громадському харчуванні	24,2
2	У промисловості	17,5
3	В сільському господарстві	16,1
4	В органах державного управління	10,7
5	В будівництві	9,1
6	В заготівельних організаціях	8,3
7	У фінансових органах, банках	5,5
За видами первинних документів		
8	В накладних, вимогах, фактурах, рахунках, дорученнях	27,5
9	У платіжних та розрахунково-платіжних відомостях	27,2
10	У квитанціях, прибуткових та видаткових касових ордерах	15
11	В розписках, актах на списання та передачу матеріальних цінностей, нарядах, банківських документах	До 10
За видами реквізитів		
12	Підписи	65,6
13	Текст і цифрові записи	30,2
14	Відбитки штампів та печатки	4
За способами підробки документів		
15	Написання тексту і підписів від імені вигаданих осіб, про ставлення підписів від імені інших громадян, технічне копіювання підписів і тексту	65
16	Коли підробки виконуються шляхом підчисток, дописок, переробок, виправлень, змивання тощо	25

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

9.1. Інформація, що отримує аудитор для формування аудиторського висновку, оснований на:

- а) системах внутрішнього контролю;
- б) аудиторських доказах;
- в) контролю якості;
- г) плануванні аудиту.

9.2. Які з наступних видів аудиторських доказів є найбільш надійними:

- а) письмові (документальні) підтвердження залишків (сальдо) дебіторської заборгованості, отримані самим аудитором від дебіторів компанії;
- б) усні заяви керівництва стосовно оцінки товарно-матеріальних запасів;
- в) копії касових квитанцій клієнта;
- г) процедури аналітичного огляду.

9.3. Процедури отримання аудиторських доказів включають:

- а) інспектування та спостереження (фізичний огляд та спостереження);
- б) опитування (запит) та підтвердження;
- в) підрахунки та аналітичні процедури;
- г) все з вищенаведеного.

9.4. Суть аудиторських доказів розкривається у наступних МСА:

- а) МСАН № 320 “Суттєвість в аудиті”;
- б) МСА № 500 “Аудиторські докази”;
- в) МСА №520 “Аналітичні процедури”;
- г) МСА №300 “Планування”.

9.5. Аудиторські докази потрібні для:

- а) укладання угоди на аудиторську перевірку;
- б) для складання плану аудиторської перевірки;
- в) для складання робочої програми;
- г) для складання аудиторського висновку.

9.6. Аудиторські докази поділяються за відношенням до об'єктів аудиту на:

- а) первинні;
- б) вторинні;
- в) матеріальні;
- г) усні.

9.7. Залежно від джерел отримання аудиторські докази поділяють на:

- а) матеріальні;
- б) усні;
- в) початкової стадії;
- г) дослідної стадії.

9.8. Які аудиторські докази є надійнішими?

- а) отримані із зовнішніх джерел;
- б) отримані із внутрішніх джерел;
- в) отримані безпосередньо аудиторами;
- г) немає правильної відповіді.

9.9. Які з перелічених процедур для отримання аудиторських доказів наводяться в МСАН№500?

- а) перевірки;
- б) спостереження;
- в) опитування;
- г) інвентаризація.

9.10. Основною метою контролю якості роботи аудитора є:

- а) підвищення кваліфікації аудитора;
- б) відповідність здійснення аудиту прийнятим стандартам і нормативам;
- в) зменшення аудиторського ризику;
- г) немає правильної відповіді.

Питання для самоконтролю

- 7. Охарактеризуйте інформацію за ступенем неточності
- 8. На які можливі відхилення в облікових даних слід орієнтуватися аудиторю?
- 9. Дайте визначення юридичних доказів та аудиторських доказів?
- 10. Як класифікують докази в аудиті?
- 11. Дайте характеристику факторам, що впливають на достовірність доказів?
- 12. В яких документах найчастіше виявляють підробки?
- 13. Яка операція вважається законною та доцільною?
- 14. В яких випадках використовується інвентаризація для одержання доказів?
- 15. Як до відома користувачів інформації доводиться встановлена аудитором об'єктивна істина?

Реферативні виступи

- 1. Контроль якості праці та робочого часу аудитора.
- 2. Аудиторська істина, її пізнання в аудиті.

Рекомендована література

1, 2, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 33.

ТЕМА 10. РОБОЧІ ДОКУМЕНТИ АУДИТОРА (1 ГОДИНА)

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Зміст і форма аудиторської документації та вимоги до її складання.
2. Класифікація робочих документів аудитора

Поняття: робоча документація; призначення робочої документації; функції робочих документів; право власності на робочі документи; обмеження права власності на робочі документи; збереження робочих документів.

Питання для обговорення в аудиторії:

1. Що таке робочі документи аудитора?
2. Яку інформацію повинні включати робочі документи аудитора?
3. Наведіть основне призначення робочих документів.
4. Які вимоги пред'являють до робочих документів?
5. В якій формі складаються робочі документи?
6. Що Ви можете сказати про конфіденційність робочих документів аудитора?

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Зазначте, чи є твердження вірним чи невірним

10.1. Аудитор має складати робочі документи, які будуть достатньо повними та докладними для надання загального розуміння про аудит

Вірне

Невірне

10.2. Робочі документи аудитора не мають містити документацію, підготовлену клієнтом

Вірне

Невірне

10.3. Робочі документи – це власність клієнта

Вірне

Невірне

10.4. Робочі документи допомагають планувати та виконувати аудит

Вірне

Невірне

10.5. Обсяг робочих документів-це справа професійного судження

Вірно

Невірно

10.6. Як правило, робочі документи не мають містити свідчення того, що робота, що її виконують асистенти, здійснювалася під наглядом та перевірялася

Вірно

Невірно

10.7. У випадку, коли аудиторська перевірка проводиться кілька разів на тому ж підприємстві, деякі файли з робочими документами можна класифікувати як “постійні”, що поповнюються новою інформацією.

Вірно

Невірно

10.8. Як правило, робочі документи повинні містити свідчення щодо процесу планування

Вірно

Невірно

10.9. У робочих документах записують аудиторські свідчення, що є результатом роботи, виконаної для підтвердження думки аудитора

Вірно

Невірно

10.10. Як правило, робочі документи не містять листи-представлення (твердження), отримані від клієнта

Вірно

Невірно

10.11. Ви зібрали документальні свідчення, що підтверджують залишок основних засобів підприємства на дату складання бухгалтерського балансу. До якого виду робочих документів Ви їх віднесете?

- а) постійний файл;
- б) поточний файл;
- в) документи управління аудитом;
- г) документи-свідчення аудиту.

10.12. З якою метою під час завершення аудиту здійснюється огляд робочих документів аудитором?

- а) для оцінки відповідності аудиту чинним стандартам;
- б) для обґрунтування можливості підприємства продовжувати свою діяльність у майбутньому;
- в) для оцінки повноти програми аудиту та ступеня її виконання;
- г) для оцінки можливості подальшої взаємодії з клієнтом.

Питання для самоконтролю

1. Яку інформацію аудитор повинен документувати?
2. Як класифікується робоча документація?

3. Який порядок зберігання робочої документації аудитора?
4. В яких випадках можливе вилучення робочих документів у аудитора?
5. Що таке додаткова підсумкова документація?
6. Чи регламентується форма та зміст при складанні додаткової підсумкової документації?

Реферативні виступи

1. Вимоги до складання робочих документів аудитора.
2. Володіння робочими документами та їх зберігання.

Рекомендована література

1, 2, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 33.

ТЕМА 11. УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АУДИТУ (2 ГОДИНИ)

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Поняття аудиторського звіту і його структура
2. Види аудиторських висновків та вимоги до їх складання.

Поняття: робоча документація, збереження робочих документів, функції робочих документів, право власності на робочі документи, аудиторський висновок, види аудиторських висновків, вимоги до ведення документації аудиторів.

Ситуації для обговорення

Завдання 11.1.

Дані для виконання

В касі державного підприємства заводу «Автозапчастини» інвентаризаційною комісією з участю аудитора встановлено, що станом на 15.12.2003р. було: готівковими грошима 3672 грн., поштовими марками –16 грн., розписка інженера заводу Соколова С.В. від 15 грудня 2003 р.- на 50 грн., платіжна відомість на заробітну плату за другу половину листопада

2003 р. – на суму 10000грн., за якою видано 9500грн. У касі зберігаються чекові книжки по поточному рахунку.

За даними бухгалтерського обліку на 15 грудня 2003р. в касі обліковується сума 3450 грн.

Готівка зберігається в сейфі в бухгалтерії за перегородкою. Ізольованого приміщення для каси немає. Договір про повну матеріальну відповідальність касира зберігається в столі головного бухгалтера заводу.

Необхідно:

1. За результатами перевірки каси заводу “Автозапчастини” скласти робочі документи: акт інвентаризації кас, робочий звіт аудитора щодо встановлених порушень відносно збереження та відображення в обліку руху готівку у клієнта, інші робочі документи, що підтверджують істину (аудитора, клієнта, третіх осіб).

2. Сформулювати пропозиції щодо усунення встановлених недоліків.

3. Вказати, вимоги яких нормативних документів були порушені.

Завдання 11.2.

Дані для виконання

У ВАТ “Ласуня” залишок по касі станом на 17.09.03р. був 20 грн.

➤ 17.02.03р. одержано з поточного рахунку в касу (ПКО №97 від 17.09.03р.) 5010 грн. для виплати авансу по заробітній платі. (Термін видачі з/плати –3 дні).

➤ 17.09.03 р. за ВКО №118 видано в під звіт експедитору Вітрову В.І. –1000 грн.;

➤ 19.09.03 р. за ПКО №98 оприбутковано в касу не використані підзвітні суми від експедитора Вітрова В.І. –980 грн.;

➤ 19.09.03 р. за ВКО №188 списано виданий за розрахунково-платіжною відомістю аванс в сумі 5010 грн.

Необхідно:

1. *Перевірити дотримання на підприємстві цільового використання готівки.*

2. *Скласти робочі документи за результатами перевірки.*

3. *Описати подальші дії аудитора.*

Завдання 11.3.

Дані для виконання

На заводі “Перемога” бригадою аудиторської фірми “Квант” під керівництвом аудитора Петрова П.А. проведено перевірку грошових коштів.

Перед аудиторською бригадою поставлено завдання:

1. *Провести аудит грошових коштів в касі та грошових коштів на рахунках у банку.*

2. *Скласти проміжні робочі документи за результатами перевірки кожного розділу аудиту.*

3. *Скласти звіт про проведену роботу.*
4. *Скласти висновок за результатами перевірки (після вивчення теми №7).*

Примітка: завдання може виконуватись як бригадою студентів, так і кожним студентом окремо.

Перевіркою стану бухгалтерського обліку грошових коштів встановлено:

1. *За всі місяці залишки та обороти синтетичних рахунків з обліку грошей відповідають даним Головної книги.*
2. *Сума залишків та оборотів аналітичних рахунків з обліку грошей відповідає залишкам та оборотам синтетичних рахунків.*
3. *Залишки грошей в балансі відповідають даним Головної книги.*

Перевіркою первинних документів встановлені порушення обліку грошей.

Результати перевірки обліку грошей на рахунку “Каса” (на підприємстві функціонує 3 каси).

В касі 1 була проведена перевірка касової готівки. Перевірка проводилася 15 грудня 2003р. на початку робочого дня. Перевірку проводив аудитор Петров І.В. в присутності відповідального касира заводу Михайлової А.П. і головного бухгалтера заводу Іванова К.І.

При перевірці касової готівки було встановлено: залишок готівкових грошей по Касовій книзі і по регістрах бухгалтерії на момент перевірки склав 1500грн., фактичний залишок грошей в касі склав: в купюрах вартістю: по 100грн. –8 шт.; по 50 грн. –6 шт., по 20 грн. –4 шт.; по 10 грн. –5 шт.; по 5 грн. –4 шт.; по 2 грн. –5 шт.; по 1 грн. –30 шт. і дрібною монетою –5 грн.

Крім готівкових грошей касиром пред’явлені розписки на видачу грошей з каси: а) 8 грудня 2003р. –Іваницькому С.П. –45 грн.; б) 10 листопада 2003р. –Сорокіну М.Я. –40 грн.; в) 15 жовтня 2003р. –Андрєєву І.А. –30 грн.

На видачу грошей Сорокіну М.Я. і Андрєєву І.А. є письмове розпорядження директора заводу, яке не оформлене видатковим касовим ордером, про видачу їм вказаних сум на оперативні витрати, а на видачу грошей Іваницькому С.П. ніяких розпоряджень немає. Іваницький С.П. з 10 грудня 2003р. на заводі не працює.

Необхідно:

1. *Оформити результати перевірки наявності готівки каси актом.*
2. *Скласти пропозиції за результатами перевірки каси.*

В касі 2 станом на 15.12.2003р. виявлено готівковими грошима –3672 грн., поштовими марками –16 грн., розписка інженера заводу Соколова С.А. від 15 грудня 2003р. –на 50 грн., платіжна відомість на заробітну плату за другу половину листопада 2003р. –на суму 10200 грн., за якою видано 9000грн. У касі зберігаються чекові книжки по поточному рахунку і особових рахунках.

За даними бухгалтерського обліку на 15 грудня 2003р., обліковується сума 13450 грн.

Грошова готівка зберігається в сейфі в бухгалтерії заводу за перегородкою. Ізольованого приміщення для каси немає. Зобов'язання про матеріальну відповідальність касира зберігається в столі головного бухгалтера заводу.

Необхідно:

1. *Скласти робочі документи по перевірці каси заводу.*
2. *Сформулювати пропозиції для клієнта на підставі недоліків, виявлених при перевірці касової готівки.*
3. *Скласти аудиторські висновки (після вивчення теми №7).*

В касі 3 виявлено, що бухгалтерією заводу в період з 1 по 17 грудня 2003р. були проведені касові операції (в грн.), наведені нижче.

Касир отримав по чеку №46771 з розрахункового рахунку в банку 29 грудня 2003р. 1562 грн., а прибутковим касовим ордером №27 від 29 грудня 2003р. оприбуткував по Касовій книзі 1542 грн.

Касиром внесена на розрахунковий рахунок депонована заробітна плата за об'явою на внесок готівкою №1679 від 18 грудня 2003р. в сумі 1042 грн., а за касовим видатковим ордером №407 від 19 грудня списано 1072 грн.

Допускаються не оговорені виправлення грошових документів: у прибутковому касовому ордері №20 від 20 грудня 2003р. сума 124 грн. виправлена на 104 грн., у видатковому касовому ордері №410 від 25 грудня 2003р. сума 582 грн. виправлена на 562 грн.; у видатковому касовому ордері №415 від 25 грудня 2003 сума 1040 грн. виправлена на 1070 грн. Виправлення були перевірені і шляхом зустрічних перевірок, пояснень та підтверджень встановлено, що всі нові суми, за винятком видаткового касового ордеру №45 від 25 грудня 2003р., відповідають дійсним фактам.

Видаткові касові ордери за жовтень, листопад і грудень місяці і платіжні відомості з №15 по 40 не підписані розпорядником кредитів.

На деяких касових ордерах немає розписки отримувача: в касовому видатковому ордері №210 від 15 жовтня 2003р. на суму 150 грн., видану агенту заводу Сорокіну М.Я., і касовому видатковому ордері №411 від 25 грудня 2003р. на суму 100 грн., видану шоферу заводу Олексієву З.І.

Придбані в роздрібних та інших магазинах матеріали оплачені з каси і списані на витрати виробництва по касових видаткових ордерах №264, 265, 266, 267, 268, 269, 270 від 20 листопада 2003р. До видаткових ордерів додані товарні чеки магазинів за відповідні матеріали на суми від 15 до 30 грн. кожний, всього на суму 150 грн.

Оплачений з каси по касовому ордеру №250 від 15 листопада 2003р. рахунок №150 від 14 листопада 2003р. на придбання пиломатеріалів у лігоспі на суму 150 грн. Пиломатеріал оприбутковано

Необхідно:

1. *Встановити, чи використовувались за призначенням готівкові гроші, отримані з банку (на виплату заробітної плати, господарські витрати, витрати на відрядження та ін.).*

2. *Скласти акт (чи відомість) порушень і зловживань, виявлених при перевірці касових операцій, охарактеризувавши їх суттєвість.*

Дані для виконання

При проведенні аудиту по поточному рахунку встановлено:

Перевірка операцій по поточному рахунку заводу проведена за період з 1 січня 2003р. по 31 грудня 2003р.

Аудитор склав порівняльну відомість залишків коштів на поточному рахунку і виявив наступні розбіжності:

1. *станом на 1 січня 2003р. сальдо за випискою банку –115400 грн., а по балансу –115200грн. На заводі денна виручка здається до вечірньої каси банку;*
2. *станом на 1 жовтня 2003р. на балансі обліковується 126000грн., а за випискою банку –120000грн.*

Перевіркою записів банку встановлено, що на поточний рахунок заводу помилково записані 6000грн., які не належать клієнту.

За випискою банку за 20 листопада 2003р. оплачено штраф у розмірі 400грн. за будівництво не титульної споруди у невизначеному архітектурою місці. Штраф віднесено на загальногосподарські витрати. Розпорядження про списання штрафу дано начальником господарського відділу заводу.

За випискою за 16 серпня 2003р. перераховано через відділ зв'язку в інше місто представнику заводу Іванову А.І. в підзвіт 500 грн. вказана сума списана в дебет рахунку "Основне виробництво". Іванов А.І. в авансових звітах не відобразив отримання грошей за поштовим переказом в сумі 500грн. і не відзвітував про них. На запит аудитора Іванов А.І. відповів, що не відзвітував про витрати у сумі 500 грн., бо забув про це. Виправдовуючи документів про витрату коштів не пред'явив.

З розрахункового рахунку заводу 15 вересня 200р. конторі №6 в погашення кредиторської заборгованості перераховано 1500 грн.

При зустрічній перевірці аудитором установлено, що заборгованості заводу перед конторою №6 не було. Перераховані 1500грн. за будівельні матеріали в конторі №6 відображені як кредиторська заборгованість заводу "Перемога".

Деякі виписки з розрахункового рахунку не мають виправдовуючи документів:

а) до виписки за 30 жовтня 2003р. на суму 1500грн. по дебету відсутні документи. Списана сума віднесена на рахунок "Основне виробництво";

за випискою за 25 грудня 2003р. перераховано базі господарських товарів 500грн. Згідно з Книгою реєстрації платіжних доручень це була оплата рахунка №565 за матеріали. До виписки не додано рахунок, і, крім того, цінності по складу не оприбутковані. Бухгалтерією списано 500грн. проводкою за грудень 2003р. в дебет рахунку "Основне виробництво".

Необхідно:

1. *Визначити, в чому полягають порушення, і оформити результати перевірки операцій по поточному рахунку в банку проміжним актом.*
2. *Скласти пропозиції щодо усунення недоліків, виявлених при перевірці операцій по поточному рахунку.*

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

11.1. Порівняльна фінансова звітність включає:

- а) суми та розкриття інформації по фінансовій звітності за два або більше років;
- б) фінансову звітність за один рік з “відповідними показниками” за попередній рік, розкритими у примітках;
- в) аналіз ризиків контролю та властивий (притаманний ризик);
- г) фінансову звітність за один рік з прогнозованими цифрами, представленими на наступний рік.

11.2. За яких наступних умов аудитор напевне визначить, що у цьому випадку не має сенсу використовувати прийоми аудиторської вибірки:

- а) аудитор бажає виконати тести систем контролю;
- б) аудитор бажає виконати тести систем контролю;
- в) генеральна сукупність складається з невеликої кількості статей значної вартості;
- г) генеральна сукупність складається з великої кількості статей незначної вартості.

11.3. Параграф, що описує обсяг аудиторської перевірки, у стандартному безумовно-позитивному висновку включає все з нижче наведеного, за винятком:

- а) “Ми провели нашу аудиторську перевірку згідно з Міжнародними Стандартами Аудиту (або Національними стандартами)...”;
- б) “Аудиторська перевірка включає вивчення, на основі тестування, доказів, які підтверджують суми та інформацію, розкриті у фінансовій звітності”;
- в) „З нашої точки зору, фінансова звітність надає правдиву та достовірну картину фінансового стану підприємства”;
- г) “Ми вважаємо, що шан аудит надає достатню основу для висловлення нашого висновку”.

11.4. Незалежність Відділу внутрішнього аудиту буде посилена, якщо цей відділ звітуватиме:

- а) головному Бухгалтеру;
- б) Аудиторському Комітету Ради Директорів;
- в) фінансовому директору;

г) Президенту.

11.5. “Прогнозна фінансова інформація” означає фінансову інформацію, яка:

- а) оснований на припущеннях відносно подій, які можуть статися у майбутньому, а також можливих дій суб’єкта підприємства;
- б) на основі порівняння тенденцій та коефіцієнтів, розрахованих з “відповідних показників”;
- в) отримана з внутрішніх записів клієнта та підготовлена аудитором;
- г) отримана шляхом використання прийомів статистичної аудиторської вибірки.

11.6. Аудиторський висновок по фінансовій звітності може бути модифікований, але при цьому залишатися “безумовно-позитивним”:

- а) коли аудитора змушують суттєво обмежити обсяги аудиторської перевірки;
- б) якщо фінансову звітність укладено згідно з Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, але до фінансової звітності немає приміток;
- в) коли аудитор підписує угоду на виконання “огляду” або “компіляції” (підготовки) фінансової звітності;
- г) якщо аудитор додає “пояснювальний” параграф для того, щоб висвітлити той фактор, який впливає на фінансову звітність, і який детальніше розкривається у примітці до фінансової звітності.

11.7. Кожний раз, коли аудитор робить висновок, який відрізняється від безумовно-позитивного, чіткий опис усіх суттєвих причин повинен бути включений до аудиторського звіту, разом з:

- а) кількісною оцінкою можливого впливу на фінансову звітність, якщо це можливо;
- б) окремим параграфом, в якому аналізується аудиторський ризик;
- в) посилання на примітку, яка описує ствердження керівництва, на основі яких підготовлені фінансова звітність;
- г) обговорення реакції керівництва на аудиторський звіт.

11.8. Коли зовнішній аудитор має намір використати конкретну роботу, зроблену внутрішніми аудиторами, зовнішній аудитор повинен:

- а) відмовитись від використання роботи внутрішнього аудитора, якщо він має досвід роботи на посаді внутрішнього аудитора менш, ніж 3 роки;
- б) зробити посилання на внутрішніх аудиторів у звіті (висновку) зовнішнього аудитора про фінансову звітність;
- в) оцінити та здійснити тестування роботи внутрішніх аудиторів для того, щоб підтвердити її адекватність для цілей зовнішнього аудиту;
- г) вирахувати конкретну суму з гонорару аудиторів.

11.9. Яке призначення аудиторського висновку за законодавством України?

а) це свідчення про дотримання вимоги Закону України "Про аудиторську діяльність";

б) це висновок стосовно достовірності звітності, повноти й відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності;

в) це необхідна умова подання річної бухгалтерської звітності до податкової інспекції згідно з Положенням про організацію бухгалтерського обліку та звітності;

г) це вимога органів податкової адміністрації.

11.10. Які обов'язкові реквізити висновку аудитора України?

а) назва документа, місце складання, дата, гриф погодження, гриф затвердження, номер, заголовок, текст, підписи, печатка;

б) назва документа, назва фірми, номер ліцензії та сертифікату, адресант, текст, дата підпису, печатка;

в) адресат, перевірена звітність, обсяг аудиту, аудиторський висновок, підпис, дата;

г) адресат, обсяг аудиту, аудиторський висновок, підпис, дата.

11.11. Якими критеріями достовірності звітності користується аудитор України для аудиторського висновку?

а) відповідність обліку вимогам міжнародним стандартам;

б) відповідність обліку чинному законодавству та встановленим нормативам бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності України;

в) відповідність правилам міжнародного договору України;

г) відповідність обліку вимогам нормативів, затверджених Аудиторською палатою України.

11.12. Які види висновків передбачені відповідним нормативам АПУ?

а) безумовний, умовний, негативний, відмова у висновку;

б) позитивний, позитивний з попередженням, позитивний х усунутими розходженнями, негативний, відмова у висновку;

в) безумовно-позитивний, умовно-позитивний, негативний, відмова у висновку;

г) позитивний, негативний.

11.13. На які питання повинен дати відповідь аудитор у тексті висновку?

а) повнота звітності, дотримання вимог до обліку та аудиту, достатність отриманих свідчень, відсутність обставин непевності та/або непогодження;

б) склад перевіреної звітності, критерії її достовірності, дотримання нормативів здійснення аудиту;

в) достатність отриманої інформації, відповідність обліку діючим нормативам та законодавству, відповідність звітності даним бух обліку;

г) дотримання вимог чинного законодавства.

11.14. Під час перевірки аудитор не виявив суттєвих протиріч між показниками звітності, аналітичного, синтетичного й первинного обліку. Проте було встановлено, що на підприємстві протягом двох останніх років фактично не проводилась інвентаризація перед складанням річної звітності. Який вид аудиторського висновку буде обрано у цьому випадку?

- а) безумовно-позитивний аудиторський висновок;
- б) умовно-позитивний висновок;
- в) відмова у висновку;
- г) негативний висновок.

11.15. За яких обставин аудитор України не має права видати безумовно-позитивний висновок?

- а) аудитор повністю задовільний станом обліку та звітності на підприємстві;
- б) існує незначна невпевненість щодо достовірності обліку деяких господарських операцій;
- в) існує незначна незгода щодо способу відображення в обліку деяких господарських операцій;
- г) існує незначна незгода щодо достовірності формування деяких показників фінансової звітності.

11.16. Чи несе відповідальність аудитор України за події, що стались на підприємстві після дати складання річної бухгалтерської звітності до дати підписання аудиторського висновку за Законом України “Про аудиторську діяльність”?

- а) Так;
- б) Ні.

11.17. Який вид висновку повинен обрати аудитор у випадку коли його думка суперечить даним перевіреної звітності підприємства у цілому?

- а) умовно-позитивний;
- б) негативний;
- в) відмова у висновку;
- г) позитивний.

13.18. Аудиторський висновок про фінансову звітність підприємства підготував аудитор іноземної держави. Дайте оцінку ситуації згідно з вимогами законодавства України:

- а) це не суперечить чинному законодавству;
- б) це заборонено Законом України “Про аудиторську діяльність”;
- в) висновок підлягає підтвердженню аудитором України;
- г) це не регламентовано законодавством України.

Питання для обговорення в аудиторії

1. Які підсумкові документи складаються аудитором після завершення перевірки?
2. Що таке аудиторський звіт?
3. В чому полягає різниця між аудиторським звітом та аудиторським висновком?
4. Яку структуру має аудиторський висновок?
5. Охарактеризуйте основні розділи аудиторського висновку.
6. Які види аудиторських висновків Ви знаєте?
7. В якому випадку складається беззастережний аудиторський висновок?
8. Які висновки доцільніше складати: стислі чи детальні?
9. За яких обставин аудитор складає умовно-позитивний аудиторський висновок?
10. Які моменти може відображати висновок із застереженням?

Реферативні виступи

1. Функції та призначення робочої документації.
2. Структура та види аудиторських висновків.

Рекомендована література

1, 2, 18, 19, 120, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 33.

ТЕМА 12. АУДИТ У КОМП'ЮТЕРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ (1ГОДИНА)

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ

План заняття

1. Методика проведення аудиту в умовах КОД.

Поняття: юридичні бази даних, довідники, електронні таблиці, бухгалтерські програми, контроль операцій, контрольні дії, інформаційна база даних, вибіркового контролю, ризик контролю в умовах КОД.

Питання для обговорення в аудиторії

1. Які особливості проведення аудиту в умовах використання клієнтом обчислювальної техніки?
2. За яких умов до проведення аудиту в умовах КОД може залучатись експерт?
3. Як оцінюється ризик внутрішнього контролю в умовах КОД?
4. Яка мета в умовах КОД?
5. Чи зберігаються основні елементи методології проведення аудиту в умовах КОД?
6. Яку інформацію про середовище КОД у клієнта повинен отримати аудитор?

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

12.1. Середовище електронної обробки даних існує у випадках:

- а) для обробки інформації на підприємствах використовують персональні комп'ютери;
- б) для обробки інформації на підприємствах використовують комп'ютери будь-якого типу;
- в) на підприємствах інформація обробляється без використання комп'ютерів;
- г) немає правильної відповіді.

12.2 Аудиторські комп'ютерні засоби охоплюють:

- а) тільки технічне забезпечення;
- б) тільки програмне забезпечення;
- в) інформаційне забезпечення;
- г) технічне, інформаційне і програмне забезпечення.

12.3. До складу програмного забезпечення, що використовується в аудиті, належить:

- а) тільки системне програмне забезпечення;
- б) тільки програмне забезпечення;
- в) операційна система, обслуговуючі програми, прикладне програмне забезпечення;
- г) немає правильної відповіді.

12.4 Системне програмне забезпечення охоплює:

- а) операційну систему і аудиторські програми;
- б) аудиторські та бухгалтерські програми;
- в) операційну систему і обслуговуючі програми;
- г) аудиторські та інші програми.

12.5. Основною метою використання комп'ютерних засобів у процесі аудиту є:

- а) перевірити діючі на підприємстві бухгалтерські комп'ютерні програми;
- б) перевірити технічне і програмне забезпечення аудиту;
- в) зібрати аудиторські докази;
- г) немає правильної відповіді.

12.6. Основними причинами, які обумовили використання аудиторських комп'ютерних засобів, є:

- а) відсутність деяких первинних документів;
- б) відсутність деяких реєстрів бухгалтерського обліку;
- в) незадовільний рівень надійності бухгалтерських програм клієнта та системи захисту інформації;
- г) немає правильної відповіді.

12.7. Доцільним є прийняття рішення про використання АКЗ:

- а) на початковій стадії аудиторського процесу;
- б) на дослідній стадії аудиту;
- в) на завершальній стадії;
- г) немає правильної відповіді.

12.8. У яких випадках можуть з'явитися помилки при використанні комп'ютера?

- а) при підготовці вихідних даних, пов'язаних із ланцюгом операцій з одержання дозволу на запуск системи;
- б) при перетворенні вихідних даних у машинозчитувальну форму;
- в) при створенні вихідних файлів або коригуванні головних файлів;
- г) усі відповіді вірні.

12.9. У якій послідовності виконуються процедури при роботі зі спеціальним аудиторським програмним продуктом?

- а) визначення завдань, які необхідно вирішити при перевірці, складання плану виконання поставлених завдань, налаштування стандартних програмних засобів, перевірка сформованих на машинних носіях даних;
- б) складання плану виконання поставлених завдань, визначення завдань, які необхідно вирішити при перевірці, , налаштування стандартних програмних засобів, перевірка сформованих на машинних носіях даних;
- в) налаштування стандартних програмних засобів, визначення завдань, які необхідно вирішити при перевірці, складання плану виконання поставлених завдань, , перевірка сформованих на машинних носіях даних;
- г) перевірка сформованих на машинних носіях даних, визначення завдань, які необхідно вирішити при перевірці, складання плану виконання поставлених завдань, налаштування стандартних програмних засобів.

12.10. Які основні проблеми, пов'язані з використанням комп'ютерів для аудитора при оцінці системи:

- а) відсутність можливості прослідкування угод при аудиті;
- б) зайва довіра до комп'ютерного контролю;
- в) відсутність адекватних запобіжних заходів на випадок несправності комп'ютера;
- г) усі відповіді вірні.

Питання для самоконтролю:

1. Яка мета в умовах КОД?
2. Чи зберігаються основні елементи методології проведення аудиту в умовах КОД?
3. Яку інформацію про середовище КОД у клієнта повинен отримати аудитор?
4. Що повинен врахувати аудитор при оцінці адекватності внутрішнього контролю клієнта в умовах КОД?
5. Які форми обліку можуть застосовуватись в середовищі КОД? Яка з них є найбільш ефективною?
6. Чи має право аудитор примушувати клієнта застосовувати систему КОД, яку він (аудитор) краще знає?
7. Чи є конфіденційною отримана аудитором інформація, підготовлена на машинному носії?

Рекомендована література: 4, 18, 19, 22, 26, 28, 30, 33, 34.

Реферативні виступи

1. Програмне забезпечення для аудитора.
2. Зловживання в умовах КОД.

Рекомендована література

18, 21, 22, 25, 30, 33, 34.

ТЕСТИ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

МОДУЛЬ 1. НАУКОВО - ТЕОРИТИЧНІ Й ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ АУДИТУ

1. Згідно з Міжнародним стандартом аудиту, який описує суттєвість аудиту, інформація вважається суттєвою, якщо:

- а) Вартість отримання інформації є більшою, ніж 5% аудиторського гонорару;
- б) Якщо її викривлення можуть вплинути на економічні рішення користувачів, прийняті на основі цієї фінансової звітності;
- в) Якщо є щонайменше 80% кореляція між інформацією та її джерелом;
- г) Нічого з вищезгаданого.

2. Коли аудитор збільшує запланований оцінений ризик контролю, оскільки певні системи контролю виявилися в результаті перевірки неефективними, аудитор, скоріш за все, збільшить:

- а) Ступінь використання тестів по суті;
- б) Рівень властивого(притаманного) ризику;
- в) Ступінь використання тестів контролю;
- г) Рівень ризику не виявлення.

3. Що з наступного не є “тестом контролю”:

- а) Перевірка наявності дозволу (авторизації) на проведення операції;
- б) Визначення (шляхом опитувань та спостережень) того, чи насправді функції контролю виконуються особами, які мають на це належні повноваження;
- в) Порівняння основних операційних коефіцієнтів клієнта з середніми показниками по галузі;
- г) Повторне виконання засобів внутрішнього контролю для того, щоб переконатися, що вони виконані компанією належним чином.

4. Суттєвість виявлених помилок і відхилень під час завершення аудиту розглядається у контексті впливу на достовірність:

- а) Усієї фінансової звітності;
- б) Окремих форм фінансової звітності;
- в) Залишків на синтетичних рахунках бухгалтерського обліку;
- г) Залишків на аналітичних рахунках бухгалтерського обліку

5. Суб'єктами внутрішнього контролю є:

- а) керівник підприємства;
- б) Працівники внутрішнього аудиту;
- в) Посадові особи структурних підрозділів;
- г) Брокери.

6. “Принцип незалежності” аудитора полягає в наступному:

- а) При проведенні аудиторської перевірки аудитор повинен бути неупередженим по відношенню клієнта

- б) Аудитор повинен бути налаштований критично під час проведення перевірки
- в) аудитор має зобов'язання виключно перед третьою стороною
- г) Аудитор може захищати інтереси безпосередньо власника підприємства

7. Які із перелічених тверджень є невірними стосовно суттєвості:

- а) Концепція суттєвості визнає, що певні питання суттєві для правдивого представлення фінансових звітів у відповідності із МСА, а інші –ні
- б) Аудитор розглядає суттєвість для цілей планування з точки зору найбільшого сукупного обсягу викривлень, які можуть бути суттєвими для будь-якого фінансового звіту
- в) Рішення про суттєвість приймаються з урахуванням супутніх обставин та обов'язково пов'язане з оцінкою як кількості, так і якості інформації
- г) На оцінку аудитором суттєвості впливає врахування аудитором потреб користувачів інформації, які покладаються на фінансові звіти

8. Що з переліченого є основним інструментом, який аудитор використовує для контролю за аудиторською роботою та аналізу проведення аудиторської перевірки:

- а) Інформація про кількість відпрацьованого часу та витрати
- б) Лист - зобов'язання
- в) Календарний графік проведення аудиту
- г) Програма аудиту

9. Мета незалежного аудиту полягає у:

- а) Виявленні помилок і порушень у бухгалтерському обліку і звітності клієнта з метою встановлення винних осіб;
- б) Наданні об'єктивної інформації про достовірність бухгалтерської звітності підприємств і організацій, їх фінансовий стан та інші аспекти діяльності;
- в) Виконанні замовлень державних органів щодо перевірки фінансової звітності суб'єктів господарювання для забезпечення контролю над недержавним сектором економіки;
- г) немає правильної відповіді.

10. Аудит фінансової звітності є функцією:

- а) Господарського контролю;
- б) Внутрішньогосподарського контролю;
- в) Економічного контролю;
- г) Фінансово-господарського контролю.

11. При складанні програми аудиту аудитор повинен зазначити конкретні цілі, пов'язані в першу чергу з :

- а) Розподілом процедур аудиту по строках
- б) Визначенням корисності отриманих аудиторських доказів
- в) Вибраною технікою аудиту
- г) Ствердженнями у фінансових звітах

12. Супутні аудиту послуги є функцією:

- а) Фінансово-господарського контролю;
- б) Господарського контролю;

- в) Управління;
- г) Економічного контролю.

13. Основними показниками планування аудиторської перевірки є:

- а) Обсяг робіт;
- б) Чисельність аудиторського персоналу, залученого до аудиту;
- в) кількість днів, відведених на перевірку;
- г) Аудиторські процедури.

14. Поточне планування аудиторської діяльності передбачає:

- а) Розробка і складання конкретної програми аудиторської перевірки;
- б) Розробка та складання бізнес-плану на поточний рік;
- в) Розробка і складання стратегічного плану;
- г) Розробка загального плану конкретної аудиторської перевірки підприємства.

15. Які прийоми вивчення системи внутрішнього контролю використовує аудитор?

- а) Документування;
- б) Тести узгодженості (відповідності);
- в) Опис, анкетування, складання блок-схем, комбінований;
- г) Вивчення документів, опитування, спостереження.

16. Які види планування аудиторської діяльності Ви знаєте:

- а) Стратегічне
- б) Складання плану на тиждень;
- в) Поточне;
- г) Складання плану на квартал.

17. Які з наведених ознак не повинен враховувати план аудиторської перевірки:

- а) Умови договору на виконання аудиту;
- б) Відповідальність аудитора згідно з законодавством;
- в) Систему і форму бухгалтерського обліку;
- г) Звільнення посадових осіб у разі установлення фактів шахрайства з їх боку.

18. Аудитору відмовлено у наданні додаткової інформації (роз'яснень). У цьому випадку аудитор

- а) розірве договір;
- б) розірве договір та повідомить у відповідні органи;
- в) Проведе аудиторську перевірку та надасть відповідний аудиторський висновок;
- г) немає правильної відповіді.

19. Згідно з Законом України «Про аудиторську діяльність» забороняється проведення аудиту для замовника:

- а) аудитором, що є консультантом з оподаткування цього замовника;

- б) аудитором, якого запрошено до перевірки спільного підприємства, замовником якого є замовник;
- в) аудитором, який має особисті майнові інтереси у замовника;
- г) аудитором, який отримав кредит у банку, в якому обслуговується його замовник.

20. *Аудиторській фірмі дозволяється здійснювати аудиторську діяльність за умови :*

- а) якщо в ній працює хоча б один сертифікований аудитор;
- б) що директором цієї фірми є особа, яка має економічну освіту;
- в) що штат працівників фірми – не менш 10 чоловік;
- г) що це є товариство з повною відповідальністю.

21. *Який з наступних елементів зрештою визначає конкретні аудиторські процедури, які необхідні за певних умов для того, щоб можна було отримати розумну основу для висловлення висновку?*

- а) Судження аудитора;
- б) Суттєвість;
- в) Аудиторський ризик;
- г) Розумна впевненість.

22. *Лист - зобов'язання про згоду аудиторської фірми щодо проведення аудиту направляється клієнту:*

- а) до укладання договору на проведення аудиту;
- б) після укладання договору на проведення аудиту;
- в) Одночасно із укладанням договору на проведення аудиту;
- г) немає правильної відповіді.

23. *Чи мають право аудиторські фірми займатися будь-якою іншою підприємницькою діяльністю крім аудиторської?*

- а) мають, якщо це обговорено в уставі;
- б) так;
- в) ні;
- г) немає правильної відповіді.

24. *Що з наступного є порушенням вимог щодо дотримання правил етичної поведінки аудитора:*

- а) партнер аудиторської фірми залишає фірму та переходить на роботу до компанії, яка є клієнтом аудиторської фірми;
- б) гонорар за проведення аудиторської перевірки дорівнює 50% річного чистого прибутку клієнта;
- в) сусід партнера аудиторської фірми є найбільшим клієнтом компанії, який замовив аудиторську перевірку;
- г) партнеру аудиторської фірми належить 40% акцій компанії, яка не є клієнтом аудиторської фірми, а цій компанії, яка не є клієнтом аудиторської фірми, належить 40% акцій клієнта.

25. *Чи має місце порушення Кодексу професійної етики?*

- а). Дружині власника аудиторської фірми належать акції клієнта аудиторської фірми.
- б). Аудиторська фірма здійснює аудиторську перевірку клієнта та готує податкову декларацію для клієнта.
- в). Компанія шукає нового аудитора, але компанія відмовляється надати запропонованій новій аудиторській фірмі дозвіл на спілкування з існуючим аудитором. Таким чином, запропонована аудиторська фірма відмовляється від того, що її було призначено новим аудитором;
- г) немає правильної відповіді.

26. Аудитору забороняється:

- а) займатися торговельною і посередницькою діяльністю, виробничою діяльністю;
- б) займатися науковою і викладацькою діяльністю;
- в) отримувати дивіденди від акцій;
- г) займатися методичною роботою.

27. Висновки аудитора, які базуються на вибірці, можуть відрізнятися від висновків, які були б зроблені, якщо такі ж аудиторські процедури застосовувалися би до всієї сукупності. Це називається:

- а) Ризиком, не пов'язаним з вибіркою
- б) Ризиком, пов'язаним з вибіркою
- в) Аномальною похибкою
- г) Ствердженням у фінансових звітах

28. Аудиторські фірми в Україні можуть бути:

- а) будь –якої організаційно –правової форми господарювання;
- б) будь –якої організаційно –правової форми, за винятком форми акціонерного товариства відкритого типу;
- в) організаційно –правової форми акціонерного товариства;
- г) у формі кооперативу.

29. До аудиторської фірми з проханням про проведення аудиту звернулося підприємство, керівник якого має прями родинні стосунки з аудитором цієї фірми. Чи має право фірма укласти договір?

- а) Це суперечить чинному законодавству;
- б) Це є порушенням принципу незалежності, але не суперечить чинному законодавству;
- в) Це не суперечить чинному законодавству;
- г) Має право, якщо вказаний аудитор не братиме участь в обслуговуванні клієнта.

30. За яких умов аудиторська фірма може здійснювати аудит фінансової звітності інвестиційної компанії?

- а) За умови укладання договору на аудит;
- б) Аудит фінансової звітності інвестиційної компанії не є обов'язковим;
- в) При наявності сертифікату й ліцензії;
- г) При відсутності порушення спеціальних вимог до статті 24 Закону України “Про аудиторську діяльність”.

31. Аудиторська фірма здійснює бухгалтерський облік господарських операцій підприємства. Чи має вона право підтвердити річний звіт цього підприємства за законодавством України?

- а) ні, це суперечить принципу незалежності;
- б) така ситуація не розглядається законодавством України;
- в) має право згідно з Законом України “про аудиторську діяльність”;
- г) немає правильної відповіді.

32. Перевірка достовірності показників річної бухгалтерської звітності здійснювалась помічниками аудитора під його керівництвом. Хто несе відповідальність за аудиторський висновок?

- а) аудиторська фірма;
- б) безпосередні виконавці;
- в) керівник підприємства, діяльність якого перевірялась;
- г) аудитор.

33. Яке із наведених нижче тверджень щодо аудиторського свідчення є невірним:

- а) Якщо аудитор не може отримати достатню кількість аудиторських свідчень, йому слід висловити умовно-позитивну думку або відмовитися від висловлювання думки;
- б) Аудиторське свідчення, отримане клієнтом всередині підприємства, є більш достовірним, ніж свідчення з зовнішнього джерела
- в) Проблема складності та витрат, пов'язаних з отриманням аудиторського свідчення, не є обґрунтованою підставою (сама по собі) для відмови від аудиторської процедури
- г) Як правило, аудиторські свідчення отримують стосовно всіх стверджень у фінансових звітах.

34. Припустимо, що певна судова справа урегульована за сумою, що відрізняється від суми, включеної до фінансових звітів. Цей факт виявлено після того, як аудиторський висновок було надано. Проте, різниця між фактичною сумою та сумою, відображеною у перевірених фінансових звітах, не суттєва. У цьому випадку що з наведеного нижче слід здійснити аудиторіві?

- а) Попрохати керівництво надати новий звіт
- б) Надіслати переглянутий лист-запит юристові клієнта
- в) Надати негативний висновок
- г) Нічого не робити

35. Коли аудиторіві слід розробляти загальну стратегію та докладний підхід до аудиту із зазначенням очікуваного характеру, часу та обсягу робіт?

- а) Коли аудитор отримує відповідь на запити про позитивне підтвердження
- б) Коли клієнт платить аудиторіві попередній гонорар
- в) Під час етапу планування аудиту, без внесення подальших змін
- г) Під час етапу планування аудиту, з внесенням подальших необхідних змін під час проведення аудиту.

36. Який термін чинності сертифікату аудитора України?

- а) 3 роки;

- б) 10 років;
- в) 5 років;
- г) не обмежений.

37. *Ймовірність, що фінансова звітність суттєво викривлена і аудитор надає невідповідну думку, зветься:*

- а) Властивий ризик
- б) Ризик контролю
- в) Ризик, пов'язаний з вибіркою
- г) Аудиторський ризик

38. *“Аудиторський ризик” означає ризик того, що:*

- а) Аудитор зробить неправильний аудиторський висновок, якщо фінансова інформація є суттєво викривленою;
- б) Клієнт не пройшов аудиторського перевірку минулого року;
- в) Аудитор може надати тільки “негативну впевненість”;
- г) Аудитор має тільки загальні знання економіки та галузі, в якій працює клієнт.

39. *Коли властивий (притаманний) ризик є високим, прийнятим рівнем ризику не виявлення повинен бути:*

- а) Змінний;
- б) Високий;
- в) Низький;
- г) Помірний.

40. *Коли аудитор збільшує запланований оцінений ризик контролю, оскільки певні системи контролю виявилися в результаті перевірки неефективними, аудитор, скоріш за все, збільшить:*

- а) Ступінь використання тестів по суті;
- б) Рівень властивого(притаманного) ризику;
- в) Ступінь використання тестів контролю.

41. *Існує прямий зв'язок між ризиком контролю та:*

- а) Надійністю фінансової звітності;
- б) Ступенем необхідних аудиторських перевірок по суті;
- в) Рівнем нагляду за роботою персоналу в процесі виконання аудиторської перевірки;
- г) немає правильної відповіді.

42. *Що з наступного з найбільшою ймовірністю відноситься до шахрайства:*

- а) відображення в обліку неіснуючих операцій
- б) Невірне розуміння господарських операцій
- в) Помилки в застосуванні облікових принципів щодо визначення, визнання, надання або розкриття
- г) Математичні помилки в облікових даних

43. *Що з наступного є порушенням професійної етики згідно МСА:*

- а) Аудитор надає консультаційні послуги клієнту аудиторської компанії, в діяльності якої аудитор не приймає участі і не несе відповідальності за рішення керівництва
- б) Професійний бухгалтер є автором книги з професійних проблем. В книзі надане ім'я автора, його професійні кваліфікації і назва аудиторської фірми
- в) Батько партнера аудиторської фірми володіє акціями клієнта цієї фірми
- г) Професійний бухгалтер в місцевій газеті розміщує повідомлення про зміну адреси свого офісу

44. МСА вимагає, щоб аудитор розроблював аудиторські процедури з метою забезпечення зниження "аудиторського ризику" до прийняттого рівня, який:

- а) Не вище ніж 20%
- б) Не менш ніж 20%
- в) Рівний ризику не виявлення
- г) Зниженим до можливо низького рівню

45. Що з наступного, як правило, не здійснюється на етапі планування аудиту:

- а) Отримання знання про бізнес клієнта
- б) Отримання листа-пропозиції (листа - зобов'язання) від замовника
- в) Визначення рівню суттєвості для цілей аудиту
- г) Оцінка властивого ризику та ризику контролю

46. Суб'єктами внутрішнього контролю є:

- а) керівник підприємства;
- б) Працівники внутрішнього аудиту;
- в) Посадові особи структурних підрозділів;
- г) Брокери.

47. До обставин, які можуть негативно впливати на незалежність аудитора, можна віднести::

- а) фінансову уч аудитора в справах організації клієнта в будь-якій формі;
- б) співпрацю одного аудитора з клієнтом протягом двох років;
- в) здійснення одним і тим же аудитором декількох аудиторських перевірок підряд;
- г) немає правильної відповіді.

48. До прийняття призначення на проведення аудиторської перевірки, наступний аудитор повинен відправити запит попередньому аудитору з метою:

- а) Отримати думку попереднього аудитора про будь-які події, які сталися після складення останнього аудиторського звіту
- б) Розуміння причин, через які було змінено аудитора
- в) Впевненості у дотриманні загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку на підприємстві
- г) Оцінки всіх аспектів, які мають значення для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

49. *Основною метою аналітичних методів, які застосовуються на заключному етапі аудиторської перевірки, є:*

- а) Отримання доказів, на основі перевірки детальної інформації, що підтверджують конкретні ствердження
- б) Допомога аудитору в оцінці обґрунтованості зроблених висновків
- в) Ідентифікація питань, які являють собою зону особливого аудиторського ризику
- г) Усунення сумнівів щодо можливості подальшої діяльності клієнта

50. *Що є спільним елементом між внутрішнім і зовнішнім аудитом?:*

- а) мета;
- б) результати;
- в) прийоми, способи, методи дослідження;
- г) суб'єкт аудиту.

51. *За якою формою власності може бути створена аудиторська фірма?*

- а) приватна, державна;
- б) приватна, колективна;
- в) будь-яка форма власності, окрім державної.;
- г) державна.

52. *Аудитори і аудиторські фірми не мають права::*

- а) отримувати необхідні документи, які мають відношення до предмета перевірки;
- б) зберігати в таємниці інформацію, одержану в ході аудиту;
- в) надавати внутрішню інформацію про діяльність підприємств усім зацікавленим особам.

53. *Організаційне оформлення аудиту в Україні відбулося у зв'язку з:*

- а) Відкриттям в Україні дочірньої фірми Артур Андерсен (1992р);
- б) Діяльністю на території України представництв АТ "Ін аудит", заснованого за часів СРСР ;
- в) Прийняттям і введенням у дію Закону України "Про аудиторську діяльність"(1993р);
- г) немає правильної відповіді.

54. *Які з наведених пунктів не включаються до листа-домовленості про проведення аудиторської перевірки:*

- а) завдання аудиту фінансової звітності;
- б) відповідальність керівництва за представлену фінансову звітність;
- в) обсяги аудиту;
- г) вид аудиторського висновку (умовно-позитивний, безумовно-позитивний, негативний), який планує зробити аудитор.

55. *Яке із визначень найбільш точно відображає зміст поняття «аудиторська фірма»?:*

- а) це юридична особа, створена відповідно до законодавства, яка здійснює виключно аудиторську діяльність;

- б) це організація, яка має ліцензію на право здійснення аудиторської діяльності на території України і займається наданням аудиторських послуг;
- в) це союз декількох аудиторів;
- г) не має правильної відповіді.

56. Які з наведених ознак, не входять до складу підготовчих робіт аудиторської діяльності:

- а) Провести аналіз структури власного і залученого капіталу;
- б) Вивчити особисту справу директора та головного бухгалтера підприємства;
- в) Ознайомитись з актами перевірок попереднього аудиту;
- г) Провести аналіз систем внутрішнього контролю.

57. Витрати на здійснення обов'язкового аудиту несе:

- а) держава;
- б) підприємство, що перевіряється;
- в) аудит проводиться безкоштовно;
- г) один із кредиторів або в порядку солідарної відповідальності..

58. Джерелом отримання інформації про діяльність підприємства для аудитор можуть бути:

- а) Статут підприємства;
- б) Статистична звітність;
- в) Паспортні дані робітників підприємства;
- г) Акти податкових перевірок.

59. Директор аудиторської фірми несе відповідальність за:

- а) якість наданих послуг
- б) повноту і достовірність даних в робочих документах;
- в) своєчасність виконаних робіт;
- г) реалізацію результатів робіт

60. При складанні програми аудиту аудитор повинен зазначити конкретні цілі, пов'язані в першу чергу з :

- а) Розподілом процедур аудиту по строках
- б) Визначенням корисності отриманих аудиторських доказів
- в) Вибраною технікою аудиту
- г) Ствердженнями у фінансових звітах

61. До початкової стадії внутрішнього аудиту відносять такі етапи:

- а) Укладання договору на аудиторську перевірку;
- б) Складання плану;
- в) Проведення тестування;
- г) Документальна перевірка.

62. Користувачами контрольної інформації є:

- а) Керівник підприємства;
- б) Внутрішній аудитор;
- в) Менеджери;
- г) Незалежний аудитор.

63. Лист - зобов'язання про згоду аудиторської фірми щодо проведення аудиту направляється клієнту:

- а) до укладання договору на проведення аудиту;
- б) після укладання договору на проведення аудиту;
- в) Одночасно із укладанням договору на проведення аудиту;
- г) немає правильної відповіді.

64. Чи мають право аудиторські фірми займатися будь-якою іншою підприємницькою діяльністю крім аудиторської?

- а) мають, якщо це обговорено в уставі;
- б) так;
- в) ні;
- г) немає правильної відповіді.

65. До обов'язків молодшого персоналу аудиторської фірми відноситься:

- а) формування власної думки про об'єктивність і достовірність інформації, відображеної в аудиторському висновку;
- б) управління виконавцями;
- в) виконання робіт з аудиту відповідно до програми з формуванням робочої документації;
- г) немає правильної відповіді.

66. За змістом процесу аудиторські процедури поділяються на:

- а) Однорідні;
- б) Комплексні;
- в) Основні;
- г) Допоміжні.

67. За циклами господарських операцій аудиторські процедури поділяються на:

- а) Погоджені;
- б) незалежні;
- в) Придбання і витрачання;
- г) Одержання доходів.

68. Коли зовнішній аудитор має намір використати конкретну роботу, зроблену внутрішніми аудиторами, зовнішній аудитор повинен:

- а) Відмовитись від використання роботи внутрішнього аудитора, якщо він має досвід роботи на посаді внутрішнього аудитора менш, ніж 3 роки;
- б) Зробити посилання на внутрішніх аудиторів у звіті (висновку) зовнішнього аудитора про фінансову звітність;
- в) Оцінити та здійснити тестування роботи внутрішніх аудиторів для того, щоб підтвердити її адекватність для цілей зовнішнього аудиту;
- г) Вирахувати конкретну суму з гонорару аудиторів.

69. Які особи мають право скласти іспит на отримання сертифіката аудитора:

- а) Громадяни України - випускники економічних вузів, котрі отримали освіту за спеціальністю “Облік і аудит” (не нижче освітнього рівня бакалавра) і попрацювали бухгалтером не менш двох років;
- б) Будь-які особи, які мають вищу освіту і стаж роботи не менш трьох років;
- в) Громадяни України, що мають вищу освіту (не нижче освітнього рівня спеціаліста) і стаж роботи не менш трьох років підряд за фахом аудитора.

70. Ревізія відрізняється від аудиту тим, що:

- а) аудит проводиться на будь-якому підприємстві, що користується коштами державного бюджету, а ревізія – на підприємствах, які сплачують податки;
- б) аудит може проводитись на вимогу органів дізнання в попереднього слідства, а в ревізії цього не передбачено;
- в) аудит здійснюється на договірних засадах між аудитором і замовником, а ревізія – за планом роботи контрольно-ревізійного органу;
- г) немає правильної відповіді.

71. Оплату послуг аудиторської фірми здійснює:

- а) клієнт;
- б) Аудиторська палата України;
- в) Державна податкова адміністрація.
- г) Союз аудиторів України.

72. Яке призначення договору про здійснення аудиту?

- а) Бажання з’ясувати суперечливі питання поза судом;
- б) Пояснення ролі аудиту клієнтові;
- в) Можливість запропонувати інші послуги й збільшити очікуваний гонорар;
- г) Встановити відповідальність сторін, обсяг робіт, їх оплату та строки.

73. Визначити, для яких з нижче перерахованих підприємств та організацій необхідне здійснення обов’язкового аудиту.

- а). Обласна школа вищої спортивної майстерності;
- б). АКБ “Надра”;
- в). Підприємство АТЗТ “харківський завод харчових кислот” визнане банкрутом;
- г) Харківська наукова бібліотека ім. Короленко здає в оренду кімнату для комп’ютерного клубу “Кін дер”.

74. Організація праці аудиторів не повинна передбачати:

- а) розподіл робіт, закріплення обов’язків ;
- б) контроль якості;
- в) визначення відповідальності, розробку посадових інструкцій;
- г) належну організацію торгівельної діяльності, що відповідає чинному законодавству.

75. Поточне планування аудиторської діяльності передбачає:

- а) Розробка і складання конкретної програми аудиторської перевірки;
- б) Розробка та складання бізнес-плану на поточний рік;
- в) Розробка і складання стратегічного плану;
- г) Розробка загального плану конкретної аудиторської перевірки підприємства.

76. Які з перерахованих нижче факторів обмежують ефективність системи внутрішнього контролю?

- а) Ефективність контрольних процедур залежить від розподілу функціональних обов'язків;
- б) Процедури контролю визначаються згідно із вказівками керівництва;
- в) Значний вплив зовнішніх факторів;
- г) Співвідношення витрат на організацію контролю з перевагами, які він гарантує.

77. Аудиторські докази потрібні для:

- а) Укладання угоди на аудиторську перевірку;
- б) Для складання плану аудиторської перевірки;
- в) Для складання робочої програми;
- г) Для складання аудиторського висновку.

78. Мета діяльності АПУ –це::

- а) здійснювати науково –методологічні розробки з аудиту;
- б) брати участь в підготовці і перепідготовці, сертифікації аудиторів;
- в) сприяти розвитку, удосконаленню й уніфікації аудиторської справи в країні;
- г) всі варіанти відповіді.

79. Кодекс професійної етики (стосовно податкової практики) говорить про те, що “Сумніви можуть вирішуватися на користь клієнта або роботодавця, якщо...”

- а) бухгалтер-професіонал підписав відмову від відповідальності;
- б) бухгалтер-професіонал бере на себе відповідальність за виповнення податкової декларації;
- в) оціночні значення не використовуються;
- г) існує розумне обґрунтування відповідної позиції.

80. Міжнародні стандарти аудиту розробляються та публікуються:

- а) Міжнародним комітетом з аудиторської практики (International Auditing Practice Committee(IAPC));
- б) Комітетом з фінансового та управлінського обліку(Financial and Management Accounting Committee(FMAC));
- в) Американським Інститутом Сертифікованих Громадських Бухгалтерів (American Institute of Certified Public Accountants (AICPA));
- г) Всесвітньою Торгівельною Організацією (World Trade Organization (WTO)).

МОДУЛЬ 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ

1. Цикл отримання доходів охоплює такі операції:

- а) Відвантаження товарів покупцям;
- б) Оформлення рахунків покупцям та отримання грошей;
- в) Операції з купівлі виробничих запасів;
- г) Сукупність господарських операцій з виробничого споживання засобів праці.

2. Аудиторська перевірка операцій обліку матеріальних цінностей починається:

- а) із ознайомлення з формою обліку а виправлення помилок, вказаних попередник аудитором;
- б) з розробки детального плану перевірки із зазначенням строків виконання матеріалів перевірки;
- в) з перевірки документів та реєстрів по надходженню та руху матеріальних цінностей;
- г) з перевірки відповідності даних аналітичного та синтетичного обліку.

3. При перевірці сумарної вартості коштів на рахунку “Статутний капітал” на кінець звітного періоду в акціонерному товаристві аудитор повинен визначити реальність відображення сальдо по даному рахунку, яке повинно дорівнювати:

- а) сумарній вартості коштів, що належать до оплати учасниками за придбані ними акції товариства;
- б) сумарній номінальній вартості випущених акцій товариства;
- в) сумарній вартості активів товариства;
- г) немає правильної відповіді.

4. Міжнародні стандарти аудиту вимагають, щоб аудитори зберігали робочі документи протягом:

- а) Не менш 2 і не більш 4 років
- б) Доти, поки клієнт не залучить нового аудитора
- в) Періоду згідно з юридичними та професійними вимогами щодо зберігання робочих документів
- г) Мінімумально протягом 7 років

5. В наявності яких видів внутрішнього контролю щодо організації труда на підприємстві повинен вступитись аудитор?

- а) Арифметичний контроль
- б) Контроль кадрів
- в) Доступ до матеріальних активів
- г) Розподіл обов'язків

6. До аудиторських процедур капіталу належать:

- а) Перевірка наявності дебіторської заборгованості
- б) Перевірка залишків на рахунках зобов'язань
- в) Перевірка наявності договорів о матеріальній відповідальності

г) Перевірка дотримання вимог законодавства щодо розподілу прибутку в акціонерних товариствах

7. Якщо аудитор не зміг бути присутнім під час проведення інвентаризації товарно – матеріальних цінностей у зв'язку з непередбаченими обставинами, то він повинен :

- а) відмовитися від проведення аудиту внаслідок обмеження обсягу роботи;
- б) надіслати свого помічника;
- в) самостійно провести інвентарний підрахунок або спостерігати за проведенням інвентарного підрахунку наступного дня;
- г) погодитися з результатами інвентаризації.

8. Виявлений факт нестачі чи надлишку основних засобів можна підтвердити:

- а) довідкою установи банку;
- б) довідкою бухгалтерії;
- в) інвентаризаційним описом і порівняльною відомістю;
- г) виписками з відповідних реєстрів.

9. Якщо вибраний клієнтом замовник не відповідає ні на перший ні на другий запит щодо позитивного підтвердження дебіторської заборгованості, аудитор повинен:

- а) Надіслати замовнику запит щодо “негативного” підтвердження
- б) Переглянути в деталях рахунки кредиторської заборгованості для визначення, чи винен клієнт гроші замовнику
- в) Убрати з робочих документів аудитора запит щодо підтвердження і вибрати іншого замовника для надіслання запиту
- г) Здійснити альтернативні аудиторські процедури (наприклад, перегляд подальшого надходження грошових коштів) для отримання доказів щодо вибраних рахунків дебіторської заборгованості замовника.

10. Головними завданнями аудиту дебіторської заборгованості є:

- а) Перевірка наявності та правильності оформлення документів на відвантаження продукції;
- б) Перевірка правильності нарахування амортизації;
- в) Контроль правильності перенесення вхідного сальдо на рахунок та визначення його на кінець звітного періоду;
- г) Контроль виконання трудової дисципліни.

11. Аудитор в основному перевіряє розподіл обов'язків щодо виконання операцій, пов'язаних із товарно-матеріальними запасами за допомогою:

- а) Опитування персоналу та спостереження за ним
- б) Методу перевірки рахунків та відсікання
- в) Аналітичних методів та повторного розрахунку сум в рахунках-фактурах
- г) Перевірки та співставлення документації

12. Назвіть види діяльності підприємства:

- а) операційна, фінансова, інша звичайна, надзвичайна;
- б) основна, надзвичайна, фінансова, операційна;

- в) надзвичайна, фінансова, інша звичайна;
- г) вищевказані види (б,в);
- д) основна, допоміжна, звичайна, надзвичайна.

13. Наступні події розглядаються у міжнародній практиці аудиту як такі, що мають відбутись:

- а) На дату балансу;
- б) На дату аудиторського висновку;
- в) У період після дати бухгалтерського балансу до дати зборів акціонерів;
- г) У період після дати бухгалтерського балансу до дати аудиторського висновку.

14. Проведення інвентаризації запасів здійснюється аудитором на першому етапі та провадиться з метою:

- а) Установлення фактів незаконного привласнення виручки;
- б) Дотримання працівниками комерційної таємниці;
- в) Перевірки даних фінансової звітності;
- г) Виявлення товарів, які вже відвантажені, але у реалізацію в цьому періоді не включені.

15. Як класифікуються наступні події?

- а) Події, що мали місце, або були виявлені після дати складання балансу та звіту, але до дати складання аудиторського висновку;
- б) події, виявлені після дати аудиторського висновку, але до опублікування фінансової звітності;
- в) події, виявлені до дати складання аудиторського висновку;
- г) Все з вищенаведеного.

16. Які фінансові коефіцієнти використовуються для характеристики фінансової стійкості підприємства?

- а) автономії, співвідношення позикових і власних коштів, забезпеченості власними засобами, маневреності, фінансування;
- б) автономії, співвідношення позикових і власних коштів, забезпеченості власними засобами, маневреності, погашення дебіторської заборгованості;
- в) обертає мості запасів і власного капіталу, співвідношення позикових і власних коштів, забезпеченості власними засобами, маневреності, фінансування;
- г) автономії, співвідношення позикових і власних коштів, стійкості економічного зростання, котировки акцій, маневреності, фінансування.

17. Вимогам яких нормативних документів повинна відповідати фінансова звітність підприємства?

- а) Закону України “Про аудиторську діяльність” та П(С)БО №10;
- б) Міжнародним стандартам бухгалтерського обліку та міжнародні стандарти аудиту;
- в) Кодексу аудиторської етики та Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”;
- г) Закону України “Про фінансовий облік та фінансову звітність в Україні” та П(С)БО №1-

18. Коли аудиторів слід розробляти загальну стратегію та докладний підхід до аудиту із зазначенням очікуваного характеру, часу та обсягу робіт?

- а) Коли аудитор отримує відповідь на запити про позитивне підтвердження
- б) Коли клієнт платить аудиторів попередній гонорар
- в) Під час етапу планування аудиту, без внесення подальших змін
- г) Під час етапу планування аудиту, з внесенням подальших необхідних змін під час проведення аудиту.

19. Яка інформаційна база аудиторської перевірки руху готової продукції?

- а) картка складського обліку готової продукції;
- б) договори з покупцями;
- в) рахунок - фактура;
- г) немає правильної відповіді.

20. Що є предметом аудиту стану обліку?

- а) господарські процеси та операції на позабалансових рахунках;
- б) встановлення ефективності системи обліку;
- в) процеси та господарські операції, пов'язані зі створенням статутного капіталу підприємства;
- г) процеси та господарські операції, пов'язані з наявністю, рухом та використанням виробничих запасів.

21. Завдання аудиту стану обліку наступні:

- а) дослідження організації документообігу та встановлення якості оформлення документів;
- б) перевірка організації складського господарства;
- в) вивчення розподілу функціональних обов'язків та їх дотримання працівниками бухгалтерії підприємства;
- г) перевірка наявності затверджених кошторисів та дотримання законності використання коштів цільового фінансування і надходжень.

22. Під час перевірки повноти оприбуткування виручки від реалізації готової продукції аудитор повинен упевнитися в наступному:

- а) постачальникам не були сплачені кошти;
- б) було правильно створено резерв сумнівних боргів;
- в) у документах на відвантаження наявні всі облікові записи та виписано податкову накладну;
- г) правильно обчислено природний убуток.

23. При складанні плану аудиторської роботи, яку необхідно виконати на етапі складання письмового договору з клієнтом, аудитор повинен розглянути можливість підтвердження залишків на рахунках дебіторської заборгованості на проміжну дату (до кінця року), якщо:

- а) Необхідно буде розглянути наступне погашення дебіторської заборгованості

- б) Узагальнена оцінка властивого ризику та ризику контролю по відношенню до стверджень, які містяться у фінансових звітах щодо дебіторської заборгованості є прийнятно низьким
- в) Необхідно буде використовувати негативні підтвердження
- г) Одночасно здійснюється аудиторська перевірка грошових коштів та дебіторської заборгованості

24. Аудитор виконує огляд ведення обліку послідовності нумерації рахунків та документів по відвантаженню, найбільш ймовірно для того, щоб підтвердити представлене у фінансових звітах ствердження керівництва підприємства про:

- а) Наявність або виникнення
- б) Права та обов'язки
- в) Оцінку або розміщення
- г) Повноту

25. Виконання однією особою виписки виданих касових ордерів і видачі грошей з каси є доказом.:

- а) низького рівня внутрішнього контролю на підприємстві;
- б) виконання працівниками несумісних функцій;
- в) наявності прямого розкрадання коштів з каси підприємства;
- г) правильної організації внутрішнього контролю.

26. Яка послідовність перевірки фінансової звітності?

- а) формальна перевірка, аналітична перевірка, перевірка по суті та рахункова перевірка показників фінансової звітності;
- б) аналітична перевірка, формальна перевірка, перевірка по суті та рахункова перевірка показників фінансової звітності;
- в) перевірка по суті та рахункова перевірка показників фінансової звітності; формальна перевірка, аналітична перевірка,
- г) хронологічна перевірка, формальна перевірка, аналітична перевірка, перевірка по суті та рахункова перевірка показників фінансової звітності.

27. Які завдання аудиту облікової політики?

- а) встановити наявність наказу (розпорядження) керівника про прийняття облікової політики підприємства;
- б) визначити відповідність прийнятої облікової політики вимогам законодавства та П(С)БО;
- г) наявність статуту та установчих документів.

28. Головні ознаки шахрайства з основними засобами наступні:

- а) Нестачі грошових коштів
- б) Продаж за вартістю, яка сфальсифікована управлінцями
- в) Відсутність відповідних документів
- г) Великі особисті борги робітників або великі втрати компанії у цьому періоді.

29. В якому обліковому реєстрі і на яких рахунках можна перевірити суми здійснених витрат на забезпечення пожежної охорони, службові відрядження в межах норм., перевезення працівників до місця роботи?

- а) у журналі –ордері 10 (рахунок 23);
- б) у журналі –ордері 9;
- в) у журналі –ордері 15;
- г) у журналі –ордері 10.3 (рахунок 92).

МОДУЛЬ 3. УЗАГАЛЬНЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ АУДИТУ

1. Параграф, що описує обсяг аудиторської перевірки, у стандартному безумовно-позитивному висновку включає все з нижче наведеного, за винятком:

- а) “Ми провели нашу аудиторську перевірку згідно з Міжнародними Стандартами Аудиту (або Національними стандартами)...”;
- б) “Аудиторська перевірка включає вивчення, на основі тестування, доказів, які підтверджують суми та інформацію, розкриті у фінансовій звітності”;
- в) З нашої точки зору, фінансова звітність надає правдиву та достовірну картину фінансового стану підприємства;
- г) “Ми вважаємо, що шан аудит надає достатню основу для висловлення нашого висновку”.

2. Для формулювання аудиторського висновку аудитору необхідно:

- а) вивчити всю наявну інформацію за період, що перевіряється та зібрати достатню кількість аудиторських доказів;
- б) перевірити 90% всієї наявної інформації за період, що перевіряються;
- в) скористатися інформацією, що надана попереднім аудитором;
- г) перевіряти 50% всієї наявної інформації за період, що перевіряється.

3. Якщо висновки аудитора і клієнта з певних питань аудиту не збігаються, то:

- а) аудитор відмовляється надати аудиторський висновок;
- б) аудитор надає умовний висновок;
- в) аудитор надає позитивний висновок, що враховує побажання клієнта;
- г) аудитор надає безумовно –позитивний висновок.

4. Аудиторський висновок про бухгалтерську звітність це:

- а) інформація про своєчасність та повноту сплати податків;
- б) відомості про фінансовий стан перевіреного суб'єкта;
- в) Думку про достовірність бухгалтерської звітності;
- г) немає правильної відповіді.

5. Які види аудиторського висновку є:

- а) безумовно - позитивний
- б) безумовно –позитивний з пояснювальним параграфом, умовно - позитивний;

- в) відмова від висловлення думки;
- г) всі відповіді правильні.

6. *Звіт аудитор по підготовці (компіляції) фінансової інформації надає:*

- а) Не висловлює впевненість щодо фінансової звітності;
- б) Негативну впевненість;
- в) Висновки щодо внутрішнього контролю;
- г) Позитивну впевненість.

7. *З якою метою під час завершення аудиту здійснюється огляд робочих документів аудитором?*

- а) Для оцінки відповідності аудиту чинним стандартам;
- б) Для обґрунтування можливості підприємства продовжувати свою діяльність у майбутньому;
- в) Для оцінки повноти програми аудиту та ступеня її виконання;
- г) Для оцінки можливості подальшої взаємодії з клієнтом.

8. *Робочі документи аудитора призначені в основному для:*

- а) Забезпечення документального обґрунтування аудиторського звіту
- б) Підтвердження відповідності виконуваних аудитором обов'язків з точки зору "Кодексу професійної поведінки"
- в) Спостереження за ефективністю процедур внутрішнього контролю та підтвердження якості аудиторської роботи
- г) Документального підтвердження рівня незалежності аудитора.

9. *Ви зібрали документальні свідчення, що підтверджують залишок основних засобів підприємства на дату складання бухгалтерського балансу. До якого виду робочих документів Ви їх віднесете?*

- а) Постійний файл;
- б) Поточний файл;
- в) Документи управління аудитором;
- г) Документи-свідчення аудиту.

10. *Обов'язковими елементами аудиторського висновку є:*

- а) заголовок, вступний розділ, висновок аудитора про перевірену звітність;
- б) заголовок, вступ, масштаб перевірки, висновок аудитора про перевірену звітність, дата аудиторського висновку, реквізити сторін;
- в) заголовок, масштаб перевірки, висновок аудитора про перевірену звітність, підпис аудиторського висновку;
- г) аудиторський висновок складається у довільній формі.

11. *Інформація, що отримує аудитор для формування аудиторського висновку, оснований на:*

- а) системах внутрішнього контролю;
- б) аудиторських доказах;
- в) контролю якості;
- г) плануванні аудиту.

12. *Чи несе відповідальність аудитор України за події, що сталися на підприємстві після дати складання річної бухгалтерської звітності до дати*

підписання аудиторського висновку за Законом України “Про аудиторську діяльність”?

- а) Так;
- б) Ні.

13. Який вид висновку повинен обрати аудитор у випадку коли його думка суперечить даним перевіреної звітності підприємства у цілому?

- а) Умовно-позитивний;
- б) Негативний;
- в) Відмова у висновку;
- г) Позитивний.

14. Якими критеріями достовірності звітності користується аудитор України для аудиторського висновку?

- а) Відповідність обліку вимогам міжнародним стандартам;
- б) Відповідність обліку чинному законодавству та встановленим нормативам бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності України;
- в) Відповідність правилам міжнародного договору України;
- г) Відповідність обліку вимогам нормативів, затверджених Аудиторською палатою України.

15. Вступний параграф стандартного аудиторського безумовно-позитивного висновку по фінансовій звітності містить одне з наступних положень:

- а) “Керівництво компанії несе відповідальність за цю фінансову звітність”
- б) “Ми вважаємо, що наш аудит надає достатню основу для висловлювання нашої думки”
- в) “Ми здійснили нашу аудиторську перевірку згідно з Міжнародними стандартами аудита”
- г) “Аудит включає перевірку, на основі тестів, доказів щодо сум та розкриття у фінансовій звітності”.

16. При виконанні яких умов надається умовно –позитивний висновок?

- а) під час перевірки мало місце обмеження в інформації, яке однак не здійснило істотного впливу на думку аудитора;
- б) під час перевірки були встановлені факти невідповідності діючому законодавству;
- в) відхилення, які були виявлені під час перевірки, не були ліквідовані до складання аудиторського звіту;
- г) немає правильної відповіді.

17. Кожний раз, коли аудитор робить висновок, який відрізняється від безумовно-позитивного, чіткий опис усіх суттєвих причин повинен бути включений до аудиторського звіту, разом з:

- а) Кількісною оцінкою можливого впливу на фінансову звітність, якщо це можливо;
- б) Окремим параграфом, в якому аналізується аудиторський ризик;
- в) Посилання на примітку, яка описує ствердження керівництва, на основі яких підготовлені фінансова звітність;

г) Обговорення реакції керівництва на аудиторський звіт.

18. *Яке призначення аудиторського висновку за законодавством України?*

- а) Це свідчення про дотримання вимоги Закону України "Про аудиторську діяльність";
- б) Це висновок стосовно достовірності звітності, повноти й відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності;
- в) Це необхідна умова подання річної бухгалтерської звітності до податкової інспекції згідно з Положенням про організацію бухгалтерського обліку та звітності;
- г) Це вимога органів податкової адміністрації.

19. *Аудиторський висновок підписують:*

- а) тільки керівник аудиторської фірми;
- б) Особи які зазначені у п.1, а також керівник організації – клієнта.
- в) Особи які зазначені у п.1, а також керівник та головний бухгалтер організації – клієнта.
- г) тільки аудитор, який має кваліфікаційний атестат;

20. *Якими критеріями достовірності звітності користується аудитор України для аудиторського висновку?*

- а) Відповідність обліку вимогам міжнародним стандартам;
- б) Відповідність обліку чинному законодавству та встановленим нормативам бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності України;
- в) Відповідність правилам міжнародного договору України;
- г) Відповідність обліку вимогам нормативів, затверджених Аудиторською палатою України.

21. *Який розділ аудиторського висновку дає упевненість, що аудиторська перевірка здійснена відповідно до вимог чинного законодавства? :*

- а) масштаб перевірки;
- б) вступна частина;
- в) заголовок;
- г) підпис аудиторського висновку.

22. *Аудиторський висновок по фінансовій звітності може бути модифікований, але при цьому залишатися "безумовно-позитивним":*

- а) Коли аудитора змушують суттєво обмежити обсяги аудиторської перевірки;
- б) Якщо фінансову звітність укладено згідно з Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, але до фінансової звітності немає приміток;
- в) Коли аудитор підписує угоду на виконання "огляду" або "компіляції" (підготовки) фінансової звітності;
- г) Якщо аудитор додає "пояснювальний" параграф для того, щоб висвітлити той фактор, який впливає на фінансову звітність, і який детальніше розкривається у примітці до фінансової звітності.

23. *Які обов'язкові реквізити висновку аудитора України?*

- а) Назва документа, місце складання, дата, гриф погодження, гриф затвердження, номер, заголовок, текст, підписи, печатка;

- б) Назва документа, назва фірми, номер ліцензії та сертифікату, адресант, текст, дата підпису, печатка;
- в) Адресат, перевірена звітність, обсяг аудиту, аудиторський висновок, підпис, дата;
- г) Адресат, обсяг аудиту, аудиторський висновок, підпис, дата.

24. *Яке призначення аудиторського висновку за законодавством України?*

- а) Це свідчення про дотримання вимоги Закону України "Про аудиторську діяльність";
- б) Це висновок стосовно достовірності звітності, повноти й відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності;
- в) Це необхідна умова подання річної бухгалтерської звітності до податкової інспекції згідно з Положенням про організацію бухгалтерського обліку та звітності;
- г) Це вимога органів податкової адміністрації.

25. *Хто має право підписувати аудиторський висновок?:*

- а) аудитор, який проводив аудит;
- б) аудитор, який проводив аудит або директор аудиторської фірми;
- в) директор аудиторської фірми, який має сертифікат;
- г) правильної відповіді немає.

26. *Вкажіть склад підсумкової документації аудиту:*

- а) загальний план , програма аудиту, графік роботи аудитора;
- б) аудиторський висновок, акт приймання –передавання аудиторського висновку;
- в) контрольні розрахунки та аналітичний огляд фінансового стану підприємства;
- г) немає правильної відповіді.

27. *Середовище електронної обробки даних існує у випадках:*

- а) Для обробки інформації на підприємствах використовують персональні комп'ютери;
- б) Для обробки інформації на підприємствах використовують комп'ютери будь-якого типу;
- в) На підприємствах інформація обробляється без використання комп'ютерів;
- г) немає правильної відповіді.

28. *Якщо аудитор не отримав достатньої кількості належних доказів, що зумовило несуттєву незгоду, то він повинен:*

- а) надати безумовно –позитивний висновок;
- б) надати умовно –позитивний висновок;
- в) надати негативний висновок;
- г) відмовитися від надання аудиторського висновку.

29. Розділ аудиторського висновку «Масштаб перевірки» включає таку інформацію:

- а) висновок аудитора про фінансову звітність та її правильність у всіх суттєвих аспектах;
- б) склад звітності, яка перевіряється та розмежування відповідальності за результати аудиту між керівництвом підприємства та аудиторською фірмою;
- в) зміст проведених робіт, які дають впевненість в тому, що аудиторська перевірка здійснена у відповідності до вимоги чинного законодавства;
- г) немає правильної відповіді.

30. До складу програмного забезпечення, що використовується в аудиті, належить:

- а) Тільки системне програмне забезпечення;
- б) Тільки програмне забезпечення;
- в) Операційна система, обслуговуючі програми, прикладне програмне забезпечення.

31. Безумовно –позитивний висновок надається аудиторською фірмою у такому разі:

- а) коли під час проведення аудиту були створені оптимальні умови для проведення аудиту;
- б) надана вся необхідна і достатня інформація для досягнення мети аудиту;
- в) аудитор дійшов висновку, що фінансові звіти справедливо й достовірно відображають інформацію відповідно до визначеної концептуальної основи фінансової звітності;
- г) немає правильної відповіді.

32. Що розуміють під датою завершення аудиту?

- а) дату, коли висновок аудитора передають клієнту;
- б) дату, коли аудитор узгодив з клієнтом зміст і форми фінансової звітності;
- в) дату фактичного закінчення виконання процедур;
- г) дату опублікування річної звітності клієнта.

33. До аудиторського висновку не включається:

- а) адресат;
- б) опис перевірених документів;
- в) рівень аудиторської гарантії;
- г) опис виявлених невідповідностей.

34. Вплив комп'ютерів на систему бухгалтерського обліку і пов'язані з нею ризики залежать від:

- а) контрольного середовища на підприємстві;
- б) стану бухгалтерського обліку;
- в) характеру файлів і програм, що використовуються;
- г) структури підприємства.

35. У якій послідовності виконуються процедури при роботі зі спеціальним аудиторським програмним продуктом?

- а) Визначення завдань, які необхідно вирішити при перевірці, складання плану виконання поставлених завдань, налаштування стандартних програмних засобів, перевірка сформованих на машинних носіях даних;
- б) Складання плану виконання поставлених завдань, визначення завдань, які необхідно вирішити при перевірці, налаштування стандартних програмних засобів, перевірка сформованих на машинних носіях даних;
- в) Налаштування стандартних програмних засобів, визначення завдань, які необхідно вирішити при перевірці, складання плану виконання поставлених завдань, перевірка сформованих на машинних носіях даних;
- г) Перевірка сформованих на машинних носіях даних, визначення завдань, які необхідно вирішити при перевірці, складання плану виконання поставлених завдань, налаштування стандартних програмних засобів.

36. Якщо при проведенні аудиту в комп'ютерному середовищі було залучено експерта з досліджуваного програмного продукту, то:

- а) відповідальність за думку і висновок розподіляється між експертом і аудитором;
- б) відповідальність за думку і висновок розподіляється між експертом і аудитором, про що слід обов'язково зазначити в аудиторському висновку;
- г) відповідальність за проведені процедури несе експерт.

37. Основними причинами, які обумовили використання аудиторських комп'ютерних засобів, є:

- а) Відсутність деяких первинних документів;
- б) Відсутність деяких реєстрів бухгалтерського обліку;
- в) Незадовільний рівень надійності бухгалтерських програм клієнта та системи захисту інформації;
- г) немає правильної відповіді.

38. Датою підписання аудиторського висновку є:

- а) дата підписання акта приймання – передавання виконаних робіт;
- б) дата фактичного завершення аудиту;
- в) дата фактичного надання робочої документації аудитора клієнту;
- г) дата формування аудиторського звіту.

39. Середовище електронної обробки даних існує у випадках:

- а) Для обробки інформації на підприємствах використовують персональні комп'ютери;
- б) Для обробки інформації на підприємствах використовують комп'ютери будь-якого типу;
- в) На підприємствах інформація обробляється без використання комп'ютерів;
- г) немає правильної відповіді.

40. Які з наступних видів аудиторських доказів є найбільш надійними:

- а) письмові (документальні) підтвердження залишків (сальдо) дебіторської заборгованості, отримані самим аудитором від дебіторів компанії;
- б) усні заяви керівництва стосовно оцінки товарно-матеріальних запасів;
- в) копії касових квитанцій клієнта;
- г) процедури аналітичного огляду.

41. Процедури отримання аудиторських доказів включають:

- а) Інспектування та спостереження (фізичний огляд та спостереження);
- б) Опитування (запит) та підтвердження;
- в) Підрахунки та аналітичні процедури;
- г) Все з вищенаведеного.

42. Аудиторськими доказами циклу закупок (процесу постачання) є:

- а) Первинні документи на оприбуткування запасів
- б) Прибуткові касові ордери
- в) Засновницькі документи підприємства
- г) Звіти матеріально-відповідальних осіб.

43. Який метод використовується в зарубіжній практиці як надійний доказ надходження грошей у касу чи видачі готівкою?

- а) Підтвердження матеріально-відповідальних осіб;
- б) Зустрічна перевірка;
- в) Метод опитування;
- г) Банківське підтвердження.

б. Шахрайство при складанні фінансової звітності можливо визначити таким чином:

- а) будь-які помилки в фінансовій звітності підприємства;
- б) розкрадання запасів підприємства довіреними працівниками;
- в) навмисне викривлення фінансової звітності шляхом неправильного відображення або приховування сум з метою ведення в оману її користувачів;
- г) всі вказані вище ситуації є шахрайством при складанні фінансової звітності.

44. Аудиторськими доказами циклу закупок (процесу постачання) є:

- а) Первинні документи на оприбуткування запасів
- б) Прибуткові касові ордери
- в) Засновницькі документи підприємства
- г) Звіти матеріально-відповідальних осіб

45. Детальне тестування операцій та залишків за рахунками нематеріальних активів передбачається завданнями аудиту і включає перевірку:

- а) Основних елементів облікової політики підприємства;
- б) Витрат на ремонт та модернізацію обладнання;
- в) Права власності патентів, ліцензій, торгових знаків;
- г) Розрахунок фактичної собівартості виготовленої продукції.

46. Аудиторські докази потрібні для:

- а) Укладання угоди на аудиторську перевірку;
- б) Для складання плану аудиторської перевірки;
- в) Для складання робочої програми;
- г) Для складання аудиторського висновку.

47. Які прийоми отримання аудиторських доказів за класифікацією МНА Ви застосовуєте, щоб підтвердити залишки по розрахунках з бюджетом?

- а) Підрахунок;
- б) Підтвердження;
- в) Прослідковування;
- г) Спостереження.

48. Які з наступних видів аудиторських доказів є найбільш надійними:

- а) письмові (документальні) підтвердження залишків (сальдо) дебіторської заборгованості, отримані самим аудитором від дебіторів компанії;
- б) усні заяви керівництва стосовно оцінки товарно-матеріальних запасів;
- в) копії касових квитанцій клієнта;
- г) процедури аналітичного огляду.

49. Які з перелічених доказів є найменш достовірними?

- а) документи, отримані аудитором поштою від третіх осіб;
- б) листування між аудитором і продавцем;
- в) перевірене аудитором замовлення на купівлю;
- г) перевірений аудитором рахунок - фактура продавця.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

У межах навчальної програми студенти пишуть реферати, що є однією з форм індивідуальної роботи, спрямований на більш глибоке засвоєння студентами спеціальних питань діяльності суб'єктів аудиту, набуття навичок узагальнення й аналізу вивчення матеріалу.

Реферат являє собою самостійну працю студента і є підсумком вивчення ним програмного матеріалу та засобом отримання додаткових балів в умовах інтеграції європейської освіти відповідно до вимог Булонської декларації.

Метою реферату є виявлення рівня теоретичної підготовки студента з питань організації і методики аудиту, його уміння самостійно аналізувати й оцінювати ситуації професійного характеру в умовах ринкової економіки.

Структура реферату включає в себе такі змістовні частини:

У вступі розкривається обґрунтування актуальності вибраної теми, мета та завдання реферату, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

В основній частині викладають зміст передбачених планом питань. Виклад кожного питання доцільно завершувати короткими висновками.

Основна частина носить теоретичний характер. У ній перш за все слід розкрити ступінь висвітлення теми у спеціалізованій літературі (огляд літературних джерел), визначити проблемні питання, що потребують наукового і практичного розв'язання. Інформаційною базою аудиту певних об'єктів і операцій є нормативні документи та облікова документація. Нормативні документи за темою реферату наводяться у «Списку використаної літератури». Інформацію про чинні нормативні акти можна отримати у періодичних видання, які є у бібліотеці ХДУХТ: «Баланс», «Бізнес», «Бухгалтерський облік та аудит», «Аудитор», «Все для бухгалтера», «Фінанси», «Вечерний Харків», «Голос України», «Фінанси України», «Вісник бухгалтера» та інших джерелах.

Висновки повинні бути узгоджені з поставленими у вступі завданнями, підпорядковані меті написання реферату. До висновків слід відносити не лише теоретичні положення, але й власні погляди на вирішення досліджуваних питань. Необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати проведених досліджень, уникати загальних фраз, бездоказових тверджень, тавтології.

Реферат виконується на основі використання найновішої літератури, що зумовлює необхідність ретельного вивчення нових видань підручників, навчальних та практичних посібників, монографій вітчизняних та зарубіжних авторів, брошур. Необхідний матеріал, особливо дискусійний, вивчається у відповідних науково – практичних та теоретичних виданнях.

Тема реферату обирається самостійно із зазначеного нижче переліку (повторення тем рефератів у межах однієї академічної групи студентів є не бажаним).

1. Програмне забезпечення для аудитора.
2. Зловживання в умовах КОД.
3. Функції та призначення робочої документації.
4. Структура та види аудиторських висновків.
5. Вимоги до складання робочих документів аудитора.
6. Володіння робочими документами та їх зберігання.
7. Порядок аудиторської (експертної) оцінки вартості об'єктів приватизації.
8. Інвестиційна діяльність та завдання її контролю.
9. Довірчі товариства та аудиторський контроль їх діяльності.
10. Особливості аудиту діяльності акціонерних товариств та підприємств-емітентів.
11. Предметна область аудиторського дослідження оборотних активів.
12. Внутрішній та зовнішній контроль за дотриманням порядку ведення операцій із готівкою.
13. Об'єкти аудиту власного капіталу.
14. О нормативної бази аудиту доходів і фінансових результатів.
15. Контроль якості праці та робочого часу аудитора.

16. Аудиторська істина, її пізнання в аудиті.
17. Суттєвість помилок та шахрайства.
18. Дослідження аудитором можливих порушень (“золоті правила аудитора”).
19. Порівняння термінології, що визначає елементи аудиторського ризику, в різних наукових джерелах.
20. Оцінка ризику та система внутрішнього контролю згідно МСОН № 400.
21. Суб’єкти внутрішнього контролю на прикладі відкритих акціонерних товариств.
22. Мета та методи вивчення системи внутрішнього контролю.
23. Планування роботи аудитора та аудиторської фірми.
24. Використання аудитором інформації юриста підприємства –клієнта під час аудиторської перевірки.
25. Оцінка системи внутрішнього контролю з метою планування аудиторських процедур.
26. Філософський аспект термінів предмет та об’єкт аудиту.
27. Методи господарського контролю в працях вітчизняних економістів.
28. Характеристика основних етичних принципів згідно Кодексу етики міжнародної федерації бухгалтерів.
29. Основні відмінності аудиту від інших форм контролю.
30. Філософський аспект термінів предмет та об’єкт аудиту.
31. Методи господарського контролю в працях вітчизняних економістів.
32. Характеристика основних етичних принципів згідно Кодексу етики міжнародної федерації бухгалтерів.
33. Історія становлення контролю як науки.
34. Контроль як функція управління.
35. Технологія контролю в працях вітчизняних вчених-економістів.
36. Сучасна національна система побудови фінансово –господарського контролю України.
37. Поняття і відмінні риси зовнішнього та внутрішнього аудиту.

Реферат виконується на стандартних аркушах паперу, скріплених у папку. Робота може бути написана від руки або надрукована на друкарській машинці (принтері) через 1,5 інтервали.

Обсяг реферату: 10-15 сторінок, акуратно пронумерованих. Текст розміщується на одній стандартній сторінці паперу з полями: ліворуч –30 мм, праворуч –10, знизу і зверху –20 мм.

Титул і вся робота оформляється з установленим порядком. На титульній сторінці потрібно вказати назву університету, факультет, спеціальність, дисципліну, тему, курс, прізвище та ініціали студента.

План реферату повинен складатись із вступу, пунктів основної частини, висновків, списку використаної літератури. У тексті кожний пункт плану необхідно виділити. Реферат не може бути написаний з використанням лише одного літературного джерела.

Посилання на цитати, запозичені з підручників, монографій, наукових праць оформляються відповідно до встановлених вимог, наприклад (13, с.45).

Число «13» вказує на порядковий номер літературного джерела в списку використаної літератури, а число «45» на сторінку, з якої взята цитата.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавча база

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003р. №436 –IV, зі змінами та доповненнями.
2. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 червня 1999 р. // Урядовий кур’єр. – 1999. – 1 вересня.
3. Закон України “Про аудиторську діяльність” від 14.09.2006. - №140 –V.
4. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003р. №851 –IV, зі змінами та доповненнями.
5. Закон України: Про оподаткування прибутку підприємств від 22 травня 1997 р. № 283 із змінами і доповненнями. www.rada.kiev.ua
6. Закон України: Про податок з доходів з фізичних осіб від 22 травня 2003 р. № 889-IV. www.rada.kiev.ua
7. Положення про сертифікацію аудиторів, затв. Рішенням Аудиторської палати України від 18.11.2002р. (протокол №116).
8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань та господарчих операцій підприємств та організацій, затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11 99г. № 291.
9. Рішення Ради Співки аудиторів України «Положення про порядок проведення ініціативного контролю якості аудиту і супутніх послуг» від 2.01.2003р. №1/03.
10. Інструкція про застосування “Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань та господарчих операцій підприємств та організацій”, затв. наказом Мінфіну України від 30 листопада 1999 р. №291.
11. Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно –матеріальних цінностей, коштів і документів і розрахунків, затв. наказом Мінфіну України від 11.08.94р. №69 зі змінами.
12. Національні стандарти бухгалтерського обліку в Україні: Закон. положення. Інструкції: Зб. норм.-правов. актів. – К.: Юрінком – Інтер., 2000. – 232с.
13. Международные стандарты аудита и Кодекс этики профессиональных бухгалтеров (1999). – М.: ICAR, 2000. –С.43-47.

14. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435- IV, зі змінами та доповненнями.

Основні підручники та навчальні посібники

16. Янчева Л.Н., Гринько А.П., Макеева З.А. Аудит: Учебное пособие/ ХГУПТ. –Харьков, 2005. –130с.:ил.
17. Гончарук Я.А., Рудницький В.С. Аудит: Вид.2-ге, перероблене та доповнене. –Львів: Оріяна –Нова, 2004. –292с.
18. Загородній А.Г., Корягін М.В., Єлисеєв А.В., Полякова Л.М. Аудит: теорія та практика: Вид. 2-ге, перероблене та доповнене –Львів: “Львівська політехніка”, 2004. –453с.
19. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: Навч. Посіб. –К.: Каравела, 2004. -568с.
20. Аудит: Навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисц. / В. Я. Савченко, В. О. Зотов, С. А. Кириленко та ін. – К.: КНЕУ, 2003. – 268 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

21. Бутинець Ф.Ф. Аудит: 3-те вид., доп. і перероб. –Житомир : ПП»Рута», 2005. -512с.
22. Баклан В.П. Независимый финансовый контроль во Франции // Контроллинг. –1991. -№4.
23. Білуха М.Т. Курс аудиту: підручник. 2-ге вид., перероб. – К.: “Вища школа”: Т-во “Знання”, КОО, 1999. –574.
24. Бондаренко Н.О., Понікарова В.Д., Попова С.М. Аудит суб’єктів підприємницької діяльності: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. –300с.
25. Ватуля І.Д., Канцедал Н.А., Пономаренко О.Г. Аудит. Практикум. Навч. посібник. –К.: Центр учебной литературы, 2007 -304с.
26. Голубович А. Д., Ситнин А. Р., Хинкин Б. Л. Финансы и бизнес: анализ финансовых отчетов зарубежных корпораций (рекомендации для аудиторов) / Под ред. Г. И. Микерина.– М.: Объединение кредитно-финансовых предприятий (Минатеп), 1991.– 70 с.
27. Гутцайт Е. М. Аудит: концепция, проблемы, эффективность, стандарты.– М.: «ЭЛИТ 2000», «ЮНИТИ–ДАНА», 2002.– 400 с.
28. Додж Рой. Краткое руководство по стандартам и нормам аудита (Аудит: теория и практика): Пер. с англ. –М.: Финансы и статистика; ЮНИТИ, 1992. –240 с.
29. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація. –К.: Т-во “Знання”, КОО, 2001. –402 с.
30. Дефлиз Ф.Л. , Дженик Г.Р. , О’Рейли В.М. , Хирш М.Б. Аудит Монтгомери / Пер. с англ.; под ред. Я.В. Соколова. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 542с.

31. Зубілевич С.Я., Голов С.Ф. Основи аудиту. –К.: Ділова Україна, 1996. –373 с.
32. Кужельний М.В., Калюга Є.В., Калюга О.В. Контроль фінансової звітності та правильності її складання./ За ред. д.е.н. М.В. Кужельного. –К.: Ельга, Ніка-центр, 2001. –334 с.
33. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Основи аудиту: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. – Львів: Піча Ю.В.; К.: “Каравела”; Львів: “Новий Світ – 2000”, 2002. –504 с.
34. Кузьминский А. , Кужельный Н. , Петрик Е. , Савченко В. и др. Аудит: Практ. пособие / Под ред. А. Кузьминского. – К.: Учетинформ, 1996. – 283с.
35. Кириленко С. А. Внутрішній аудит і система внутрішнього контролю // Економіка, фінанси, право.– 2003.– Спецвипуск.– С. 12–13.
36. Ковалев В.В. Принципы сертификации бухгалтеров в США // Бухгалтерский учет. – 1992. – № 6. – С. 18–21.
37. Панкова С. В. Связь международных стандартов аудита и финансовой отчетности // Международный бухгалтерский учет.– 2002.– № 1(37).– С. 6–8.
38. Петрик О. А. Аудит: методологія і організація: Монографія.– К.: КНЕУ, 2003.– 260 с.
39. Петрик О. Планування аудиторської перевірки / Вчені записки: Наук. зб. Вип. 3.– К.: КНЕУ, 2001.– С. 218–227.
40. Петрик О. А. Методика та організація розробки пропозицій щодо проведення аудиту і надання консультаційних послуг у міжнародній практиці // Вісник податкової служби України.– 2002.– № 40.– С. 54–58.
41. Підготовка та оприлюднення звітів у країнах Євросоюзу. Європейська федерація експертів (Federation des Experts Comptables Europeens, FEE). «Забезпечення постійного контролю. Зовнішній аудит в Європі» // Бухгалтерський облік і аудит.– 2002.– № 3.– С. 55–62.– № 4.– С. 50–52.
42. Подольский В.И., Поляк Г.Б., Савин А.А., Сотникова Л.В. Аудит: учебник для вузов под ред. проф. Подольского. –М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997. –432 с.
43. Рудницький В.С. Методологія і організація аудиту. –Тернопіль: Економічна думка”, 1998. –192 с.
44. Робертсон Дж. Аудит/Пер. с англ.. – М.: KRMG, Контакт, 1993. – 496с.
45. Сопко В. Аудит у країнах співдружності незалежних держав // Бухгалтерський облік і аудит. – 1996. – № 8. – С. 4–12.
46. Терехова В. А. Зарубежный опыт организации аудита: краткий исторический обзор и методология // Международный бухгалтерский учет.– 2002.– № 1(37).– С. 22–27.

47. Шимін В. Порівняння національних і міжнародних методологічних та організаційних принципів аудиту // Бухгалтерський облік і аудит. – 2002.– № 2.– С. 40–44.
48. Щадилова С.Н. Бухгалтеру о внутреннем аудите. –М.: АО «ДИС», 1995. – 144 с.

**ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ІНШИХ ПОСІБНИКІВ,
МЕТОДИЧНИХ ВКАЗІВОК ДО ПРОВЕДЕННЯ КОНКРЕТНИХ
ВИДІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ**

49. Робоча програма з дисципліни “Аудит”. – Х.: ХДАТОХ, 2004.
50. Янчева Л.М., Акімова Н.С., Наумова Т.А.. Опорний конспект лекцій у структурно –логічних схемах курсу “Аудит” для студентів спец. 6.050100. – Х.: ХДУХТ, 2006.
50. Янчева Л.М., Акімова Н.С., Наумова Т.А. Збірник задач для практичних занять з курсу “Аудит” для студентів спец. 6.050100. – Х.: ХДУХТ, 2006.
51. Акімова Н.С., Наумова Т.А. Тести для поточного контролю знань студентів з курсу “Аудит” для студентів спец. 6.050200– Х.: ХДУХТ, 2006.
52. Янчева Л.М., Акімова Н.С., Наумова Т.А.. Сборник тестов для итогового контроля знаний студентов по курсу «Аудит» для студентов экономических специальностей – Х.: ХГУПТ, 2005.
53. Кімова Н.С., Наумова Т.А. Аудиторський висновок: Практикум/ Методичні рекомендації щодо складання аудиторського висновку з курсу “Аудит ” для студентів економічних спеціальностей - Х.: ХДУХТ, 2003.
54. Янчева Л.М., Акімова Н.С., Наумова Т.А. Методичні вказівки для практичного заняття за темою «Аудит обліку, звітності та фінансового стану господарюючих суб’єктів» з курсу “Аудит” для студентів спец. 6.050200. – Х.: ХДУХТ, 2008.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ

Органічною складовою навчального процесу є контроль рівня знань.

Під час вивчення дисципліни “Аудит ” застосовується поточний, проміжний і підсумковий контроль знань. Усі ці види контролю тісно взаємопов’язані та організуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу і забезпечити об’єктивне оцінювання рівня їх знань.

Оцінювання знань, умінь та навичок студентів з дисципліни враховує види занять, передбачених навчальним планом, який передбачає лекційні, семінарські та практичні заняття, а також самостійну роботу.

Перевірка та оцінювання знань студентів з дисципліни “Аудит ” може проводитися декількома **методами**:

1) *Поточний контроль*:

- а) оцінювання знань студентів під час семінарських і практичних занять(реферат);
- б) оцінювання знань з використанням поточних тематичних тестів;
- в) виконання домашніх завдань.

2) *Проміжний контроль*:

- а) оцінювання знань на основі блочно-модульних тестів;
- б) проведення підсумкових письмових контрольних робіт за окремими модулями дисципліни.

3) *Підсумковий контроль*:

- а) проведення іспиту з усього курсу.

Оцінювання знань студентів під час семінарських і практичних занять проводиться за шкалою 10, 5, 0 балів. За темами “Вступ до курсу “Аудит”, “Аудит, його зміст та класифікація””, «Система внутрішнього контролю на підприємстві», «Аудит найважливіших напрямків діяльності підприємств», «Робочі документи аудитора», «Аудит у комп’ютерному середовищі» практичні заняття не виконуються, а проводиться семінарське заняття.

Реферат оцінюється за шкалою 10, 5, 0 балів.

10 балів – виставляється за повне і правильне виконання практичних завдань (реферату) з теми відповідно до встановлених вимог;

5 балів – виставляється у разі допущення неточностей, неповного виконання завдання (реферату);

0 балів – виставляється у разі відсутності або неправильного виконання практичних завдань (реферату).

При проведенні *поточного тематичного тестування* визначається рівень знань студентів з теоретичних питань курсу. Мінімальна кількість правильних відповідей студента на тестове завдання з теми курсу, що дозволяє оцінити результати тестування позитивно (тобто “Зараховано”), має бути більше 70% від загальної кількості запитань тестового завдання.

Виконання домашніх завдань є невід’ємною частиною засвоєння курсу. Оцінювання виконання домашніх завдань здійснюється за двобальною шкалою – “Зараховано”, “Не зараховано”. Особлива увага при цьому приділяється:

1. якості та самостійності виконання завдань;
2. своєчасності складання завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу).

За творчий характер виконуваних завдань та своєчасність їх складання викладачеві студент отримує оцінку “Зараховано”, і навпаки, за порушення встановленого графіка навчального процесу, неякісне виконання завдань, за списування – “Не зараховано”.

Проміжний контроль знань студентів проводиться у формі тестування та контрольних робіт за окремими темами дисципліни. .

Написання *контрольної роботи* є обов'язковим для кожного студента. Завдання для контрольних робіт комплектуються із 1 теоретичного запитання та 1 завдання відповідної теми. Критеріями, які дозволяють оцінити виконання контрольної роботи позитивно (“Зараховано”) є:

3. відповіді на запитання повинні бути достатньо повними і показувати глибоке засвоєння студентом програмного матеріалу дисципліни;
4. розв'язання завдань повинно бути методично правильним і з належними поетапними поясненнями.

Завдання для проведення *тестування* містять запитання одиничного, множинного та впорядкованого вибору. Мінімальна кількість правильних відповідей студента на тестове завдання з розділу курсу, що дозволяє оцінити результати тестування позитивно (тобто “Зараховано”), має бути більше 80% від загальної кількості запитань тестового завдання.

Загальна максимальна кількість балів, яку студент може отримати за поточний контроль:

5. усні відповіді протягом семестру та відвідування занять – 15 балів;
  6. практичні завдання з тем 1-11 - 55 балів;
  7. реферат - 10 балів;
  8. результати трьох контрольних робіт (проміжного контролю) - 20 балів.
- Усього** - 100 балів

Загальна кількість балів за вивчення курсу за результатами поточного контролю виставляється за 100 –бальною шкалою:

Оцінка за 100-бальною шкалою	За національною оцінкою	За шкалою ECTS
0-35 балів	2“незадовільно”з обов'язковим повторним курсом	F
35-59 балів	2 «незадовільно» з можливістю повторного складання	FX
60 -74балів	“задовільно”	DE
75-89 балів	“добре”	BC
90-100 балів	“відмінно”	A

Підсумковий (семестровий) контроль з дисципліни проводиться у формі проведення іспиту.

Проведення іспиту – це важливий метод контролю та оцінки знань студентів з дисципліни. Умовою допуску до іспиту є виконання усіх обов'язкових робіт і завдань з дисципліни.

До іспиту допускаються студенти, які отримали загальну кількість балів не менше 60; всі види завдань є обов'язковими для виконання.

Результати іспиту оцінюються за чотирибальною системою: “Відмінно”, “Добре”, “Задовільно”, “Незадовільно”.

Відмінному рівню відповідає виявлення всебічного системного і глибокого знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою дисципліни; уміння використовувати їх для розв'язання як типових, так і нетипових практичних ситуацій; виявлення творчих здібностей у розумінні, викладі і використанні навчально-програмного матеріалу.

Оцінка “Добре” ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у

логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у розрахунках при розв'язанні практичних завдань.

Оцінка “Задовільно” ставиться у випадках, коли студент засвоїв в основному матеріал лекційного курсу, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, допустився грубих помилок у розрахунках при розв'язанні практичного завдання.

Оцінка “Незадовільно” ставиться студентові, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання, не вміє або неправильно виконує розрахунки при розв'язанні практичних завдань.

Відмінному рівню відповідає виявлення всебічного системного і глибокого знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою дисципліни; уміння використовувати їх для розв'язання як типових, так і нетипових практичних ситуацій; виявлення творчих здібностей у розумінні, викладі і використанні навчально-програмного матеріалу.

2.4. ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою частиною навчального процесу, активною формою самостійної роботи студентів.

Мета контрольної роботи полягає в закріпленні та поглибленні теоретичних знань, набутих студентом у процесі вивчення курсу, виробленні облікової інформацією, робити розрахунки і висновки.

У контрольній роботі студент повинен розкрити зміст обраного питання, зіставити первинну документацію і зробити її облікову обробку.

Контрольна робота складається з двох частин: теоретичної і розрахункової. Розрахункова частина передбачає розв'язання завдань наведених у методичних рекомендаціях для студентів заочної форми навчання.

Варіанти контрольних робіт за темами курсу

Варіант № 1

1. Предмет і об'єкти аудиту
2. Методика визначення аудиторського ризику
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 2

1. План та програма аудиту
2. Створення і функціонування аудиторських фірм
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 3

1. Процедури аудиту і їх види
2. Суть, значення та поняття аудиту
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 4

1. Метод і методичні прийоми аудиту
2. Подальші події і оцінка їх аудитором
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 5

1. Оцінка якості роботи аудиторів
2. Методика проведення аудиту активів підприємства
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 6

46. Поняття аудиторського звіту та його структура
47. Методика проведення аудиту основних засобів
48. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 7

1. Аудиторські докази, їх класифікація та вимоги до них
2. Аудит зобов'язань підприємства
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 8

1. Види аудиторських висновків
2. Методика проведення аудиту капіталу підприємства
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 9

1. Класифікація робочих документів аудитора
2. Методика проведення аудиту нематеріальних активів
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 10

1. Види аудиту та їх особливості
2. Аудит запасів
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 11

1. Методика складання договору про надання аудиторських послуг
2. Методика проведення аудиту грошових коштів
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 12

1. Суттєвість помилок в аудиті
2. Методика проведення аудиту рахунків дебіторів
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 13

1. Способи виявлення помилок та шахрайства
2. Етапи аудиторської перевірки
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 14

1. Аудитор, його статус та сертифікація
2. Аудиторський ризик та його складові
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 15

1. Мета і завдання документування процесу аудиту
2. Методика отримання аудиторських доказів
3. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 16

4. Аудит у комп'ютерному середовищі
5. Використання методики експрес-аналізу бухгалтерської звітності
6. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 17

7. Аудит об'єктів приватизації
8. Методика визначення аудиторського ризику
9. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 18

10. Предмет і об'єкти аудиту
11. Аудит експортно-імпортних операцій підприємства
12. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 19

13. Класифікація робочих документів аудитора
14. Аудит цінних паперів
15. Завдання для розв'язання [50].

Варіант № 20

16. Аудиторська перевірка ліквідності та фінансової стійкості суб'єктів
17. Обман та шахрайство
18. Завдання для розв'язання [50].

ДОДАТКИ

Додаток 1

Договір про надання аудиторських послуг

Місце укладання

Дата

Аудиторська фірма (*найменування аудиторської організації*), що іменується далі “Виконавець”, в особі Генерального директора (*прізвище, ім'я, по батькові відповідальної особи*), що діє на основі Статуту, з одного боку, і (*найменування економічного суб'єкта*), що іменується далі “Замовник”, в особі Генерального директора (*прізвище, ім'я, по батькові відповідальної особи*), що діє на основі (*документ, який визначає повноваження*), з другого боку, уклали цей договір про наступне:

1. Мета договору

Мета цього договору – визначити основу, на який ми повинні діяти як аудитори компанії (її філіалів), визначити права і обов'язки вашої компанії і нашої.

2. Предмет договору

Замовник доручає, а виконавець виконує роботи:

Проведення аудиторської перевірки фінансової звітності Замовника за період з (*дата початку звітного періоду*) по (*звітна дата*) і складання аудиторського висновку про достовірність цієї звітності, а також письмової інформації (звіту) аудитора керівництву економічного суб'єкта за результатами проведення аудиту;

Надання супутніх аудиту послуг (перелік послуг) і документальне оформлення результатів.

3. Права і обов'язки Виконавця

3.1. Проводити аудит фінансової звітності Замовника, керуючись Законом України “Про аудиторську перевірку” від 22 квітня 1993р. та Нормативами аудиторської діяльності, затвердженими Аудиторською палатою України.

3.2. Самостійно визначати форми і методи аудиторської перевірки, виходячи з вимог нормативних актів України, а також конкретних умов договору із замовником.

3.3. Має право перевіряти в повному обсязі документацію про фінансово-господарську діяльність, наявність коштів, цінних паперів, матеріальних цінностей, одержувати роз'яснення з питань, що виникли в ході аудиту, і додаткові відомості та необхідні для аудиторської перевірки.

3.4. Перевіряти наявність майна, грошей, цінностей, вимагати від керівництва господарюючого суб'єкта проведення контрольних оглядів, замірів виконаних робіт, визначення якості продукції, щодо яких здійснюється перевірка документів.

3.5. Має право одержувати за письмовим запитом необхідну для здійснення аудиторської перевірки інформацію від третіх осіб.

3.6. Має право залучати до участі у виконанні робіт, передбачених у договорі, додаткових аудиторів (спеціалістів), сторонніх консультантів чи експертів за згодою Замовника.

3.7. Має право відмовитись від проведення аудиторської перевірки чи від висловлення своєї думки щодо достовірності фінансової звітності в аудиторському висновку у разі неподання Замовником необхідної інформації.

3.8. Зобов'язаний кваліфіковано проводити аудиторську перевірку, а також надавати інші аудиторські послуги.

3.9. Інформувати Замовника про виявлені в ході проведення аудиту недоліки у веденні бухгалтерського обліку і звітності, організації і функціонуванні внутрішнього контролю.

3.10. Зобов'язаний забезпечити схоронність документів, одержаних і складених у ході аудиторської перевірки, ф не розголошувати їх зміст без згоди власника (керівника) Замовника, за винятком випадків, передбачених законодавчими актами України, незалежно від продовження чи припинення відносин з Замовником і без обмеження строком давності.

3.11. Підготувати аудиторський висновок і письмову інформацію (звіт) аудитора за результатами проведення аудиту, а також акт здавання –приймання виконаних робіт протягом трьох днів з моменту завершення робіт.

3.12. Передати керівнику чи уповноваженій особі Замовника один примірник письмової інформації (звіту) аудитора керівництву економічного суб'єкта, що перевіряється, за результатами проведення аудиту.

3.13. Передати Замовнику аудиторський висновок тільки після офіційного одержання у повному обсязі складеної і підписаної фінансової звітності Замовника.

4. Права і обов'язки Замовника

4.1. Має одержувати від Виконавця інформацію про вимоги законодавства щодо проведення аудиту, у тому числі про підстави для зауважень і висновків, зроблених аудитором.

4.2. Має право звернутися з відповідною заявою в орган, який видав Виконавцю свідоцтво на здійснення аудиторської діяльності, для перевірки якості аудиторського висновку.

4.3. Зобов'язаний створювати Виконавцю умови для своєчасного і повного проведення аудиторської перевірки, надавати всю документацію, необхідну для її проведення, давати за запитом Виконавця роз'яснення і пояснення в усній і письмовій формі.

4.4. Нести відповідальність за повноту і достовірність надання для роботи документів, що стосуються предмету перевірки і знаходяться як у Замовника, так і у третіх осіб.

4.5. Не може здійснювати будь-які дії з метою обмеження кола питань, які підлягають з'ясуванню при проведенні аудиторської перевірки чи наданні супутніх аудиторських послуг.

4.6. Не може чинити тиск на Виконавця під час проведення ним робіт, а також з метою зміни його думки щодо достовірності фінансової звітності.

4.7. Затвердити звіт Виконавця і підписати акт здавання-приймання виконаних робіт або подати обґрунтовану відмову від затвердження згідно з п. . . . цього договору протягом трьох днів з моменту подання Виконавцем звіту.

4.8. Самостійно нести відповідальність у разі невиконання рекомендацій Виконавця.

4.9. Своєчасно (згідно з цим договором) здійснювати розрахунки з Виконавцем.

5. Строки виконання робіт

Роботи, передбачені цим договором, мають бути виконані в період з “__” _____200_р. по “__” _____200_р.

6. Вартість аудиторських послуг і порядок розрахунків

6.1. Вартість аудиторських послуг визначається сторонами до початку робіт.

6.2. Вартість аудиторських послуг згідно з цим договором становить (сума цифрами і прописом), у тому числі ПДВ( ).

6.3. Оплата здійснюється у національній валюті України.

6.4. Оплату аудиторських послуг Замовник здійснює на основі рахунку, який виписує Виконавець.

6.5. Оплата робіт проводиться в такому порядку: ( )% від вартості робіт Замовник перераховує на розрахунковий рахунок виконавця протягом трьох днів з дати початку робіт, ( )% від вартості робіт Виконавця – протягом трьох днів після підписання приймання і здавання акту.

6.6. У разі невиконання Замовником зобов'язань, щодо оплати, Замовник оплачує Виконавцю пеню у розмірі ( )% від суми платежу.

6.7. У разі прострочення виконання робіт з вини Виконавця Виконавець сплачує Замовнику штраф у розмірі ( )% від суми договору за кожний день прострочення.

7. Відповідальність сторін. Порядок вирішення спорів

7.1. Повну відповідальність за додержання порядку ведення бухгалтерського обліку, своєчасне і повне подання фінансової звітності, бухгалтерської звітності користувачам і аудиторам несе Замовник.

7.2. У разі, якщо в процесі виконання аудиторських робіт Замовник не забезпечить надання необхідних аудитору документів або пояснень, або бухгалтерський облік у Замовника перебуває у стані, що потребує відновлення, Виконавець має право призупинити виконання робіт без відшкодування перерахованих в авансовому порядку сум.

7.3. Виконавець має право в односторонньому порядку перенести строк виконання робіт згідно з цим договором у разі невиконання Замовником своїх зобов'язань відповідно до пп.. 4.3 і 4.9 цього договору з повідомленням Замовника.

7.4. Якщо на думку Замовника виконана робота не відповідає встановленим вимогам, то протягом трьох днів після надання виконавцем результатів роботи Замовник повинен подати вмотивовану відмову від прийняття робіт у формі проекту одностороннього акта.

Якщо в установлений строк Виконавець не одержить підписаний акт здавання-приймання або вмотивовану відмову, роботу вважають прийнятою з виконанням усіх умов договору. Акт без підпису Замовника може бути поданий до оплати за умов наявності запису “Зауваження від Замовника в установлений строк не надійшли”.

7.5. У разі виникнення спорів сторони вживуть усіх заходів для їх вирішення шляхом переговорів.

7.6. У тому разі, якщо згода не буде досягнута шляхом переговорів, усі спори, розбіжності і конфлікти, що виникли у зв'язку з виконанням цього договору, а також у разі його порушення чи розірвання, будуть вирішуватись судом (*вказівка конкретного судового органу*).

7.7. За невиконання зобов'язань за цим договором Замовник і Виконавець несуть майнову відповідальність відповідно до чинного законодавства і умов цього договору.

7.8. Розмір майнової відповідальності Виконавця не може перевищувати фактично завданих Замовнику збитків.

8. Конфіденційність

8.1. Обсяг інформації, що не підлягає розголошенню, визначається Замовником і узгоджується з Виконавцем окремим додатком до договору.

8.2. Сторони зобов'язуються зберігати сувору конфіденційність інформації, одержаної під час виконання цього договору, і вжити всіх можливих заходів, щоб запобігти її розголошенню.

8.3. Передача конфіденційної інформації третім особам, публікація чи інше розголошення такої інформації може здійснюватись тільки з письмової згоди другої сторони, незалежно від причини припинення дії цього договору.

8.4. Обмеження щодо розголошення інформації не стосуються загальнодоступної інформації чи інформації, що стала такою не з вини сторін, а також до інформації, що стала відомою стороні з інших джерел до чи після її одержання від другої сторони.

8.5. Виконавець не несе відповідальності у разі передачі інформації державним органам, які мають право вимагати її відповідно до законодавства України.

9. Прикінцеві положення

9.1. Всі доповнення і зміни до цього договору дійсні тільки в тому разі, якщо вони зроблені в письмовій формі і підписані уповноваженими на це особами.

9.2. Цей договір набирає чинності з дня його підписання.

Місце виконання угоди (.....).

10. Строк дії договору

10.1. Строк дії договору (строк).

10.2. Договір можна розірвати за бажанням однієї зі сторін з письмовим повідомленням другої сторони за 15 днів до дати розірвання.

Реквізити сторін:

Виконавець:

(Юридична адреса, банківські реквізити, індивідуальний номер платника податків, статистичні коди, номер свідоцтва на ведення аудиторської діяльності і дата її видачі, найменування органу, що видав свідоцтво Виконавцю)

Виконавець:

(підпис, прізвище, ініціали і посада відповідальної особи)

Замовник:

((Юридична адреса, банківські реквізити, індивідуальний номер платника податків, статистичні коди)

Замовник:

(підпис, прізвище, ініціали і посада відповідальної особи)

Зразок листа – пропозиції на проведення аудиту

Бланк чи кутовий штамп
компанії

Директору аудиторської
фірми

Вихідний №(...)
дата підписання

Просимо Вас провести аудит, метою якого є аналіз стану та результатів діяльності однієї із філій, яка мешкає у США. Ми зобов'язуємося створити всі умови для своєчасного і повного проведення аудиторської перевірки, надавати всю документацію, необхідну для її проведення, давати за запитом Виконавця роз'яснення і пояснення в усній і письмовий формі. Фінансова звітність(Баланс, Консолідована звітність про доходи та нерозподіленому прибутку) філії, де пропонується проведення аудиту додається. (Додаток 5-6).

Керівник виконавчого органу економічного суб'єкта.
(Підпис, прізвище, ім'я, по батькові, посада, дата).

Зразок листа – зобов'язання на згоду про проведення аудиту

Бланк чи кутовий штамп
аудиторської організації

Раді директорів
(найменування
економічного суб'єкта)

Вихідний №(...)
дата підписання

Цим офіційно підтверджуємо прийняття Вашої пропозиції щодо проведення аудиторської перевірки фінансової звітності (найменування економічного суб'єкта).

1. Аудит

Як директор вищеназваної організації Ви несете відповідальність за ведення відповідних облікових реєстрів і підготовку фінансової звітності, яка дає правдиву і об'єктивну інформацію відповідно до Закону України від 16 липня 1999р."про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Бажано отримати письмове підтвердження, що всі операції організації правильно відображені в облікових реєстрах і наш аудиторський звіт буде базуватись на цьому підтвердженні. Відповідальність за попередження і виявлення порушень норм і шахрайства покладена на Вас. Але хоч ми передбачаємо наявність помилок, які базуються на шахрайстві і порушенні норм, ми не шукаємо їх спеціально.

Наш аудит буде проводитись згідно з чинними законодавчими та нормативними актами, які регулюють аудиторську діяльність в Україні: Законом України "Про аудиторську діяльність" від 22 квітня 1993 р. Та національними нормативами аудиту.

Відповідно до діючих положень і норм перевірки будуть піддані бухгалтерський баланс, звіт про фінансові результати, додатки до балансу реєстри бухгалтерського обліку і окремі первинні документи (період, за який проводиться аудит).

Метою аудиту є висловлення думки аудиторської організації щодо достовірності фінансової звітності (найменування економічного суб'єкта за звітній рік чи інший звітній період) у всіх суттєвих аспектах. Вхіді аудиту буде також перевірена діяльність (дається перелік філіалів, підрозділів і дочірніх підприємств економічного суб'єкта, які підлягають аудиту). Щоб висловити об'єктивну думку нам необхідно з'ясувати такі питання і зробити звіт за кожним з них, якщо виникнуть сумніви:

а) чи правильно велись (найменування економічного суб'єкта) облікові реєстри і чи відповідають звіти філіалів, які ми не відвідували, даним нашого аудиту;

б) чи дійсно баланс (найменування економічного суб'єкта) та звіт про фінансові результати збігаються з обліковими реєстрами і декларацією про доходи;

в) чи дійсно ми отримали повну інформацію і пояснення, необхідні для аудиту;

г) чи збігається інформація у звітах керівництва з фінансовою звітністю, що підлягає аудиту.

Крім того, існують питання, які ми можливо розглянемо у нашому звіті. Наприклад там, де фінансова звітність не дає повного уявлення про операції і винагороди керівництва, від нас вимагається відобразити ці питання у звіті.

Для обґрунтування своїх висновків ми використовуємо ряд тестів і процедур перевірки достовірності і достатності облікової інформації та стану внутрішнього контролю, в реалізації яких розраховуємо на допомогу робітників вашої організації.

Процес аудиту буде включати всі перевірки власності, зобов'язань, вартості активів, пасивів, які ми вважаємо за потрібне провести. Ми повинні повністю вивчити облікову систему, щоб з'ясувати, чи може вона бути базою для підготовки фінансової

звітності, і встановити, чи дійсно ведуться правильні записи в облікових регістрах. Ми чекаємо, що нам буде надана повна інформація, із якої ми зможемо зробити чіткі висновки. Суть і набір наших тестів будуть змінюватися залежно від попередньої оцінки системи обліку і контролю (найменування економічного суб'єкта). Ми зможемо розглядати будь-який аспект ділових операцій, частково покладаючись на систему внутрішнього контролю. Ми вкажемо Вам на всі більш або менш важливі недоліки, знайдені в структурі (найменування економічного суб'єкта) на яких, на нашу думку, необхідно зосередити вашу увагу.

Для проведення аудиторської перевірки Ви повинні надати нам бухгалтерську документацію, комп'ютерні бази даних та іншу необхідну інформацію, включаючи протоколи зборів акціонерів і ради директорів. Вашим обов'язком також є надсилання на адресу дебіторів і кредиторів листів щодо підтвердження (не підтвердження) ними відповідної заборгованості за представленим нами переліком.

Для здійснення звичайних аудиторських процедур, ми можемо попросити підтвердити ті усні репрезентації, які ми отримали від Вас під час аудиту. Ми також уповноважені отримувати повідомлення про всі наради організації і відвідувати їх.

Зважаючи на великий обсяг належних аудиту документів, вибіркового характеру тестів та інших властивих аудиту обмежень, є певний ризик не виявлення окремих помилок і неточностей. Ми зробимо все, щоб звести цей ризик до розумного мінімуму, але (як це загальноприйняте в аудиті) гарантувати абсолютну точність висновків не можемо. Про виявлені відхилення в бухгалтерському обліку і звітності від встановленого порядку, як і про виявлені нами факти навмисних викривлень бухгалтерської звітності, Ви будете проінформовані нашим письмовим звітом.

Ми підтримуємо думку, що при теперішньому розмірі Вашого бізнесу неекономічне створювати систему внутрішнього контролю, яка ґрунтується на розподілі функціональних обов'язків у рамках кожної галузі бізнесу. Судячи з діяльності Вашої організації, ми розуміємо, що директорат тісно включений в контроль операцій організації. При плануванні і проведенні аудиту ми враховуємо і дані цього контролю.

Крім того, ми можемо надати вам такі додаткові послуги за вашим дорученням (дати перелік).

Ми будемо нести відповідальність за надані послуги в порядку, визначеному чинним законодавством про аудиторську діяльність договором на проведення аудиту. Ми беремо на себе зобов'язання з дотриманням комерційної таємниці Вашої організації.

Розраховуємо, що на наших співробітників не буде здійснюватись тиск у будь-якій формі з метою зміни нашої думки щодо достовірності Вашої фінансової звітності. Порухення цієї умови згідно з нормативами аудиту є основою для довгострокового припинення нами договору на проведення аудиту.

2. (В умовах проведення ініціативного аудиту). Облікові та інші послуги.

Ми готові:

- підготувати фінансову звітність на основі первинних документів і облікових реєстрів;
- розслідувати факти порушення норм і шахрайства при отриманні інструкцій.
- Послуги з обчислення податків.

Ми можемо підготувати для кожного облікового періоду викладки з кожного податку (на замовлення) відповідно до існуючих пільг, після Вашого схвалення ці розрахунки будуть направлені податковій інспекції у вигляді офіційних податкових декларацій організації. Проте неправильних розрахунків податків ми поставимо помітки. Де необхідно, ми зробимо обґрунтовані відстрочки суперечливого платежу з податків і порадимо найбільш підходящі платежі в рахунок необхідної суми. Ви несете відповідальність за всі звіти, особливо за податкові декларації, звіти про попередньо сплачені податки. Ми можемо надати Вам рекомендації стосовно витрат зі сплати

податків майбутніх господарських операцій, а також з інших питань, з якими Ви до нас звернетесь: податок на прибуток, податок на додану вартість, національне страхування, земельний податок, податок на переведення капіталу тощо.

3. Гонорари

Наші гонорари розраховані з нарахуванням часу на аудит Вашої організації нашим персоналом і враховують рівень підготовки, відповідальність і досвід працівників. Якщо не буде заперечень, наші гонорари будуть розраховані окремо для кожного виду робіт, зазначених вище, і будуть сплачені у зручні для сторін строки та отримані нами особисто.

4. Згода з умов проведення аудиту

Просимо Вас підписати та повернути прикладену копію цього листа з вказівкою її відповідності Вашому розумінню угоди на проведення аудиту достовірності фінансової звітності. Ми просимо також письмово сповістити нас, що вони Вас не влаштовують, якщо у Вас склалось інше розуміння умов виконання роботи.

Керівник аудиторської організації (Підпис, прізвище, ім'я, по батькові, посада, дата). З умовами проведення аудиторської перевірки достовірності фінансової звітності згідний.

Керівник виконавчого органу економічного суб'єкта.

(Підпис, прізвище, ім'я, по батькові, посада, дата).

ПЛАН АУДИТУ

Організація, що перевіряється _____
 Період аудиту _____
 Кількість людино-годин на перевірку _____
 Керівник аудиторської перевірки _____
 Запланований аудиторський ризик _____
 Запланована суттєвість _____

№з/п	Заплановані види робіт	Період проведення	Виконавець	Примітка
1	Отримання загальної інформації про підприємство			
2	Попередня оцінка систем обліку та внутрішнього контролю			
3	Визначення аудиторського ризику та суттєвості помилок			
4	Розроблення плану і програми перевірки			
5	Спостереження за проведенням інвентаризації			
6	Аудит засновницьких документів			
7	Аудит стану внутрішнього контролю			
8	Аудит окремих статей активу балансу			
9	Аудит окремих статей пасиву балансу			
10	Аудит звіту про фінансові результати			
11	Аудит звіту про рух грошових коштів			
12	Аудит звіту про капітал			
13	Аналіз фінансового стану підприємства			
14	Складання аудиторського висновку та звіту			

Керівник аудиторської фірми _____
 (підпис)

Керівник аудиторської перевірки _____
 (підпис)

ПРОГРАМА АУДИТУ

Організація, що перевіряється _____

Період аудиту _____

Кількість людино-годин на перевірку _____

Керівник аудиторської перевірки _____

Склад аудиторської групи _____

Запланований аудиторський ризик _____

Запланована суттєвість _____

№з/п	Перелік аудиторських процедур за розділами аудиту	Період проведення процедур перевірки	Виконавець	Назва робочих документів аудитора	Примітка
1	Отримання загальної інформації про підприємство				
1.1.	Вивчення засновницьких документів				
1.2.	Основні економічні показники підприємства				
1.3.	Структура підприємства й організація управління				
1.4.	Асортимент продукції				
1.5.	Наявність філій та дочірніх підприємств				
1.6.	Кадрова політика тощо				

Керівник аудиторської фірми _____
(підпис)

Керівник аудиторської перевірки _____
(підпис)

Додаток 6

Форма №1 за ДКУД

			КОДИ
			01
	Дата/рік, число/	місяць,	xxxx
Підприємство: ВАТ "Богодухівський молокозавод	За ЄДРПОУ		xxxxxxxx
Територія: Україна	За КОАТУ У		xx
Форма власності: колективна власність	За КФВ		xxxx
Орган державного управління: акціонерні товариства відкритого типу	За СПОДУ		xxxxx
Галузь/ вид діяльності/: маслоробна, сироробна і молочна промисловість	За ЗКГНГ		
Вид економічної діяльності:	За КВЕД		
Одиниця виміру: тис. грн.	Контрольна сума		

Адреса: 01001, м. Богодухів, вул. С. Бандери,4

Баланс підприємства
на 31 грудня 2007 р.

Форма №1
Код за ДКУД 18001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
1. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010		
первісна вартість	011		
знос	012		
Незавершене будівництво	020		1972,7
Основні засоби:			
Залишкова вартість	030		15280,7
первісна вартість	031		19677,4
знос	032		(4396,7)
Довгострокові біологічні активи:			
Справедлива (залишкова вартість)	035		
первісна вартість	036		
накопичена амортизація	037		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
Які обліковуються за методом участі в капіталі ін. підприємств			
Інші фінансові інвестиції	040		
Довгострокова дебіторська заборгованість	045		50,6

АКТИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
Відстрочені податкові активи	050		
Інші необоротні активи	060		
Усього за розділом 1	070		17304,0
2. Оборотні активи	080		
Запаси:			
Виробничі запаси	100		5220,0
Тварини на вирощуванні та відгодівлі	110		
Незавершене виробництво	120		5,9
Готова продукція	130		750,2
Товари	140		175,2
Векселі одержані	150		48,3
Дебіторська заборгованість за товари (роботи, послуги:			
Чиста реалізаційна вартість	160		1650,8
Первісна вартість	161		1650,8
Резерв сумнівних боргів	162		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170		562,3
за виданими авансами	180		2595,1
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210		277,0
Поточні фінансові інвестиції	220		8,1
Грошові кошти та їх еквіваленти: У національній валюті	230		117,0
В іноземній валюті	240		240,9
Інші оборотні активи	250		367,7
Усього за розділом 2	260		11918,5
3. Витрати майбутніх періодів	270		2,0
БАЛАНС	280		29224,5

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
1. Власний капітал			
Статутний капітал	300		1393,2
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий вкладений капітал	330		16043,5
Резервний капітал	340		421,2
Нерозподілений прибуток, (непокритий збиток)	350		5745,3
Неоплачений капітал	360		
Вилучений капітал	370		
Усього за розділом 1	380		21603,2
2. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення витрат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом 2	430		
3. Довгострокові зобов'язання		x	
Довгострокові кредити банків	440	x	
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	x	
Відстрочені податкові зобов'язані	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470	x	
Усього за розділом 3	480		
4. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500		1171,7
Поточна заборг. за довг. зобов'язаннями	510		
Векселі видані	520		
Кредит. заборг. за товари (роботи, послуги) : Поточні зобов'язання за розрахунками:	530		3055,9
з одержаних авансів	540		818,6
з бюджетом	550		26,2
З позабюджетних платежів	560		25,0
зі страхування	570		27,1
з оплати праці	580		129,8
з учасниками	590		3,7
Із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610		363,3
Усього за розділом 4	620		5621,3
5. Доходи майбутніх періодів	630		
БАЛАНС	640		29224,5

Керівник _____ Руденко Петро Володимирович
(підпис)

Головний бухгалтер _____ Красько Світлана Юріївна
(підпис)

			КОДИ
			01
	Дата/рік, число/	місяць,	xxxx
Підприємство: ВАТ "Богодухівський молокозавод	За ЄДРПОУ		xxxxxxxx
Територія: Україна	За КОАТУ У		xx
Форма власності: колективна власність	За КФВ		xxxx
Орган державного управління: акціонерні товариства відкритого типу	За СПОДУ		xxxxx
Галузь/ вид діяльності/: маслоробна, сироробна і молочна промисловість	За ЗКГНГ		
Вид економічної діяльності:	За КВЕД		
Одиниця виміру: тис. грн.	Контрольна сума		

Адреса: 01001, м. Богодухів, вул. С. Бандери,4

Баланс підприємства
на 31 грудня 2007р.

Форма №1
Код за ДКУД 18001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
1. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010		4,9
первісна вартість	011		4,9
знос	012		
Незавершене будівництво	020	1972,7	1108,1
Основні засоби:			
Залишкова вартість	030	15280,7	23133,0
первісна вартість	031	19677,4	29374,1
знос	032	(4396,7)	(6241,1)
Довгострокові біологічні активи:			
Справедлива (залишкова вартість)	035		
первісна вартість	036		
накопичена амортизація	037		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
Які обліковуються за методом участі в капіталі ін. Підприємств			
Інші фінансові інвестиції	040		
Довгострокова дебіторська заборгованість	045	50,6	40,8
Відстрочені податкові активи	050		

Інші необоротні активи	060		
Усього за розділом 1	070	17304,0	24286,8
2. Оборотні активи	080		
Запаси:			
Виробничі запаси	100	5220,0	7436,6
Тварини на вирощуванні та відгодівлі	110		
Незавершене виробництво	120	5,9	
Готова продукція	130	750,2	979,9
Товари	140	175,2	212,9
Векселі одержані	150	48,3	
Дебіторська заборгованість за товари (роботи, послуги):			
Чиста реалізаційна вартість	160	2650,8	2856,7
Первісна вартість	161	2650,8	3515,9
Резерв сумнівних боргів	162		(659,2)
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	562,3	1789,2
за виданими авансами	180	2595,1	1162,5
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	277,0	185,4
Поточні фінансові інвестиції	220	8,1	102,4
Грошові кошти та їх еквіваленти:			271,5
У національній валюті	230	117,0	
В іноземній валюті	240	240,9	369,9
Інші оборотні активи	250	367,7	316,4
Усього за розділом 2	260	11918,5	15692,4
3. Витрати майбутніх періодів	270	2,0	14,6
БАЛАНС	280	29224,5	39993,8

Закінчення Додатку 7

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
1. Власний капітал			
Статутний капітал	300	1393,2	1393,2
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий вкладений капітал	330	16043,5	16554,9
Резервний капітал	340	421,2	1246,6
Нерозподілений прибуток, (непокритий збиток)	350	5745,3	12482,9
Неоплачений капітал	360		
Вилучений капітал	370		
Усього за розділом 1	380	21603,2	31677,6
2. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення витрат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом 2	430		
3. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440		
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом 3	480		
4. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	1171,7	1775,5
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселі видані	520		
Кредит. заборг. за товари (роботи, послуги) :		3055,9	3257,5
Поточні зобов'язання за розрахунками:	530		
з одержаних авансів	540	818,6	1551,0
з бюджетом	550	26,2	381,1
з позабюджетних платежів	560	25,0	31,0
зі страхування	570	27,1	82,8
з оплати праці	580	2129,8	288,4
з учасниками	590	3,7	3,7
Із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610	363,3	945,2
Усього за розділом 4	620	5621,3	8316,2
5. Доходи майбутніх періодів	630		
БАЛАНС	640	29224,5	39993,8

Керівник _____ Руденко Петро Володимирович
(підпис)

Головний бухгалтер _____ Красько Світлана Юріївна
(підпис)

ВИСНОВОК НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Раді директорів компанії XYZ:

Ми здійснили аудиторську перевірку Балансу компанії XYZ на 31 грудня 2006 та 2007р.р., що додаються, і відповідних звітів про прибутки та збитки та рух грошових коштів за роки, що закінчилися на вказані дати. Відповідальність за цю фінансову звітність несе керівництво компанії. Нашим обов'язком є надання думки про цю фінансову звітність на основі аудиторської перевірки, що ми здійснили.

Ми здійснили аудиторську перевірку у відповідності з міжнародними стандартами аудиту. Ці стандарти зобов'язують нас планувати і здійснювати аудиторську перевірку таким чином, щоб забезпечити достатню впевненість щодо того, чи фінансова звітність не містить суттєвих викривлень. До аудиторської перевірки відносяться отримання, на основі тестів, свідчень, що підтверджують суми та розкриття, що містяться у фінансовій звітності. Також, до аудиторської перевірки стосується дослідження облікових принципів, що застосовуються, і суттєвих оцінок керівництва, а також оцінка загального подання фінансової звітності. Ми вважаємо, що наша аудиторська перевірка забезпечує достатню основу для надання нашої думки.

На нашу думку, фінансова звітність надає достовірну і об'єктивну картину фінансового стану компанії на 31 грудня 2006 та 2007р.р., результатів її господарчої діяльності і руху грошових коштів за роки, що закінчилися на вказані дати, у відповідності з Національними стандартами бухгалтерського обліку.

_ 1_5_березня_2008_р._

Директор аудиторської компанії "Інтераудит" Київ,
Україна

ВИСНОВОК НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Раді директорів компанії XYZ:

Ми здійснили аудиторську перевірку Балансу компанії XYZ на 31 грудня 2007 року, що додаються, і відповідних звітів про операції та рух грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату. Відповідальність за цю фінансову звітність несе керівництво компанії. Нашим обов'язком є надання думки про цю фінансову звітність на основі аудиторської перевірки, що ми здійснили.

Ми здійснили аудиторську перевірку у відповідності з міжнародними стандартами аудиту. Ці стандарти зобов'язують нас планувати і здійснювати аудиторську перевірку таким чином, щоб забезпечити достатню впевненість щодо того, чи фінансова звітність не містить суттєвих викривлень. До аудиторської перевірки відносяться отримання, на основі тестів, свідчень, що підтверджують суми та розкриття, що містяться у фінансовій звітності. Також, до аудиторської перевірки стосується дослідження облікових принципів, що застосовуються, і суттєвих оцінок керівництва, а також оцінка загального подання фінансової звітності. Ми вважаємо, що наша аудиторська перевірка забезпечує достатню основу для надання нашої думки.

Як було вказано в Примітці 2 до фінансової звітності, не передбачалося ніякого відображення амортизації у фінансових звітах, що, за нашою думкою, не відповідає НСБО. Відрахування на амортизацію-за-рік, що закінчився 31 грудня 2007р., має дорівнювати 100 000 гривень, на основі прямолінійного методу з застосуванням 55 річних для будівель та споруд та 20% для обладнання. Відповідно, основні активи мають бути зменшені на суму накопиченої амортизації, що дорівнює 100 000 грн.. нерозподілений прибуток має бути зменшений на 100 00, і відповідно, чисті збитки за рік повинні бути збільшені на 100 000 грн.

На нашу думку, за винятком впливу, що має попередній параграф на **фінансову звітність**, ця звітність надає достовірну і об'єктивну картину фінансового стану компанії на 31 грудня 2007 року, результатів її господарчої діяльності і руху грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату, у відповідності з Національними стандартами бухгалтерського обліку.

15 березня 2008 р.

Директор аудиторської компанії "Інтераудит"

Київ, Україна

ВИСНОВОК НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Раді директорів компанії ХУЗ:

Ми здійснили аудиторську перевірку Балансу компанії ХУЗ на 31 грудня 2007 року, що додається, і відповідних звітів про прибутки та збитки та рух грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату. Відповідальність за цю фінансову звітність несе керівництво компанії. Нашим обов'язком є надання думки про цю фінансову звітність на основі аудиторської перевірки, що ми здійснили.

Ми здійснили аудиторську перевірку у відповідності з Міжнародними стандартами аудиту. Ці стандарти зобов'язують нас планувати і здійснювати аудиторську перевірку таким чином, щоб забезпечити достатню впевненість щодо того, чи фінансова звітність не містить суттєвих викривлень. До аудиторської перевірки відносяться отримання, на основі тестів, свідчень, що підтверджують суми та розкриття, що містяться у фінансовій звітності. Також, до аудиторської перевірки стосується дослідження облікових принципів, що застосовуються, і суттєвих оцінок керівництва, а також оцінка загального подання фінансової звітності. Ми вважаємо, що наша аудиторська перевірка забезпечує достатню основу для надання нашої думки.

Як обговорювалося у Примітці 6 до фінансової звітності, Компанія нараховує податків на прибуток, які виникають внаслідок тимчасових різниць між фінансовим прибутком та прибутком, що підлягає оподаткуванню. Далі, Компанія використовує методи нарахування амортизації, які базуються на строку корисної служби основних засобів, який є помітно коротким і ніяк не обґрунтованим. НСБО вимагає, щоб відбувалося нарахування відстроченого податку, а амортизація основних засобів здійснювалася впродовж строку їхньої оціненої корисної служби. Через відхилення від НСБО зазначені, на 31 грудня 2007 року ТМЗ були завищені на ----- за рахунок включення до виробничих накладних витрат амортизації понад суми, яка розраховується із строку корисної служби активів; накопичена амортизація складає понад суми, яка розраховується із строку корисної служби активів; розподілений податок на прибуток у розмірі — не було відображено, що призвело до збільшення нерозподіленого прибутку на . Для року, який закінчується 31 грудня 2007 року, собівартість проданих товарів було збільшено на через вплив обліку амортизації, про який згадувалося вище, не був нарахований відстрочений податок на прибуток у розмірі , що призвело до збільшення чистого прибутку на ___.

ВИСНОВОК НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Раді директорів компанії XYZ:

Ми підписали лист - зобов'язання на здійснення аудиторської перевірки Балансу компанії XYZ на 31 грудня 2007 року, що додається, і відповідних звітів про прибутки та збитки та рух грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату. Відповідальність за цю фінансову звітність несе керівництво компанії.

Ми не змогли отримати письмові свідчення від певного зовнішнього радника з юридичних питань Компанії щодо поточних судових процесів, або таких, які загрожують компанії у майбутньому, або отримати підтвердження стосовно певних операцій з пов'язаннями сторонами. Окрім цього, ми не змогли підтвердити існування певної дебіторської та кредиторської заборгованості по вексялям. Стан записів Компанії не дозволяє використання інших аудиторських процедур для визначення існування та/або повноти вищезгаданих активів та зобов'язань.

Фінансова звітність, що додається, була підготовлена з урахуванням припущення про безперервність діяльності Компанії. Як зазначено у Примітках 3, 12 та 22, Компанія неодноразово мала збитки з самого початку існування, і накопичила дефіцит у розмірі 1,2 мільйонів гривень, загальний дефіцит акціонерного капіталу становить 1,1 млн. гри., Компанія неспроможна відповідати по майже всім своїм боргам, а також залучена до декількох судових процесів. Всі ці умови викликають серйозні сумніви щодо спроможності Компанії продовжувати свою діяльність. План керівництва щодо цих випадків описаний у Примітці 3. Кінцеві результати цих подій, а також плану керівництва є досить непевними. Фінансова звітність не включає будь - які коригування, які можуть виникнути внаслідок такої непевності.

Через серйозну природу проблем, описаних у попередньому параграфі, а також через обмеження обсягів, описаних у другому параграфі, ми не висловлюємо свою думку (не робимо висновку) по цій фінансовій звітності.

Директор аудиторської компанії "Інтераудит" Київ, Україна

Навчальне видання

Укладачі:

Акімова Наталія Сергіївна
Баранова Алла Олексіївна
Наумова Тетяна Анатоліївна
Кашперська Анастасія Іванівна

АУДИТ

Практикум для поточного контролю знань
для студентів ступеня підготовки бакалавр, галузі знань 07 «Управління та
адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

План 2016 р., поз. 109

Підписано до друку
20.12.16 р.

Формат 60×84^{1/16}. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк ксерографічний. Ум. друк. арк. 9,1. Обл.-вид. арк. 7,9.
Наклад 50 прим. Зам. №12-16

Надруковано ТОВ «Видавництво «Форт»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №333 від 09.02.2001 р.
61023, м. Харків, а/с 10325. Тел. (057)714-09-08